

DOCK HOLIDAY

CENA 30 DINARA

BROJ 134

POŠAO JE TIHO
USAO U LEGENDU

PRE
MURIA
NOĆ KERNOVIN KONJANIKA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

ŠELDON B. KOL

NOĆ KERNOVIH KONJANIKA

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ

Broj 134

Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ

Urednik:
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala:
SHELDON B Cole
CARNE'S RAIDERS

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Korektori:
Julija ŠMIT
Marija RUPANJI
Ilona PISAR

Stampa: 23. XII 1982.
Tržište: 7. I 1983.

Izdaje i štampa NISRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetozar Tomić. Urednik: Zorka Ćirić. Naslov
originala: Sheldon B Cole — CARNE'S RAIDERS Copyright: UNIVERSUM
PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za
obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973.
godine.

Dok Holidej se više nego većina drugih ljudi držao svojih sopstvenih planova, brinuo svoju a ne tuđu brigu, i išao svojim namerenim putevima, a za ovaj trenutak put ga je vodio u Sonoru, pravcem prema jugu.

Napustivši Kreg Krik došao je do jedne male poštanske stanice u brdima gde je u očekivanju dilažanse proveo čitav dan, ali, na sreću, taj boravak mu nije bio dosadan. Partija pokera sa dvojicom iskusnih kockara završila se kasno u noć bez dobitka ali i bez gubitka, i kada se povukao da u maloj neudobnoj sobici odspava nekoliko časova, jedini utisak koji je sobom poneo bio je da je još jedan dan prošao. Ujutro se ukrcao na dilažansu i stešnjen na sedištu izdržao nekoliko časova vožnje, ali je sledećeg dana odustao od neudobnog putovanja i ponovo useo na svog vranca koji je sve vreme kasao vezan za kola. Odlučio se za Sonoru kao cilj i uputio se tamo.

Jašući umerenim kasom prešao je u toku dana još nekih tridesetak ili više milja. Ali, što dalje je odmicao, sve više se u njega uvlačila slutnja da u vazduhu lebdi neko nedefinisano i podmuklo zlo. Bio je daleko od pomisli da traži neoprliku, ali je bio spreman na sve, ne samo

zbog uobičajene doze opreznosti koje mu je nametnula životno iskustvo, već i zbog nepobitnih dokaza na koje je u toku dana naišao. Ti dokazi su upozoravali da su neki ljudi spremni da celu pokrajinu pretvore u domilu krša. U toku jutra našao je na ranč kuću izrešetanu mecima, delimično izgorelu i napuštenu. Pun čas istraživanja otkrio mu je samo da je u toj kući živela neka žena sa mužem i jednim detetom, tačnije dečakom. To saznanje stekao je na osnovu veša ostavljenog na konopcu na zadnjoj verandi. Činjenica da je veš ostavljen nepokupljen, govorila je o tome da su stanovnici kuću napustili iznenada i na brzinu.

Nekoliko časova kasnije, pošto nije našao njihov trag i nije uspeo da utvrdi kada su i kuda otišli, i pošto je na jednu milju južno od ranča kuće skrenuo s traga tuceta konjanika, naišao je na dva sveža groba na ivici jedne čistine. Na humkama nije našao ništa što bi na bilo koji način ukazivalo na identitet onih koji su ležali u njima. Sedeći u sedlu, razmišljao je o nedokučivosti ljudskih sudbina. Neka dva bića rođena su, živela i umrla potpuno anonimna, čak i u smrti. Povetarac mu je mrsio pramenove duge kose, dok je gologlav razmišljao ko bi to dvoje mogli biti. Verovatno dvoje

od troje stanovnika ranč kuće, ali ko? Čovek i žena ili žena i dečak ili možda dvoje muškaraca? Po veličini grobova to se nije moglo zaključiti i pošto je stavio šešir na glavu, Dok je poterao konja i dalje pritiskan crnim slutnjama.

Nešto kasnije, pred smiraj sunca, čuo je pucnje zapadno od pravca kojim je jezdio, a u toku noći uznemirila ga je buka prouzrokovana kretanjem nekog čoveka koji se sa te strane približavao njegovom logoru. Taj neko bio je jedan kauboj bez konja koji je krvario iz četiri rane. Ranjen čovek je prostrčuci prošao pored Holideja kao da ga ne vidi i posle još nekoliko koraka, srušio se licem okrenut zemlji. Kada mu je Dok Holidej prišao, on je već bio mrtav.

Pošto je sahranio mrtvog kauboja, Holidej je sačekao da svane, digao logor i nastavio dalje pravcem prema Sonori sve do izlaska sunca, kada je naišao na još jednu kuću izrešetanu kuršumima razvaljenih vrata i prozora, i opustelu.

Sa suncem za leđima tako da njegovi zraci zaslepe eventualnog napadača iz zasede, oprezno je prišao kući, znajući da će se opasnost koja ga je kao slutnja pratila već dva dana na njegovom putu, kad tad sručiti na njegovu glavu. Dan je bio topao skoro vreo, bez vetra, i kroz atmosferu zasićenu jarom čulo se samo zujanje mušica i kretanje poljskih miševa. Ništa drugo. Dan je bio jedan od onih koji u čoveku bude osećaj usamljenosti, kao, uostalom i dosta drugih koje je proveo

poslednjih godina. U dane kao što je taj, kada je jahao putem bez pravog početka i kraja, najčešće su ga pohodile uspomene iz prošlosti, uspomene koje nisu uvek bile prijatne, ali koje su njegovom životu davale bogatu sadržinu. U sećanje su mu dolazile uspomene na žene koje je voleo, na prijatelje i rođake, na blago pljuskanje talasa široke Misisipi, na monotono klopavanje dilažanse i okretanje ruleta. Prijatne ili ne, sve te uspomene su u njemu budile senku tuge.

Toga dana, međutim, odagnao je uspomene koje su navirale, jer su znaci nasilja i tragedije budili u njemu osećaj opasnosti koja je tražila njegovu neprekidnu budnost i pažnju. Dok je jahao, motrio je pažljivo oko sebe, ne propuštajući da uoči sve što bi moglo biti bilo kakav predznak nečega što bi ga moglo ugroziti. Podne je došlo i prošlo, i vrućina je postala skoro neizdržljiva. Holidej je naterao konja bliže jednoj strani doline, tražeći ali ne nalazeći hladovinu, sve dok nije stigao do jednog dugačkog prevoja i iza njega otkrio malu izduženu dolinu duž čijih strana su ležale gomile krupnih i sitnih stena i raslo gusto nisko rastinje. Holidej je odabrao jednu skupinu velikih stena i poterao svog crnog ždrepcu u njihovu senku. Dok je silazio s konja s namerom da se tu odmori do kraja dana, popodnevnu tišinu je odjednom narušio udaljeni topot konjskih kopita.

U treperivoj izmaglici popodnevne jare, Holidejovo oštro oko zapa-

zilo je nejasne siluete nekolicine konjanika zbijenih u grupu. Ruka mu se mahinalno spustila na dršku revolvera i ostala da tako počiva u iščekivanju šta će uslediti. Ali, konjanici su napravili širok luk i zašli preko brdskog prevoja na kraju doline. Holidej je s olakšanjem odahnuo. Sećanje na dve izrešetane poluizgorele kuće i dve humke još uvek je bilo živo prisutno u njegovoj svesti.

Iz opreznosti, zapalio je malu vatru sa malo dima i pripremio kafu i jednu konzervu pasulja sa mesom. Dok je jeo, njegov konj je pasao po krugu omeđenom dužinom konopca. Gledajući snažnog ždrepeca Dok je zapazio da mu dlaka nije tako sjajna. Sjajnom vrancu durašnom i vatrenom, bio je potreban odmor kao i njegovom gospodaru. Poslednje nedelje, a naročito poslednja dva dana, bili su vrlo naporni za njih oboje. Stotine pređenih milja pružale su se između ranijeg utočišta i mesta gde su se sada nalazili, stotine milja bezciljnog lutanja.

Pošto je ugasio vatru, Holidej se opružio po ležaju i zagledan u nebo iznad sebe pokušao da zaspi. Ali, uprkos hladovini, vrućina je i dalje bila nepodnošljiva, i san mu nije dolazio na oči. Razmišljao je o gradu koji mu se nalazio na putu i o pismu koje je nosio za čoveka koji je živio tamo. Pomisao da će se u nekom mirnom provincijskom gradiću nekoliko dana fizički i duhovno odmoriti, pričinjavalo mu je veliko zadovoljstvo.

Misli su mu, kao beličasti, maglo-

viti oblaci nekontrolisano zaplovile i dalje, i opet su se vratile onom neizbežnom početku odakle je pre dosta godina krenuo, njegovom domu. Bela obojena kuća sa velikim prozorima i ulaznim vratima ukrašenim gravirama od kovanog gvožđa iskrsla mu je pred očima, kao i drvo-red lipe čije su granate krošnje senčile pošljunčane staze i prostrani zeleni travnjaci na koje su sletale senice i kosovi. Pred očima mu se stvorila slika njegove sestre, lepe, vitke, nežne i brižne. Dosta puta je pokušao da mu piše i javi se domu. Ali, zašto i čemu. Da bi posle nekog vremena dobili obavest o njegovoj smrti u nekom dvoboju. Ne, ovako je bilo bolje. Neka ga zaborave i biće manje nesrećni ako mu zla sudbina donese iznenađan kraj.

Postavši nestrpljiv, Holidej je ustao i vinuo se u sedlo. Sejdz Krik trebalo je da bude nekih pola dana jahanja daleko, a možda i manje, ukoliko je obaveštenje vozara dilžanse bilo tačno. Pošto mu je do noći bilo preostalo još oko tri časa, odlučio je da ih iskoristi što bolje.

Pustivši vranca da kaska umernom brzinom, izašao je iz hladovine i uputio se tragom grupe konjanika. Prošavši malu dolinu, trag je vodio kroz niske bregove gusto obrasle rastinjem. Nedavne kiše pogodovale su razvoju biljaka i mestimično se predeo, koliko je pogled dopirao, zeleni od tepiha bujne sočne trave. Uz put je naišao na izvor u stenama koji je pravio koritastu lokvu, i pošto je pustio vranca da se napije, nastavio je dalje.

Sunce se nalazilo nisko nad horizontom, kada je vranac stigao do vrha jedne blage padine. Holidej je zategao vođice. Ispred njega, ležao je grad uglavljen u dosta ravnu dolinu okruženom malim brdima koja, kao da su grad držala zarobljen. Holideju se položaj i izgled tog grada dopao. Popustio je vođice svog konja i snažan ždrebac se putem koji je sam izabrao uputio niz padinu i zakoračio u ravnicu obraslu bujnom, visokom travom.

Kada je petnaest minuta kasnije ujahao u glavnu i jedinu gradsku ulicu, Holidej je sa zadovoljstvom zaključio da njegov zaključak o gradu donet s udaljenog brda ima dosta osnova u onome što se vidi izbliza. Varoš je ostavljala utisak dinamičnosti i napretka kakve poslednjih meseci nije video ni u jednom drugom gradu. Trgovine i saluni bili su sveže obojeni živahnim bojama, a zgrade za stanovanje okruživale su bašte ograđene živicom i simetrično poređanim belo obojenim letvicama. Drveni trotoari na obe strane ulice bili su uredno počišćeni. Čim je zašao u ulicu, Holideju se grad odmah svideo.

Usporavši hod svog konja potražio je pogledom natpis koji je označavao firmu Morta Filda sedlara i puškara, za koga je nosio pismo od njegovog brata Ambroza, koga je poznavao još iz Čejena pre nekoliko godina. Ambroza je sreo na poštanskoj stanici i obradovao mu se, jer su zajedno pretresli događaje iz davnih dana. Ambroz ga je tada zamolio da u prolazu svrati u Sejdž

Krik i odnese poruku njegovom bratu. Šta je u poruci pisalo, Holidej nije imao pojma.

Bio je već u centru glavne ulice kada je ugledao natpis koji se škripeći njihao na večernjem povetarcu. Privezavši ždrepcu za vezište, nekoliko puta je razmahnuo rukama da bi se razgibao. Stao je zatim trenutak i pažljivo razgledao grad i što je više gledao grad mu se više dopadao. Zatim je zakoračio na trotoar, otvorio vrata i našao se pred jednim proćelavim čovekom koji je popravljao nešto na sedlu pred sobom i nešto gundao.

— Mister Fild?

Čovek je digao glavu. Sa ljubaznog lica. Holideja je pogledao par inteligentnih očiju.

— Ja sam Fild — rekao je.

Holidej je izvadio pismo iz džepa i pružio mu ga. — Vaš brat Ambroz me je zamolio da vam ovo predam.

Fild je nestrpljivo prihvatio pismo i njegovo lice je dotakao slab osmeh. Pocepao je kovertu, izvukao iz omota jedan list papira i razvio ga. Nekoliko trenutaka je netremice posmatrao komad papira, pre nego što su mu se usne stisnule u izraz nezadovoljstva. Zatim je dodao papir Holideju. — Moje oči u poslednje vreme nisu baš najbolje, došljače. Da li biste mi učinili uslugu da mi pročitate šta Ambroz piše?

Holidej je uzeo pismo i bacio kratk pogled na rukopis, a onda je počeo da čita.

„Morte, donosilac ovog pisma je Dok Holidej, moj davnašnji dobar

prijatelj. On će ti, uz čašu pića kojom se nadam da ćeš ga počastiti, reći da sam dobro i u dobrom zdravlju, što nameravam i da ostanem. Posao mi ide dobro. Prošle jeseni kupio sam odličnog priplodnog bika, pa ću pokušati da dobijem poboljšan soj goveda. Bilo je dovoljno kiše, pa je trava sočna i dobra za ispašu. Kao što iz ovog pisma vidiš, naučio sam i da pišem. Ne verujem da si ti naučio, pa zbog toga i ne očekujem odgovor na ovo pismo. Ali, možda će ti Holidej učiniti uslugu da nešto napiše umesto tebe. Onda bismo obojica ove godine dobili po jedno pismo. Vreme prolazi, Morte, i misliš li da se povučеш iz te udaljene rupe. Sve najbolje od tvog brata Ambroza”.

Holidej je vratio pismo Mortu Fildu koji je ne trepćući buljio u njega. — Kaže tako, a? I on je lično napisao to pismo?

— Video sam ga da piše — potvrdio je Dok.

Mort Fild je zavrteo glavom kao da je upravo tog časa prisustvovao stvaranju nekog čuda. — Onda, mogu da kažem da je stvarno postigao ono što se nisam nadao. — Ponovo je pogledao pismo, a onda ga pažljivo savio i stavio ga u džep. Pogledavši Holideja ozbiljnim očima dodao je. — Moram i ja početi da učim da čitam i pišem, mister Holideje, zaista moram. Ambroz i ja smo jedan drugom obećali da ćemo se jednog dana opismeniti. On je to, vidim, učinio, a ja sam izneverio obećanje. Šta sam mogao kad

me je vuklo sad ovo sad ono, nika-da nisam imao vremena. — Odgurnuo je sedlo u stranu i zatakao iglu u zid a onda je obrisao ruke o kecelju i ustao. — Vi ste tek prispeli u grad? — zapitao je.

Holidej je klimnuo glavom.

— Onda vam ne bi škodilo da jednim pićem sperete prašinu iz grla, i uzgred bismo mogli i da porazgovaramo. Ionako sam već hteo da zatvorim, jer je svetlost jako loša. Hoćete li da pričekate dok zatvorim radnju.

— Naravno, mada nije potrebno da me čašćavate. Možemo i ovde porazgovarati.

— Ni govora. Svako zna da je razgovor uz čašicu prijatniji. Odmah ću biti gotov.

Mort Fild se užurbao po maloj radnji i začas je zatvorio kapke na prozorima, pre nego što je metalnom šipkom zaprečio već zaključana zadnja vrata. Zatim je oprao ruke, zagladio retke pramenove kose koji su se na čelavoj glavi zadržali još samo iznad ušiju, i skinuo sako s eksera na zidu. Prišavši glavnom ulazu u radnju dao je rukom Holideju znak da izađe napoje. Tek što je zatvorio vrata i pružio ruku da stavi ključ u bravu, kada mu je u velikoj žurbi prišla neka žena.

Žena se zaustavila pored njih i Fild i Holidej su se istovremeno okrenuli. Holidej se našao licem u lice sa jednom od najilenših žena koje je ikada video. Visoka i vitka, bila je odevena u tamnoplavu suknju i belu svilenu bluzu. Duga crna ko-

sa bila joj je podvezana na potiljku svilenom uzanom mašnom.

Prošlo je možda nekoliko sekundi pre nego što je Holidej postao svestan da pilji u nju. Njen pogled je takođe počivao na njemu, i kao da je zbunjena njegovim pogledom lepotica je zažmurila, a onda se okrenula Fildu.

— Mister Filde, moram odmah da govorim sa vama. — Glas joj je porhtavao od uzdržanih emocija.

— Molim vas, madam — počeo je Fild — da me izvinite. Kao što vidite baš zatvaram i...

Žena mu je prišla bliže i okrenula leđa Holideju. Ali, mada je spustila glas, čime je ispoljila želju da Holideja drži van kruga njenih tajni, on je ipak čuo kad je rekla. — Mister Filde, ovo je vrlo važno. Namerala sam da dođem ranije, pre nego što je vreme zatvaranja, ali sam odlučila da ništa ne rizikujem. Hoćete li mi pomoći, molim vas?

Mort Fild je zamišljeno promrm-ljao, a onda klimnuo glavom. Okrenuo se Holideju rečima. — Nećete imati ništa protiv za trenutak?

Prodoran, izazovan pogled mlade žene preselio se na Doka, i on je učtivo odmahnuo glavom. — Naravno ne. Imam vremena na pretek.

Fild je otvorio vrata i ušao unutra. Mlada žena je žurno ušla za njim i zatvorila vrata za sobom, ostavljajući Holideja napolju. Ali, njen napor da cilj svoje posete sačuva kao tajnu između sebe i Filda nije urodio plodom, jer je Holidej kroz vrata razgovetno čuo njihov razgovor.

— Potreban mi je revolver, mister Filde. I, molim vas, ne želim nikakvo raspravljanje oko toga. Vaš posao je da prodajete oružje, je li tako? Pa eto, hoću da kupim jedan revolver i za to plaćam, bilo koju cenu.

— Čekajte malo, madam — rekao je na to Fild. — Naravno da prodajem oružje, i ne pitam mnogo zašto je ono nekome potrebno. Čim ga neko kupuje, jasno je kao dan da je to iz neke nužde. Ali, ovo je nešto drukčije, vi ste žena, a sem toga, vidi se da ste vrlo uzrujani. Zato mislim da bi bilo bolje da o tome malo porazgovaramo.

— Ne! — Tu jednu, jedinu kratku praskavo izgovorenu reč propratio je zveket nečeg metalnog po tvrdoj površini tezge. — Ovaj prsten vredi mnogo više nego bilo koji revolver, mister Filde. Želim da napravim prostu trampu, tako da će vam se ta trampa odlično isplatiti. A sada, molim vas, ne želim više da o tome raspravljamo.

Holidej je otvorio vrata i ušao unutra. Jedna daska u podu zaskripala je pod njegovom težinom i mlada žena se okrenula očiju sjajnih od ljutine.

— Šta želite? — rekla je resko.

— Čuo sam šta ste rekli, madam. Nišam prisluškiavao ako to mislite, ali sam ipak čuo, jer ste govorili dosta glasno — rekao je Holidej mirno. — Možda bi ipak trebalo malo porazgovarati o toj vašoj kupovini. Revolver nije bezopasna naprava.

— A vi bi možda, trebalo da gledate svoja posla — rekla je lepotica

prkošno. — Imam pravo da kupim što hoću. Ne kršim zakon.

— Daleko od toga, revolver je samo komad gvožđa vrlo podesean da se njime odbranite od nečega — nastavio je Holidej ne obraćajući pažnju na njenu ogorčenost — ali u vašem slučaju imam utisak da odbrana nije prava reč. No, bilo kako bilo, treba da znate da revolverom možete povrediti sebe ili nekog drugog, a možda čak i ubiti.

— Nemojte se mešati! — prasnula je i pobledela od gneva. Gledala ga je očima koji su sekle kao noževi, a usne su joj podrhtavale. Zatim joj se lice zgrčilo, i u očima su joj se zakotrljale suze. Drhtanje ruku zahvatilo joj je celo telo i izgledalo je da će mlada žena izgubiti kontrolu nad sobom. Onda je Mort Fild rekao umirujućim glasom.

— Mister Holidej je prijatelj mog brata, madam. Po njegovom izgledu i ponašanju mogli ste zaključiti da nije od onih ljudi koji bespomoćnu ženu ostavljaju na milost i nemilost njenoj sudbini. Sem toga, pošto vidim da vam se desilo nešto zaista neprijatno, možda ste i o meni dovoljno čuli da mi možete pokloniti poverenje. Možda vam nas dvojica možemo u nečemu pomoći, madam.

Mlada žena ih je neizmjenično gledala jednog pa drugog, a onda su joj suze potekle iz očiju niz obraze. Počela je da se trese, i u jednom momentu se zanela kao da će pasti, tako da je Dok priskočio da je pridrži. Ona je pokušala da se otrgne iz njegovog zagrljaja, ali on je mir-

no izdržao njen pogled i samo je odmahnuo glavom.

— Situacija možda nije tako nemoguća kao što mislite — rekao je.

Pogledi su im se ukrstili, i ona je odjednom prestala da plače. Ugrizla se za donju usnu i duboko uzdahnu-la, trudeći se da ponovo ovlada sobom, svojim ponašanjem. Zatim je progovorila veoma tiho, tako da je Dok jedva čuo.

— Nije mi preostalo da činim ništa drugo nego ono što moram. Ništa.

U međuvremenu, Fild se bio udaljio, i sada se vratio noseći stolicu u ruci. Ponudio je ženi, i ona je sela. Zatim je Fild uzeo sa tezge njen prsten i stavio joj ga na prst. Kada ga je ona uznemireno pogledala, Fild je požurio da je umiri.

— Nemam nameru da od jedne žene uzmem stvar koja joj je dragocena, kao što mislim da je vama ovaj prsten. Može biti da vam mnogo znači, da vam je draga uspomena. A sada ću doneti malo brendija, pa možete malo razmisliti, a možda malo porazgovarati sa nama. Posle toga, ako Holidej i ja zaključimo da nema načina da vas odvratimo od vaše namere ili da vam na drugi način pomognemo, imaćete vaš revolver.

Mlada žena je skrstila ruke na krilu i zagledala se u njih. Holidej je naslućivao da su joj misli daleko od ove prostorije. Činilo mu se da joj je ono što je nateralo da dode za revolver, ma šta to bilo i ma koliko joj važno izgledalo u tom trenutku, sada izgleda manje važno. Kao da je odjednom izgubila snagu da se

dalje bori i priznala svoj poraz. Fild joj je prineo čašu brendija. Pošto je najpre odmahivanjem glave odbila piće posle kratkog kolebanja prihvatila je čašu i ispila brendi strešavši se kada joj je žestoko piće opalilo nepce i grlo.

— Hvala vam — rekla je Mortu Fildu trenutak kasnije i rumenilo joj se postepeno počelo vraćati u lice. Dok Holidej je pažljivo posmatrao i po svežini lica zaključio da može imati negde oko dvadeset šest ili dvadeset sedam godina, mada izgled lica u ovim krajevima gde je život težak i priroda surova, može biti varljiv putokaz za određivanje doba starosti. Ostavljala je u svemu utisak prefinjene osobe, mada se po njenim rukama moglo zaključiti da joj grubi poslovi nisu strani. U njenom izgledu bilo je nečega što je otkrivalo kao ženu koja se odrekla lakog života i posvetila se čoveku koji je pokušavao da od sebe stvori nešto značajno. Ali, ništa na njoj nije nagoveštavalo da je upoznala materinstvo i da je imala porodicu.

— Možda bi bilo korisno da znamo vaše ime — rekao joj je Fild.

Holidej je primetio da su joj se na to pitanje ruke u krilu zgrčile. Onda je rekla. — Ja sam Beti Metison. Moj muž je bio Paul Metison.

— Bio? — primetio je Fild. — Paul Metison. Ah da, poznajem ga. Video sam ga u gradu pre nekoliko dana... Mislim da je to bilo krajem prošle nedelje.

— On je sada mrtav — rekla je Beti Metison monotoniim glasom kao da su je sva osećanja napustila.

— Paul na mene nije ostavio utisak čoveka koji će tako brzo umreti — rekao je Fild.

— I nije umro, mister Filde. Bio je ubijen, mučki ubijen. Videla sam to svojim očima. Gledala sam čoveka koji ga je ubio isto kao što sam videla i smrt mog nečaka kada su došli ostali. — Suze su joj se slivale niz lice, i grudi su joj se burno nadimale od uzbuđenja koje je u njoj izazvalo sećanje na tragičan događaj. Videla sam tog čoveka jasno kao što sada vidim vas, mister Filde. Bio je to Tom Kern.

— Kern! — Izgovorio je Fild naglašavajući svako slovo. Holidej ga je pogledao upitno. Fild je požurio da mu objasni. — Revolveraš. Došao je kao takav u naš kraj i odmah se otvoreno pokazao ko je i šta je. On je od onih ljudi koji ubiju a ne trepnu.

Holidej je ponovo obratio pažnju na mladu ženu i otkrio da ga ona pažljivo posmatra. — Kad već sve to znate, misis Metison, zašto niste otišli šerifu? Lično se svetiti ljudima takvog soja nije baš razumno — rekao je.

— Šerifu? — rekla je, i iz njenog glasa izlio se osećaj nezadovoljstva. — Vi ste, mora biti, novajlija u ovim krajevima, mister Holideje. Zakon u ovom gradu predstavlja šerif Hori Silvester. Mislim da će se mister Fild složiti sa mnom da je

on isto tako poročan čovek kao i sam Kern.

Holidej se okrenuo Mortu Fildu i ovaj je slegnuo ramenima i rekao. — Silvester nije baš anđeo, Holideje. O njemu kruže dosta ružne glasine.

— Imate li prijatelja u gradu? — zapitao je Holidej mladu ženu.

— Mislila sam da imam, mister Holideje — odgovorila je ona već dosta čvrstim glasom. — Otišla sam njima. Vidite, u gradu ima ljudi koji su s vremena na vreme dolazili da posete mog muža. Ponekad je on odlazio sa njima a ja sam pretpostavljala da je u pitanju dogon stoke, ili neki drugi sličan posao. Ta Paulova odsustvovanja od kuće uvek su mu donosile korist, nekada čak toliko koristi da je već davno trebalo da posumnjam u ispravan karakter tih izleta. Ali, ja sam ga volela, a kao što znate osoba koja je zaslepljena ljubavlju zaslepljena je za sve mane onoga koga voli.

Fild je zaustio da je prekine, ali mu je Holidej pokretom ruke dao znak da čuti. Beti Metison se počela poigravati ukrasnom pantljikom provučenom kroz nabrani okovratnik bluze, a onda se nasmešila praznim osmehom. Dignuvši pogled rekla je. — Moj muž je bio bandit, mister Holideje. Konačno je istina o njemu postala toliko očigledna da se teško mogla ignorisati. Rekla sam mu da mi je sve jasno, počeli smo razgovor i ja sam uspela da uverim Paula da je njegova prošlost ružna i prljava. Obećao mi je da će promeniti

način života i tog obećanja se držao više od tri meseca. Nikada više nije otišao sa tim društvom. A onda, bilo je to pre nekoliko noći, Tom Kern je dojahao našoj kući i to je Paula učinilo nervoznim i nespokojnim. Kern ga je pozvao da izađe na verandu ispred kuće i zatvorio je za njim vrata meni ispred nosa. Čula sam razgovor i raspravljajanje, a onda je odjeknuo pucanj. Kada sam istrčala napolje, zatekla sam Kerna sa revolverom koji se još dimio u ruci, i Paula koji se grčevito pritiskajući stomak rukama još uvek držao na nogama. U tom trenutku je iz kuće istrčao moj nećak koji se nalazio kod nas u poseti. Kern je skočio sa verande, a iz mraka je izjahala grupa konjanika. Bila sam toliko zaprepašćena i spetljana da nisam bila svesna toga šta se događa. Kuršumi su doletali sa svih strana. Čula sam da je moj nećak bolno kriknuo i videla ga kako posrće preko čistine. Dok sam stigla do njega neko je zapalio drveni krov verande bakljom natopljenom smolom, a neko je naleteo konjem na mene i oborio me na zemlju. Zadobila sam i udarac po glavi i mogu smatrati srećom što udarac nije bio previše jak. Kada sam se osvestila kuća je bila izgorela, a moj muž i nećak bili su mrtvi.

Holidej je ustao i prošetao neko-

Beti Matison je začutala. Sedela je nepomično na stolici ukrućenih ramena, stisnutih usana i praznog izraza lica.

liko koraka po skučenom prostoru. Izraz njegovog lica odavao je pri-

branost i hladnokrvnost. Setio se prve zapaljene ranč kuće pored koje je prošao i dva groba na koje je kasnije naišao. Grobovi su bili najmanje milju udaljeni daleko od kuće.

— Zašto ste njihova tela vukli onoliko daleko od mesta gde su poginuli, gospodo Metison? — zapitao je.

Beti je žustro digla glavu i vatra ljutine ponovo je buknuła u njenim očima. — Da ih pokažem ljudima, eto zašto. Htela sam njihova tela da donesem u grad. Želela sam da ceo svet sazna kakva je otrovna zmija Tom Kern.

— Zašto ste se uz put predomislili?

— Shvatila sam koliko je to beznađežno, mister Holideje. Znajući kakve je vrste čovek šerif Silvester, uverena sam da od njega ne mogu očekivati nikakvu pomoć. A postojao je i jedan drugi razlog. Ako sam već imala na umu da nešto sama preduzmem, onda je bilo bolje da u grad dođem sama i neprimećena. S tom odlukom u glavi došla sam da potražim Eda Vudnoua i Taja Pulena koji su često posećivali Paula. Mada sa mnoim nisu imali nikada nikakvog kontakta, imala sam utisak da su sa Paulom u prijateljskim odnosima. Zato sam im ponudila novac, sve što smo Paul i ja do tada uštedeli.

Gledajući prsten koji je pokušala da trampi za revolver Dok je rekao.

— I oni su ga uzeli?

Beti se gorko osmehnula i klimnula glavom. — Oh da, uzeli su sve

i rekli su da će učiniti što mogu sa Kernom. To je bilo pre dva dana. Od tada sam Toma Kerna videla više puta, a videla sam i njih, uvek u pripitom stanju. Tek danas poslepodne prišla sam Edu Vudrou i on mi se nasmejao u lice i rekao mi da se trgnem iz sna. I Pulen se nasmejao. Tek tada sam shvatila kolika sam budala ispala. Pulen i Vudrou su u stvari prijatelji Toma Kerna ili ako ne to, onda ga se u najmanju ruku plaše.

Holidej je sada imao sasvim jasnu predstavu o položaju mlade žene i svim srcem je saosećao s njom. Ali, šta je mogao učiniti da joj pomogne da zadovolji svoju žeđ za osvetom?

— Neće vam biti potreban taj revolver — rekao joj je naglašavajući svaku reč. — Želeo bih da odavde odete negde gde se možete na miru odmoriti. Prepustite to meni. Zasada još ne znam šta mogu učiniti, ali, potruđiću se da vas ne razočaram.

Beti je nesigurno ustala na noge i rukom zagladila suknju. Zatim je prešla pogledom od Filda do Holideja i nazad, ne trudeći se da u očima sakrije izraz sumnje i iznenađenja.

— Ali zašto? — zapitala je.

Holidej je slegnuo ramenima. — Nije važno. Recimo da verujem u solidarnost među ljudima. Ono što ja sada činim vama možda će nekada neko učiniti meni. To je neki nepisani red. — Zatim je zapitao. — Koliko novaca ste im dali?

— Četiri stotine dolara, mister Holideje.

Holidej je umorno digao obrve. — Za taj novac mogli ste iznajmiti prvoklasnog revolveraša koji bi sa zanatskom solidarnošću izvršio vašu osvetničku naredbu. Ali, ipak je bolje što to niste učinili. Kada se lanac smrti pokrene, nikada se ne zna gde će se zaustaviti. — Okrenuo se, prišao vratima i otvorivši ih, zagledao se u noć. Njegov ždrebac je mirno stajao kod privezišta čekajući strpljivo da ga gospodar smesti u štalu i nahrani. Zastajući na vratima, Dok se obratio Fildu. — Mister Filde, hoćete li se pobrinuti za misis Metison? Pripazite da bude sklonjena u zavetrinu.

— Hoću, sigurno hoću mister Holideje. — Fild je začutao kao da premišlja. — Čujte, pre nego što odete tako upola zapeti kao puška, saslušajte me za trenutak. Moram da vam skrenem pažnju da ne znate u šta se uvaljujete. Ta banda je pokvarena, posana i...

Mort Fild je začutao, jer na vratima nije više bilo nikoga. Trenutak kasnije, na ulici je odjeknuo topot konja u hodu. Požurio je na trotoar praćen mladom ženom i ugledao visokog došljaka na snažnom vrancu. Nekoliko trenutaka kasnije, silueta konja i jahača utonula je u mrak.

— Pa eto, madam, to je za trenutak sve — rekao je Fild i pogledao je u oči. — Nadam se da ćete biti dovoljno razumni da ostanete po strani i da se nepotrebno ne izlažete opasnosti. Umešate li se, možete

samo napraviti nešto gore. Jeste li obezbedili prenočište u gradu.

— Jesam, u pansionu, gospodine Filde.

— Odvešću vas tamo, poručiću vam nešto za večeru, a posle toga želeo bih da odete u postelju. To bi bilo najbolje. Slažete li se?

Beti nije odgovorila. Stajala je zagledana u mrak tamo gde je nestao Holidej. Na neki način, izgledalo joj je sasvim prirodno što se prihvatio da joj pomogne. Pitala se šta bi se u njenom životu odigralo da je kao devojka sreća čoveka kao što je on. Paul Metison joj je zavrteo glavu svojim kavaljerskim ponašanjem, namešteno finim načinom govora i velikim ambicijama. No, čak i one večeri kada je prihvatila njegovu ponudu za brak, u dubini duše gajila je neke rezerve u odnosu na njega. Ipak, pomislila je tada da sve mlade žene muče iste te sumnje kada treba da donesu najvažniju odluku u svom životu.

Dok je praćena Mortonom Fildom išla trotoarom, mahinalno je okretala venčani prsten na ruci.

II

Dok Holidej je odgurnuo oba krila leptirastih vrata i zastao držeći i dalje ruke na vratima. Pogled mu je kliznuo po salunu prepunom gostiju i zadržao se na grupi najbučnijih, grupi od oko desetak ljudi okupljenih u suprotnom uglu odaje. Dvojica od njih, lica crvenih od velike količine popijenog viskija, tap-

šali su jedan drugoga po mišicama i ramenima, i pijano se sudarili s ostalima, ali, to izgleda nikome nije smetalo. Bili su to krupni, nacko snažni ljudi, tromi i nezgrapnih pokreta.

Holidej je ušao u odaju i zauzeo mesto pored šanka, odakle je mogao da motri bučnu grupu i da u isto vreme drži na oku sve ostale goste. Barmen mu je doneo naručeno pivo i vratio mu ostatak novca. Dok je hteo da mu odmah postavi nekoliko pitanja, ali se uzdržao. Biće dosta vremena za to, zaključio je, ako Fild bude zadržao mladu ženu u pozadini van domašaja igre.

Posle drugog pića osetio je da ga umor od putovanja polako napušta. I misao mu je postala jasnija i logičnija, pa je gladeći rukom vlažnu čašu počeo da se pita koliko će još puta biti budala kao što je sada, pre nego što ga neko ubije. Budala? Nije li taj izraz ipak preoštari za plemenit gest koji je imao na umu. Zar nije bilo istine u onome što je rekao Beti Metison da dobrota kao i zlo postoji na svetu u konstantnoj meri i čineći dobro, čovek sa više sigurnosti može verovati da će mu se to dobro vratiti možda baš onda kada mu je najpotrebnije i kada mu se najmanje nada. Verovao je u taj životni princip i zbog toga mu tegobe pustolovnog revolveraškog života nisu padale tako teško. Bio je pustolov ali i revolveraš, u to nije bilo sumnje. Kako se drukčije mogao nazvati čovek koji je često potezao revolver čak i ako ga je potezao u samoodbrani,

da bi preživeo. Ljudi nisu videli motive već samo gole činjenice. I njegov životni put pratio je niz humnki koje je ostavljao za sobom.

Živeći kao usamljenik, naučio je da podnosi sumnju i podozrive poglede, i da ostane miran na manje ili više otvorene izazove. Bilo je skoro uvek isto: zapitkivanje, šapat, pogledi i na kraju stavljanje do znanja da ne pripada toj sredini i da je nepoželjan. Nekada je taj stav odbijanja dobijao ekstremne razmere, a nekada se čak tragično završavao nasrtajima revolveraša željnih slave. Često se pitao, ali nikada nije našao pravi odgovor na pitanje, zašto ga ljudi ne ostave na miru. To nije mogao da shvati. Ali, shvatio je da svuda gde dođe, mora očekivati odbijanje i neprilike. Shvatio je još i to da, ma šta učinio od ljudi, ne može očekivati zahvalnost.

Barmen je bio zabavljen čišćenjem šanka u njegovoj blizini i Holidej je zaključio da je došao trenutak za akciju. Nije ništa znao o ovom gradu, sem da je šerif čovek sumnjive reputacije i da neki čovek po imenu Tom Kern radi manje ili više ono što mu je volja. To je naizgled prijatnom gradu stavljalalo pečat nezdravog stanja.

— Znaete li dvojicu od kojih se jedan zove Pulen a drugi Vudrou?
— zapitao je barmena i zapazio kako ovaj pri pomenu tih imena žmirnuo i neprimetno promenio izraz lica.

— Da, znam ih došljače.

— Jesu li sada u ovom salunu?

— Čujete li onu galamu, mister?

Podite u pravcu odakle galama dopire i sigurno ćete ih naći.

Bilo je baš onako kao što je Holidej pretpostavljao. Banda pustahija je mahitala, uživala u plodovima podle prevare koja je jedmu naivnu, očajnu ženu lišila njenog novca. Nitkovi su se cinično smejali u iščekivanju daljih posledica koje su njima izgledale zabavne. Tuđi jad je u njima izazvao radost! Takva izopačenost je Holideja uvek dovodila do besa, i on je do beline nokata stisnuo pesnice. Pogledao je preko ramena grupe građana i video da se grupa nasilnika i dalje suludo cereka, zabavljena gurkanjem, pljeskanjem po prsima i ramenima, i otimanjem oko flaše viskija iz koje je od tog grabljenja više oticalo na pod nego u njihova grla. Pažljivo je odmerio dvojicu za koje se interesovao, i konačno zaključio da nijedan od njih ne izgleda mnogo opasniji od ostalih iz gomile.

— Hvala na obaveštenju — rekao je Holidej pre nego što je poručio bocu viskija. Platio je piće i lagano pošao pored šanka. Zastavši nedaleko od grupe nasilnika, otčepio je flašu i potegao dobar gutljaj. Obrisao je nausnicu vrhom srednjeg prsta i, pošto je zapazio da je privukao pažnju nekolicine ljudi iz grupe, zapitao namešteno bahatim glasom.

— Jesu li ovde Pulen i Vudrou?

U tren oka, galamdžije su prestale da se otimaju o flašu viskija i Dok je taj trenutak tišine iskoristio da potegne još jedan gutljaj.

— Ko pita — začuo se nečiji glas.

— Ja sam Džon Holidej i dolazim

iz pokrajine River Plejt — obratio se Holidej čoveku pored sebe, odevenom u iznošeno kaubojsko odelo, po rastu bliskom kepecu s ožiljkom na villici i očima toliko blizu usadenim, da se činilo kao da između njih nema nosa. Predstavljajući se, Dok je kepecu ponudio bocu viskija, ali ovaj je to odbio odmahivanjem glave.

Holidej je jedva primetno slegnuo ramenima i spustio pored tela ponuđenu flašu, kada se iz grupe izdvojio jedan drugi čovek i stao pred njega. Taj drugi bio je visok i mršav, i bazdio je na loš viski i duvansku krdžu. Usne je držao čvrsto stisnute, i mada je nekada možda bio lep čovek, grubost i oštrina orta njegovog lica uništile su ono što je to lice nekada obećavalo.

— Šta želiš s Edom Vudroom? — zapitao je šuškvim glasom.

Holidej je mirno izdržao njegov pogled zapažajući da su se ostali iz grupe povukli, ostavljajući jednog izdvojenog od ostalih. Sve oči su ga mirnodno posmatrale i Dok je znao da bi mu samo jedan pogrešan potez mogao doneti neprilike, i to neprilike koje ne bi mogao da prevlada, ako situaciju ne bi držao u rukama.

— Prešao sam dosta milja da bih razgovarao s njim — rekao je Dok. — Imamo dosta zajedničkih prijatelja u pokrajini River Plejt, a ja se u ovom gradu osećam nekako izgubljen. Možda bi mi on pomogao da se malo snađem.

— Pokrajina Plejt? — Visoki je odrečno zavrteo glavom. — Ne, ne

sećam se da tamo imam nekih prijatelja, Holideje. Možda bi se setio ako bi mi rekao neko ime ili neki putokaz...

Holidej je hitnuo flašu kepecu i zgrabio Vudroua za prsa košulje. Za tren oka, u ruci mu se stvorio revolver, i on je pritisnuo otvor cevi na žilavi kaubojev vrat. Istovremeno je koraknuo dva koraka nazad, i naslonio se leđima na šank. Zatim je Vudrou izvio ruku i primorao ga da mu okrene leđa, a onda zapitao. — A sada mi reci gde je Pulen?

Ostali revolveraši su ostali bez pokreta, pokušavajući u svojim tupavim glavama da nađu šta bi im bilo najbolje da preduzmu. Holidej je zapazio da su trojica nervozno pogledali u pravcu čoveka koji je, slučajno ili namerno stajao izdvojen od ostalih.

Holidej se obratio tom čoveku. — O-kej, mister, biće da ste vi Pulen. Okrenite se, pođite laganim korakom, otvorite vrata i izađite napolje. Ako slučajno potroćite, vaš prijatelj će dobiti svoje.

Rugoba od čoveka kome se Dok obratio bio je punačak, volovski debelog vrata. Ruke, duge, ogromne i čupave klatile su mu se pored tela. Na Holidejeve reči nije se ni pomakao, niti su to učinili drugi. Iza Holideja, vladala je duboka tišina.

— Imate deset sekundi da se odlučite, mister — upozorio je Holidej čoveka za koga je pretpostavljao da je Pulen! — Posle toga počeću da pritiskam jače.

Vudrou je učinio pokret kao da će se okrenuti, ali ga je pritisak re-

volvera na vrat primorao da se umiri.

Pulen je rekao. — Može se desiti da odeš u pakao, Holideje.

— Ako i idem, mister, bar vas dvojica ćete poći sa mnom. Dobro razmislite pre nego što se odlučite.

Za trenutak, Holidej je na Pulenovom grubom licu prepoznao izraz nesigurnosti. Gurnuo je Vudroua ispred sebe, ali mu je neprestano držao cev revolvra prislonjenu na vrat. Gurajući svog zarobljenika polukružno duž zida, uspeo je da obide grupu revolveraša i da se približi sporednim vratima. U tom trenutku, Pulen se okrenuo i njegova ruka se počela spuštati prema revolveru. Holidej je primetio da su i nekoliko drugih konačno odlučili da se umešaju.

Nastao je kritičan trenutak. Ako bi došlo do gužve, nesumnjivo da bi nekoliko revolveraša dobili svoju porciju olova, ali bi isto na kraju dobio i on. Događaje je po svaku cenu trebalo skrenuti sa tog pravca. Jasnim ali ledenim glasom dobacio je bandi Pulenovih i Vudrouovih prijatelja. — U ovakvim trenucima, džentlmeni, prvi ko učini nesmotren pokret, mrtav je. Dobro razmislite šta radite. Želim samo Vudroua i Pulena koji su do sada pokazali da su sposobni samo da se hvataju u koštac sa ženama. Ako zbog toga hoćete da rizikujete život, samo napred.

Vudrou je nemo zinuo, a Pulen se namrštio. Prvi se pribrao i prasnue Pulen. — O kakvoj to proklesoj že-

ni govoriš, Hollideje? Šta ovo sve znači, do đavola?

— Došao sam da uzmem četiri stotine dolara, Pulene — rekao je Hollidej. — A mislim da ću to lakše izvući iz vaših džepova alko budemo napolju nego unutra. Dajem vam poslednju šansu da izadete.

Dok Hollidej je zapeo obarač revolvera i smrtonosno metalno „klik“ jezivo je odjeknuo u grobnoj tišini. Pulen je liznuo usne i nervozno se osvrnuo oko sebe. Od gostilju za šankom niko nije ispoljio želju da se umeša.

Hollidej je stigao do vrata i naredio Vudrou da ih otvori. Kada ga je revolveraš poslušao, Hollidej je uperio revolver na Pulena. U tom trenutku, Vudrou je očigledno poverovao da mu je time pružena šansa da pobegne, pa je jurnuo napred. Ali, Hollidej mu je hitno podmetnuo nogu i sapleo ga. Zatim je, kada se Pulen zgrčio u nameni da se baci na njega, Dok zgrabio Vudroua za košulju, digao ga jednim trzajem na noge, i svom snagom ga tresnuo o dovratnik. Revolveraš je bolno zaur-lao i pobledeo. Hollidej mu je prislonio cev revolvera na usta, a hladan znoj orosio je Vudroovo lice.

— Taje, za ime božje — procvileo je Vudrou. — Učini kao što kaže. Vidiš da je lud.

Taj Pulen je uklonio ruku od drške revolvera, ali je pogled koji je dobacio Edu Vudrou pokazao svakome da je njihovom prijateljstvu došao kraj. Dok Hollidej je to zaključio po izrazu njegovog lica, i samo

je jače pritisnuo revolver. Vudrou u lice. Kada se Pulen lagano uputio prema vratima, Dok nije dopustio sebi da se opusti. Znao je da se još uvek sve može okrenuti naopako, da neko može izgubiti glavu. Nije želeo da se to desi. Želeo je samo da se dočepa Bettinog novca. Posle toga, mogao je da ode u drugi grad i da potraži nekog poštenog šerifa koji će se zainteresovati za njene probleme. Činilo mu se da je na pola puta da taj cilj ostvari.

U tom trenutku, Pulen je naišao pored njega. Hollidej je ustuknuo korak nazad da mu ne bi pružio priliku da ga ščepa za revolver. Morao bi u tom slučaju da puca, a ubistvo u tom trenutku moglo bi da pokrene lavinu nepredviđenih događaja. Protiv desetorice ljudi imao je malo šansi, bez obzira na trenutno povoljniji položaj.

Pulen je izašao u dvorište. Hollidej je gurnuo Vudroua za njim i obojicu ih zadržao na nišanu. Nije se potrudio da za sobom zatvori sporedna vrata saluna. Dao je pokretom revolvera znak obojici revolveraša da pođu dalje prema sporednoj ulici koja se pružala pored saluna, pazeći pri tome da obojica ostanu obasjani svetlošću svetiljki, a on sam u polutami. Za sobom je čuo šum koraka po drvenom podu saluna, i video da je svetli otvor vrata ispunila nečija tamna silueta. Ali, ma ko da je to bio, verovatno je bolje razmislio o svom postupku, pa je odskočio dalje od vrata.

Hollidej je priterao Pulena i Vud-

roua do ograde, rekao rakao im da tu stanu i naredio im da isprazne džepove. Vudrou je brzo poslušao i psujući sebi u bradu, iz džepa izvukao svežanj izgužvanih novčanica. Holidej ga je odgurnuo do ograde i okrenuo se Pulenu. Ovaj je stajao još uvek neodlučan da li da poslušša došljakovo naređenje, ali su ga Dokov izraz lica i preteći uperen revolver upozorili da došljak misli ozbiljno.

— Mister, želim samo udovičin novac. Kasnijeće se već neko drugi razračunati sa vašim prijateljem Tomom Kernom zbog ubistva njenog muža, ali, što se mene tiče, to je nešto drugo. Sada ispraznite džepove pa da se rastajemo.

Pulen je zavukao ruke u džepove. Izvadio je smotuljak novčanica i bacio ga na zemlju, a onda rastegnuvši usne u keženje koje je izražavalo njegovu ljutnju i negodovanje rekao. — Sagni se pa pokupi, skitnice.

Holidej nije obratio pažnju na novac, znajući šta Pulen ima na umu. Pružio je ruku i privukao Pulena sebi, i svom snagom zario cev revolvera u džinov stomak. Kada se Pulen stenjući savio, Holidej je snažno tresnuo revolveraša revolverom po glavi. Pulen se bez glasa srušio na zemlju.

Onda je Holidej ćutke dao znak Vudrou da pokupi novac. Kada je revolveraš učinio ono što mu je naređeno, Holidej je uzeo novac iz njegove ruke i stavio ga sebi u džep. Zatim se udaljio korak nazad od revolveraša.

— Ostanite ovde pet minuta, mister — rekao je Dok Holidej. — Ako se mrdnete, znajte da sam ja možda u blizini i da vam mogu zbog toga prosvirati mešinu tanetom. A kada se vaš prijatelj probudi, recite mu da misis Metison ostavi na miru. Isto važi i za vas. Ne poslušate li, nećete se provesti dobro.

Vudrou je nemo zurio u njega. Holidej se tiho povukao u mirak, a onda se sporednom ulicom uputio prema drugom kraju grada.

Mršav čovek niskog rasta nagnuo se napred i dva puta žestoko udario Vudroua šakom po licu. Tanak mlaz krvi potekao je iz Vudrouovih napuklih usana. One koji su to posmatrali, nije nimalo začudilo što je Vudrou primio udarce pokorno, ne pokazavši ni nagoveštaj želje da uzvratiti. Svi su znali, kao uostalom i Vudrou, da kada u Tomu Kernu proključa bes, nečija glava vrlo lako može pasti.

— Dopustili ste da jedan čovek, jedan nalickani probisvest dođe i sredi vas kao da ste poslušni đacići, mister? — Urlao je čovečuljak.

Kern se okrenuo i pogledao ostale. Taj Pulen je bio odsutan, jer mu je gradski lekar previjao povredu glave.

— Niko i baš niko od vas ni prstom nije mrdnuo da ga onemogućiti. Je li to tačno?

Niko ništa nije odgovorio. Kernova banda je bila potpuno sama u salunu, jer su svi gosti bili otišli, a na

Kernovo naređenje pre desetak minuta je i barmen izašao iz odaje. Šerif Hori Silvester ušao je za trenutak unutra, ali je odmah nastavio svoj uobičajeni večernji obilazak grada, prepuštajući Kernu za trenutak brigu o Doku Holideju.

Kern je očima iskolačenim od besa ponovo pogledao Vudroua. — Imali smo grad u šaci. Imali smo kao na tanjiru ponuđenu celu oblast. Postoji samo jedan put u grad i jedan put iz grada — ukoliko se ne bi našla neka budala koja bi pokušala da po ovom vremenu pređe preko planina. Sve je bilo sređeno i zrelo za branje plovoda. A šta se desilo?

Kern je Vudrou dao znak da mu naspe piće u čašu. Kada je ovaj poslušao, Kern je srknuo viski i promućkao tečnost u ustima, stisnuvši još više tanke, stisnute usne. Duboko zamišljen zagledao se u ravnu površinu stola, a onda nastavio.

— Ispostavilo se da sam unajmio gomilu budala koji su uz to još i kukavice od glave do pete. Jedan jedini čovek, probisvest, muštra bez vrednosti pojavio se odnekuda i minirao ceo posao. — Kernove zlobne, sitne oči prošetale su od jednog do drugog najamnika. Zatim je odiednom hitnuo čašu o površinu stola i zaurao prigušujući zveket razbijenog stakla. — Nađite Holideja! Uklonite ga! Svršite s njim u roku od jednog časa! Odlazite!

Kern je ustao i počao da gura svoje ljude prema vratima sakuna. U jednom trenutku nesavladivog besa, zavrtlaio je flašu sa viskijem i raz-

bio je o zid iznad Vudrouove glave. Vudrou je uplašeno huknuo i odskočio u stranu. Kern mu je pritrčao, potegao revolver iz futrole i nekoliko puta udario Vudroua koji se od toga srušio na pod. Ostali su preplašeno pohrlili prema izlazima. Kada su svi otišli, Tom Kern se nagnuo nad okrvavljenog Vudroua. Govoreći vrlo tihim glasom rekao je. — Ede, ustani i nađi Holideja. Požuri!

Kern je pomogao svom plaćniku da ustane s poda i gurnuo ga prema vratima. Ošamućeni i izubijani Vudrou je teturajući se pošao, udario u hodu nekoliko stalova pre nego što je shvatio pravac pored šanka, i skoro se sručio kroz leptirasta vrata na ulicu. Tom Kern je stao tamo gde je stajao, sklopljenih očiju, dišući duboko, kao da na taj način želi da obuzda bes koji ga je obuzimao. Nikada pre toga nije dopustio nijednom čoveku da mu stane na put, a još manje da mu prekosi. Kada je pristupio sprovođenju svog plana, preuzimanje grada i okoline pod svoju vlast. lično je odabrao ljude koji će mu pomoći u tome. Do sada su ti ljudi u dva navrata izneverili njegova očekivanja. Prvi put se to desilo na Metisonovom ranču, kada ga je zamalo ustrelilo neko štene od dečaka koji je iznenada istrčao iz kuće, a drugi put te večeri kada je neki probisvet za koga niko nije znao ni ko je niti odakle je došao, jednostavno uzeo meru dvojici njegovih momaka a ostalima pokazao da su najobičnije bedne kukavice dostojne samo pre-

zira. Istina, taj probisvet je rekao da se zove Holidej ali Kern nije veroval da je to onaj isti Holidej koji je sa Vajatom Erpom kod O. K. Korala likvidirao Klantonovu bandu. O. K. Korala bio je suviše daleko, ali nije se mogla isključiti mogućnost da se ta vaška došunjala čak ovamo. Pri pomisli, da se, možda, uhvatio u koštac sa slavnim pustolovom i revolverašem, Kennov bes je malo splasnulo. Dobro je što njegovi ljudi nisu obratili pažnju na probisvetovo ime ili, što je još bolje, što za njega nisu znali. No, sve to nije mnogo uticalo na Kernovo raspoloženje. Znao je da uspeh njegovih planova zavisi od autoriteta, tačnije rečeno od straha koji on i njegovi ljudi utiču građanima i zato mu se stomak prevrtao zbog katastrofalnog poraza koji su njegovi ljudi večeras pretrpeli. Holidej je morao biti nađen, i njegova sudbina mora biti primer svima koji bi pomislili da podu njegovim primerom.

Prišao je šanku i ispod tezge izvadio novu bocu viskija. Izvadio je zapušat, prineo bocu usnama i požudno ispio nekoliko gutljaja. Viski mu se razlio preko brade i vrata i pokvasio mu prsa košulje. Zadržao je flašu na usnama sve dok nije osetio da mu grlo pliva u tečnosti, a onda je spustio flašu na tezgu, izvadio revolver iz futrole i izašao iz saluna.

Šerif Henri Silvester, koji je iz prikradja posmatrao šta se u salunu događa od trenutika kada je nešto ranije izašao napolje, izašao mu je u susret obasjan svetlošću ulične

svetiljke. Kenn ga je značajno pogledao i hrapavim glasom rekao.

— Horne, moraćemo da prolijemo malo krvi. Prošlo je prilično vremena od kako se to desilo poslednji put. Građani mogu doći na luckastu ideju da je najgore prošlo, i da sada mogu nekažnjeno da nas izazivaju.

Silvester je odlučno odmahnuo glavom. — Ne, Tome, nikome ne pada na pamet da tako misli, kako ja vidim stvari.

— To što ti vidiš nešto je sasvim drugo od onoga što ja vidim. Taj Holidej, znaš li ga?

— Nikada nisam čuo za njega.

— Nisi? Čudno. U tvom pozivu čovek mora biti bolje informisan.

— Zašto? Zar je trebalo da ga znam. Je li neki poznat tip?

— Nije važno. Jesi li ga proverio?

— Naravno da sam ga proverio, Tome. Čim je dojahao u grad posetio je starog Morta Filda, a onda se pojavio u salunu.

— Fild — rekao je Kern i ledeni ton kojim je izgovorio sedlarevo ime naterao je Horne Silvestera da uzdrhti od jeze. Od prvog dana kada je Kenn pokazao ambicije da grad uzme u svoje ruke, Silvester je bio više nego voljan da mu se pridruži. Veći deo svog života proveo je primajući naređenja od starijih od sebe. Bio je uvek samo pomoćnik šerifa, i godinama je radio samo grube poslove za koje je dobijao malo zahvalnosti. Ali sada, pod Kernom, postao je neko. Grad ga se plašio. No ipak, zadržao je neki smisao za meru i mislio je da zna do koje granice ljudi trpe da ih neko pritiska. Pre-

ko te granice jahanje na glavi može izazvati reakciju, i Horn se trudio da tu granicu nikada ne pređe. Što se, pak, tiče Toma Kerna, on izgleda ni pet para nije davao na obazrivost. On se uzdao samo u голу snagu.

— Mort Fild je jedan od najomiljenijih ljudi u ovom gradu — rekao je Silvester. — Sem toga, on je već star čovek i ne može nikome pričiniti mnogo zla.

— Misliš? A ja kažem suprotno. Može on pričiniti mnogo zla, više nego što ti misliš. On ume da razmišlja, da kuje planove i da govori, a to je često mnogo opasnije nego baratanje pesnicom ili revolverom. Prema tome, ti se moraš pobrinuti za njega. Još noćas!

Iz Silvestrovog lica nestala je i poslednja kap krvi. Nije se plašio Morta Filda i nije sumnjao da starog gavrana lako može ukloniti s puta. Ali, ljudi su već počeli pričati o tome što je Holidej, jedan nepoznati došljak, učinio te večeri, a neki su znali da je Holidej pre toga posetio Filda. Čak je čuo govorkanja da je te večeri i Beti Metison bila u Fildovoj saračnici i da je posle toga Fild otpratio do pansiona gde je imala sobu.

— Sto mu muka, Tome — rekao je — ako si prinuđen da starog Morta ukloniš s puta, onda znaj da će mnogi ljudi početi da...

Kern je prišao korak bliže i odjednom se u njegovoj ruci stvorio pištolj. Oči su mu sijale kao užareno ugljevlje; lice mu je dobilo ludački izraz. Silvester je uplašeno

ustuknuo korak nazad i ugrizao se za usnu. Ispružio je ispred sebe obe ruke kao kad se želi da neko ostane na rastojanju.

— U redu, u redu, Tome — rekao je žurno. — Kako god ti kažeš.

— Noćas, Hori, još noćas. Sutra ujutru jedan od vas dvojice biće mrtav. Ako ne on, bićeš ti.

Tom Kern se okrenuo i izašao. Posmatrajući ga kako odlazi Hori Silvester je osetio neodoljivo želju da potegne revolver i ubije ga. Ali, nije imao dovoljno samopouzdanja čak ni tada kada je gledao Kernu u leđa. Suviše mnogo je čuo o Kernovoj veštini rukovanja revolverom. Zato je odoleo trenutnom iskušenju i pošao svojim putem. Taj put ga je vodio do ubistva jednog starog čoveka, protiv kog on lično nije imao ništa.

III

Pošto je u pansion u kome je odsela Beti Metison poslao pun poslužavnik hrane namenjen mladoj ženi, Mort Fild više nije znao šta da radi sa sobom te večeri. Bio je zabrinut za Holideja, čoveka koji mu se dopadao i koga je na izvestan način poštovao. Holidej je na njega ostavio utisak čoveka koji je držao do sebe i koji je gledao uglavnom svoja posla, sem onda kada je zbog neke skrivene osobine usađene duboko u njemu prihvatao da uzme učešće i u onome što ga se nije tičalo, kao što je bio večeras slučaj kada nije hteo da ostavi ženu u nevolji. U svoje vreme, Mort je po-

znavao više takvih ljudi. Čak i oni najgrublji i najsuroviji poznanici iz davnašnjih dana, a bilo ih je dosta takvih koliko se sećao, ne bi mogli izdržati da mirno posmatraju kako neko zlostavlja bespomoćnu ženu. Ali, sada je sve bilo drukčije nego nekada; ljudi su se bojali.

Mort Fild je večerao u malom restoranu u glavnoj ulici. Zatim je kao i obično ispio svoje dve čaše pića u salunu, a zatim se vratio u svoju trgovinu u nameri da tu sačeka vesti od Holiđeja. Sedeći za svojom radnom tezgom sa sedlom ispred sebe koje je nastavio da šije više iz dosade nego iz potrebe, počeo je da razmišlja o drugim problemima koji su ga već duže vremena mučili. Sada je više nego ikada osećao da bi trebalo nešto preduzeti protiv Kerna i bande njegovih pustahija. Ali, na pamet mu nije dolazilo šta bi to trebalo preduzeti, i kako da to što se preduzme postigne neki efekat. Kern je bio skoro svemoguć u njihovom gradu. On je bio ubica i to je jasno pokazao uklonivši petoricu ljudi koji su pokušali da spreče njegovo divljanje i njegovu samovolju. U početku, on se ugnjezdio u salunu. Bio je uvek pri ruci kada bi iskrsele neke neprilike, i nikada nije propuštao da te neprilike dovede do kraja, i da im svoj pečat.

Uveravao je sebe da će jednoga dana neko već pokazati Kernu ono što je zaslužio, i da će ga staviti na pravo mesto. Dok taj dan ne dođe, Mort nije video nikakvog načina da se on lično ili neko drugo suprotstavi tome profesionalnom ubici.

Šerif Hori Silvester, bio je nešto drugo. Za godinu dana svog šerifovanja u gradu, Silvester je učinio malo ili skoro nimalo, i gledajući kasniji razvoj događaja, Mort je smatrao da bi bilo bolje da je tako i ostalo. Ali, došao je Tom Kern. Posle toga, Hori Silvester je hapsio pijance, sprečio nekoliko uličnih tuča, isterao iz grada jednog Teksašanina stočara koji je smatrao da se može ponašati slobodno kao da je u preriji, ali, uglavnom je švrljao po gradu i krao bogu dane, ispijajući u salunima brojne čaše viskija i redovno zaboravljajući da popijeno piće plati. Međutim, pojava Toma Kerna imala je uticaj i na Horiu Silvestera. Malo pomalo šerif je počeo uobražavati da je značajniji nego što stvarno jeste, i to se čak odrazilo na njegovom fizičkom ponašanju. Hori Silvester je pri hodanju počeo da se njiše u ramenima i da se prsi, nastojeći da svojim nadmenim držanjem da svojoj ličnosti više značaja. Naravno, Kern je imao Silvestera u svojim rukama, Mort Fild u to nije ni najmanje sumnjao. Ali, šta je čovek mogao uraditi po tom pitanju. Ni Kern niti pak Silvester nisu činili ništa ilegalno.

Nisu radili ništa protivzakonito sve do tog trenutka, razmišljao je Mort. Ali, priča Beti Metison predstavljala je zaprepašćujuće otkrovenje o Kernovim nezajažljivim ambicijama. Činjenica da je muž Beti Metison, Paul Metison, član Kernove razbojničke bande, jedva da je iznenadila Morta. Paul Metison nika-

da na Morta Filda nije ostavio utisak solidnog čoveka, zapravo, ostavljao je utisak vrlo površnog i moralno labilnog čoveka, tako da se Mort čudio šta žena kao što je Beti Metison traži sa takvim tipom.

Sedeći pored započetog sedla, Mort je nastavio da razmišlja i šije. Koliko je znao, u gradu je bilo dovoljno časnih, poštenih i hrabrih ljudi koji bi udruženim snagama lako mogli da izađu na kraj sa huljom kao što je Kern, ali, tek uz cenu krvavog obračuna u koji zasa- sada niko nije želeo da se umeša.

Posle jednog časa rada, Mort Fild je osetio da prsti počinju da ga bole. Shvatio je ono što je već više vremena kucalo na prozor njegove svesti, naime, da je sve stariji i slabiji. Sećao se srećnih vremena kada je po ceo dan i do pola noći mogao da sedi za tezgom, popravljajući sedla ili oružje. A sada, posle samo nekoliko časova rada, osećao je da ga bole leđa i da mu prsti trnu i postaju kruti. Odložio je iglu i konac, uspravio se i proteglio ruke. Da nisu u pitanju bili taj Holidej i ona žena Beti Metison, on bi se već davno povukao u svoju sobu u zadnjem delu kuće i već bi spavao snom pravednika u svom udobnom krevetu. Ali, ove noći znao je da mu san ne bi došao na oči, mada iz saluna nije čuo nikakvu galamu još od onda od kako se vratio u svoju radnju.

Prošao je kroz trgovinu do stambenog dela kuće i založio okruglastu trbušastu peć. Stojeći pored nje i posmatrajući kroz otvore na vra-

tima kako u okruglastoj peći, kao da su zarobljeni, žustro skakuću crvenkastožuti plamičci vatre, osetio se radosnim što živi, i što se ne oseća usamljenim. Zaista, ni jednoga dana u svom životu nije se osećao usamljenim, možda najviše zbog toga što su mu misli i ruke uvek bili zauzeti nekim poslom. Znao je da je to tajna njegove sreće i sreće uopšte, i čudio se kako to da drugi ljudi, koji su bili bar isto toliko pametni kao on, nisu to mogli da vide. Ovaj Holidej, zaključio je, bio je čovek usamljenik, mada nije tačno znao otkuda mu ta ideja, jer za nju nije imao nekog neposrednog razloga. Istina, njegovo lice krasio je izraz neke nedokučive ozbiljnosti, u osmehu se osećalo da je malo odsutan duhom, ali to još uvek nije bio apsolutan dokaz da je neko usamljeni vuk, zver bez svog čopora. No, iskusnom oku Morta Filda nije moglo izmaći da nešto u njegovoj ličnosti odudara od sveta koji ga je okruživao. Bilo je to nešto tajanstveno, nesvakidašnje, nešto što se nije moglo opisati običnim rečima. Izvan toga, Holidej je bio za njega zanimljiv čovek. Pogled njegovih sivoplavih očiju prodirao je do dna duše, zapažao sve, i ni u jednom trenutku nije ostavljao ni najmanje sumnje da mu ništa ne može promaći. Pustolov je bio visok, snažan i mlad, i Mort se čudio zašto se nije bliže upoznao i više zbližio sa ženom kao što je Beti Metison. Stavivši lonče za kafu da vri, stao je pored peći i počeo da trlja koščate ruke. Nije mu bilo

hladno, ali mu se činilo da toplota tera ukrućenost iz njegovih prstiju.

Konačno je posle kratkog vremena voda u loncu proključala. Stavio je unutra malo grubo samlevene kafe i šećera i sačekao još trenutak da kafa provri. Zatim je nasuo sebi jedan lončić i tek što je seo, na ivicu kreveta i prineo lonče usnama, u dvorištu je začuo neki šum nalik na grebanje. Uprkos svojoj starosti, sluh mu je bio neoštećen, ništa lošiji nego u mladosti. Imao je običaj da kaže da u mirnim noćima može da čuje buvu kad skoči.

Ostavivši šolju sa kafom na noćni stočić, Mort Fild je na prstima prišao do zadnjih vrata. Stajao je naslonjen uhom na zid nastojeći da kroz debelu dasku čuje šta se sa druge strane događa. Međutim, u dvorištu je vladala potpuna tišina, remećena samo tihim šumom vetra kroz bokore cveća koje je stari Mort negovao vrlo bržljivo. Pet minuta je prošlo i pokazujući strpljenje čoveka koji je celog svog života ili nekoga gonio ili bio gonjen, Mort Fild je ostao uhom naslonjen na zid, i apsolutno miran. Jedini šum koji se čuo, bio je šum vetra. Došavši do taverenja da se morao prevariti, Mort je uklonio zasun na zadnjim vratima, i otvorio vrata ka sebi. Napolju je pomrčina bila tako duboka da mu je trebalo nekoliko sekundi da razabere liniju žbunja pored ograde i ogradu iza njega. Nekoliko puta je pogledom obuhvatio dvorište toliko koliko mu je bilo moguće da proдре u mrak, pre ne-

go što je, sležući ramenima, učinio pokret da zatvori vrata. Tek u tom trenutku je Hori Silvester, koga je već izdalo strpljenje gurnuo ramenom na vrata i odbacio Morta u unutrašnjost sobe. Od udara šerifovog ramena u vrata, Mort je izgubio ravnotežu i pao. No, istog sekunda kada je pao na pod, počeo se grčevito bacakati nogama i rukama tražeći oslonac pod sobom.

Još mu nije bilo uspelo da ustane kada je Silvester, sa revolverom u ruci zatvorio vrata za sobom i gurnuo zasun u ležište. Silvester se posle toga oslonio leđima na drveni zid i pogledao starca koji se dizao. Na Mortovom licu izbrazdanom borama mnogih godina nije bilo ni nagoveštaja straha.

— O'kej, ustaj i pazi kako se ponašaš, Filde. Došao sam da malo procaskam s tobom, i bilo bi bolje za tebe ako mi na ono što te budem pitao daš tačne odgovore.

Mort se, ustajući, netremice zagledao u Silvestera zadovoljan što se u padu nije povredio.

— Šta ovo znači, Silvestere? Šta do đavola želite od mene? Jesi li došao da opljačkaš jednog starca? Zar nisi našao dovoljno plena u gradu?

Silvester se osvrnuo oko sebe, više po navici nego što je to bilo potrebno, jer je vrebajući pogodan trenutak za upad, utvrdio da je Fild sam u svojoj sobi. Ali, uvek je želeo da bude sto posto siguran, i verovao je samo u ono što svojim očima vidi. Taj njegov krajnje oprezan

pristup u svim njegovim odnosima sa ljudima do tada mu je više nego jednom spasao život.

— Šta želiš do vruga? — ponovio je Fild pitanje.

Silvester je preteći zamahnuo revolverom. — Pitanja ću postavljati ja. I opominjem te, pazi kako razgovaraš sa mnom. A sada, objasni mi kakve veze imate ti i Holidej?

— Ko?

— Onaj došljak, skitnica koji je dojahao pred zalazak sunca i uputio se pravo u tvoju radnju. Nemoj pokušati da me lažeš, jer nisam raspoložen da mi neko priča šarene laže.

Mort Fild je sa potpuno nedužnim izrazom lica odrečno odmahnuo glavom. — Silvestere, mnogo ljudi dolazi u moju radnju. Neki žele da im popravim sedla, a neki opet žele da kupe nova. Katkad neko traži uzde ili bisage ili nešto treće. Ponekad neko dođe da kupi revolver.

— Znam sve o tvojim vašljivim poslovima, Filde — prosiktao je Silvester besno. Uvek je isto s tim blentavim izlapelim starim ljudima, pomislio je. Oni su uvek do krajnosti sigurni u sebe i retko kad se daju uplašiti. Činilo se da se tako ponašaju zbog toga što su došli do saznanja da je smrt nešto neminovno, i da je utoliko bolje ukoliko dođe pre.

Silvester je nervozno mahnulo revolverom, a Mort Fild je ravno-dušno prišao do okruglaste peći i nasuo sebi kafu u šolju. Ključajući

od besa, Silvester je grmnulo prigušujući glas.

— Holidej je u tvojoj trgovini ostao prilično vremena, mister. Kada je izašao, ti si izašao zajedno s njim. Video vas je jedan moj prijatelj čiji je posao da otkrije i prati svako novo lice u gradu, bilo danju bilo noću. Prema tome, Holidej nije običan kupac koji je u tvoju radnju svratio da nešto kupi.

Mort Fild se osmehnulo šerifu. — Silvestere, mislim da suviše dugo vremena nosiš tu značku na prsima. Postao si nervozan, mister i u takvom stanju nerava poneki šerif lako može da vidi stvari drugačije od onoga što one u stvarnosti jesu. Ali, ako će ti to bilo na koji način pomoći, onda ti kažem da me je Holidej video kako radim i da je došao da pita gde se u gradu može prenočiti i gde bi mogao utucati vreme do sutra ujutro.

Silvester je cinično razvukao usne i otkrio krnjave zube. — To je glupa laž! A šta je s onom ženom, sa Metisonovom ženom?

— Šta je s njom? — zapitao je Fild shvatajući da njegova prevara svakog momenta može biti otkrivena. Ako je Silvester stvarno bio obavešten o razgovoru na trotoaru ispred njegove trgovine ili što je još gore o razgovoru u njegovom dućanu, onda je bio u velikoj nevolji.

— Došla je žurno do tvoje trgovine, nešto ste razgovarali i ona je ušla unutra, a za njom si ušao ti i malo kasnije Holidej. Kada ste ne-

što kasnije svi izašli napolje, ona je pošla s tobom, a Holidej se uputio u salun. Ništa od svega toga ne bi me mnogo brinulo Filde, ali, ono što se posle toga desilo mora da me brine.

— A šta se to desilo posle? — zapitao je Fild.

— Desilo se da je Holidej napao Pulena i Vudroua, da ih je silom izveo iz saluna i opljačkao ih.

— Zar je to stvarno učinio? — rekao je Mort Fild nesposoban da prikrije oduševljenje u svom glasu.

— Da, mister, baš to je učinio. Zatim je pobegao u pomrčinu. Ali, otišao je tek pošto je rekao da radi za račun Metisonove žene, koja je pre toga bila kod tebe i sa kojom ste ti i Holidej razgovarali.

Silvester se lagano udaljio od vrata, i Mort Fild je čvršće stisnuo šolju koju je držao u ruci. Žalio je što se kafa u šolji ohladila i što u slučaju nevolje neće biti dovoljno ubojito oružje protiv Silvesterovog revolvera. Osećao je u sebi sve veću napetost, ali ne i strah. Silvester je pripadao vrsti ljudi koji ga uprkos njihovog nasilničkog ponašanja, nikada u toku celog njegovog života nisu zabrinjavali i ozbiljno mu davali glavobolje.

— Znaš šta? — rekao je Silvester. — Došao sam do zaključka da se Holidej prihvatio da reši nezgode te žene, a da si ti u tome pripomogao. Znaš li gde te to stavlja u odnosu na ovaj grad? Ne verujem da ti to nije palo na um.

— Gde Silvestere?

Silvester ga je zgrabio za košulju i pokušao da ga privuče sebi. Fildova reakcija bila je bacanje šolje sa kafom šerifu u lice. Kafa je pljusnula Silvestera, ali je tečnost bila tek bezopasno topla i tek posle prvog iznenađenja, on je ponovo pružio ruke da zgrabi sedlara. Ali, Fild je ovaj put dograbio lonac sa peći. S elastičnošću iznenađujućom za tako starog čoveka, Fild se okrenuo i hitnuo lonac sa vrelom tečnošću. Lonac je okrznuo Silvestera po glavi i udarac, ma koliko slab, naterao je Silvestera da ustukne. Mort Fild je iskoristio taj trenutak i jurnuo u pravcu otvora pokrivnog zavesom koji je vodio u radnju, ali je Silvester pritismuo okidač i opalio iz pištolja. Metak je pogodio Filda između plećaka i stari zanatlija je odbačen napred takvom silinom da je proleteo kroz vrata u hodnik, otkinuo zavesu za koju se uhvatio i u padu je povukao sa sobom. Zavesa ga je prekrila, i on se više nije pomakao.

Sipajući kroz stisnute zube bujicu groznih kletvi, Silvester je žurno prešao preko odaje i povukao starca za noge na krug osvetljen svetlošću petrolejke. Ali, kada ga je okrenuo na leđa i video krvavu mrlju na prsima, prouzrokovanu izlaznom ranom od metka, znao je da je stari sedlar mrtav. Ustuknuo je korak, spreman da nagne u bekstvo, ali je tada primetio da iz džepa Mortove košulje viri komadić papira. Sagnuo se, izvukao papir, i na brzinu ga pročitao.

Slab osmeh odagnao je usplahiren izraz sa njegovog lica i stavivši pismo Ambroza Filda u svoj džep, Silvester je požurio da izađe na zadnja vrata. Povukavši zasun, otvorio je vrata i nervozno bacio pogled po dvorištu.

Prokleti Fild, rekao je sebi u bradu. I prokleti Tom Kern, također! Hori Silvester je od sveg srca mrzeo što se našao u takvoj poziciji, jer nije bio siguran da li ga je neko video ili se slučajno našao u blizini i tako čuo pucanj. No, pošto nije imao vremena da mnogo razmišlja o svom položaju, jurnuo je u dvorište kleknuo u mraku na kolena u blizini Fildovog ružičnjaka, i posle dugog beskrajno dugog minuta koji mu se činio kao čitava večnost, ustao i što je tiše mogao, uputio se preko dvorišta do ograde koju je preskočio vrlo lako, s obzirom na svoje telo. Tu je ponovo zastao i sačekao nekoliko trenutaka da bi se uverio da je ostao nezapažen, i kada se niko nije pojavio da proverí razlog pucnjave, on se okrenuo i udaljio, brišući rukom krupne kapi znoja sa čela.

Čim je izašao iz saluna, Dok Holidej je otišao u gradsku štalu gde se nalazio njegov konj. Našao je svog ždrepcu u ograđenom prostoru, zajedno sa još dva druga konja. Zatim je probudio štalara i otuda uzeo svoje sedlo. Dva časa odmora izgleda da su njegovog konja do-

voljno osvežili, tako da je Holidej mislio da će taj odmor njegovom ždrepcu dati dovoljno snage za bekstvo iz grada. Posle toga, pošto će se negde odmoriti još celu noć, bio je siguran da će vranac ujutro opet biti onaj stari durašni brzonogi konj. Uzevši životinju za uzde, poveo ga je uzanom ulicom iza Fildovog aucana i tu ga ostavio za kratko vreme, a on sam uputio se ka pansionu. Kratko raspitivanje kod portira obelodanilo mu je činjenicu da je Beti Metison rezervisala sobu broj 14 i da se tamo nalazi. Dobivši od nosatog portira obaveštenje da se soba nalazi na spratu, Holidej se popeo uz stepenice, na kraju dugačkog hodnika našao sobu sa brojem 14 i diskretno zakucao na vrata.

— Ko je? — začuo se Betin nervozan glas.

— Doneo sam vam vaš novac, misis Metison — rekao je Holidej.

Čuo je kako se ključ u bravi okrenuo, a zatim su se vrata lagano odškrinula. Beti Metison je bila još uvek potpuno obučena i njena putna tobra stajala je neraspakovana na krevetu. Holidej joj je pružio novac i svoj gest popratio rečima. — Ne znam koliko tu tačno ima, i priznajem da nije bilo vremena da prekontrolišem da li sam sve pokupio što vam je oduzeto.

Beti je uzela novac i nije se čak ni potrudila da ga prebroji. Gledala ga je pravo u oči i malo zbunjena njegovim prisustvom progovorila. — Novac nije jedina stvar od vrednosti.

— U ovom momentu ovo je bilo najviše što smo mogli učiniti, misis Metison. Napravio sam priličnu trku u gradu i očekujem da bi noćas moglo da dođe do neprilika i gužve. Mislim da bi bilo bolje ako biste mogli da spavate na nekom drugom mestu.

Beti je začudeno nabrala obrve. — Šta rekoste da ste učinili, mister Holidej?

— Imao sam mali razgovor s onim vašim poznanicima. Ne verujem da su povoljno primili moj zahtev za povratak vašeg novca, ali, nisu imali drugog izlaza nego da se tim slože. No, to nije važno. Vidim da su vam stvari spakovane, pa hajdete da pođemo.

Beti ga je iznenađeno pogledala i ustuknula korak nazad. Očigledno da se dvoumila nesigurna u sebe i u čoveka koga je tek upoznala. Njeno kolebanje bilo je razumljivo, s obzirom na nedavna iskustva, ali je poverenje prema visokom strancu koji se prema njoj pokazao krajnje zauzimaljiv i korektan ipak preovladalo. — Gde bih mogla da odem? — zapitala je.

— Zar nemate poznanika u gradu kod kojih biste se mogli smestiti?

— Ne. Mi smo živeli van grada i naši kontakti sa ljudima oдавde bili su vrlo ograničeni.

Holidej se za trenutak zamislio. — Dobro, naći ćemo već neko mesto. — Rekao je. — U ovom momentu najvažnije je da ne gubimo vreme, sem ukoliko želite da u ovu

sobu upadne banda revolveraša u potrazi za mnom. Oni znaju da sam nastupao u vaše ime, pa stoga ni vi niste sigurni.

Beti ga je i dalje gledala začudeno namrštenih obrva. A onda, kada se Holidej okrenuo i pošao, žurno je prišla do kreveta i uzela svoju putnu torbu. Na vratima je Holidej uzeo torbu iz njene ruke i ne govoreći više ni reč, poveo je hodnikom dalje niz stepenice. Ovaj put međutim nije pošao prema glavnom ulazu, već prema sporednim vratima sa druge strane pansionijske zgrade. Dok je sa vrata proveravao da u dvorištu možda neko ne vrebava u sasedi, osetio je iza sebe u blizini njeno prisustvo i prijatan miris zagolicao mu je nozdre. Zmrci uzbuđenja izazvani prijatnošću njenog parfema naterali su ga da baci pogled preko ramena i otkrije da i ona njega posmatra pažljivo.

— Mislim da će sve biti u redu, misis Metison, pod uslovom da radite sve ono što vam budem rekao — rekao je Dok.

— Ali, kuda idemo? Ne mogu tek tako poći sa vama u noć. Ja sam udata žena, i u najmanju ruku bar sam to bila.

— U tom pogledu ne treba ništa da se brinete, madam — rekao je Holidej vodeći je preko dvorišta. Kada su stigli do sporedne ulice u kojoj ih je čekao Holidejev konj, ždrebac je radosno frknuo u znak dobrodošlice. Holidej je privezao

njenu torbu za sedlo i zapitao. — Imate li konja misis Metison?

Ona je klimnula glavom. Na neki način, pomrčina oko njih doprinosila je da joj Holidej izgleda viši i zagonetniji nego pri jasnoj svetlosti. No, uprkos nekoj neodređenoj strepnji koja je i dalje nije napuštala, osećala je da bi postavljanje novih pitanja bilo beskorisno i da ne bi dalo zadovoljavajuće rezultate.

— Moj konj je u gradskoj štali — rekla je.

— Na vaše ime je dat?

— Da.

— Onda sačekajte ovde.

Holidej se žurnim koracima udaljio i posle pet minuta vratio se vodeći za sobom njenog konja. Osetio je olakšanje kada je video da je to snažna durašna životinja, sposobna za put koji im je predstojao. Pošto je proverio da je kolan dobro pritegnut, rekao joj je da ga može pojahati i bio je zadivljen lakoćom kojom se bez njegove pomoći vinula u sedlo. Protrljavši prijateljski po gubici svog vranca, Holidej se osvrnuo oko sebe, obuhvatajući pogledom tamu koja ih je okruživala.

— Ovde ćete biti bezbedni, misis Metison. Ako bi neko slučajno naišao, povucite se samo bliže ogradi. Ima dovoljno mesta za prolaz svakome ko bi naišao, a u ovom mraku niko vas neće zapaziti ako budete nekoliko koraka dalje od ulice.

— A gde ćete vi sada? — zapitala je. — I šta imate na umu?

— Nameravam da se vratim do

Filda i da mu kažem šta se desilo i šta ćemo učiniti. Treba da ga obavestimo, jer će on biti veza sa gradom. Neću se zadržati dugo.

Beti je zaustila da se usprotivi njegovom odlasku, ali, pre nego što je uspela da progovori reč, Holidej je kliznuo u mrak i ona se našla sama. Do tada je mrak nikada nije plašio, čak ni onda kada je njen suprug Paul bio odsutan i kada se ona sama nalazila na njihovom ranču. U stvari, ona je vrlo često odlazila u noćne šetnje, nikada daleko od kuće, ali ipak dovoljno daleko da se oseti samom. Ali sada, dok je sedela u tami na leđima svog konja, bila je uplašena. U poslednje vreme, zbilo se toliko tragičnih i neprijatnih događaja. U njen život ulilo se mnogo bola, čitava reka bola. Setila se svog nećaka, dečaka tek izraslog iz detinjstva, ali dečaka koji je pokazao puno muževne hrabrosti kada je one tragične noći pošao bez oklevanja za Tomom Kernom. No, on nije mogao, naravno, da se meri sa veštinom i lukavstvom jednog profesionalnog ubice. Znala je da tog dečaka nikada neće zaboraviti, niti će prestati da žali zbog njegove prerane smrti.

Noć je bila prohladna, i svuda oko nje vladala je apsolutna tišina. Utoliko više je iznenađeno poskočila kada je na ruci osetila dodir nečeg hladnog. No, odmah se umirila, jer je videla da je to došljakov konj digao njušku do nje kao da i ona oseća usamljenost u toj

čudnoj noći, i da bi ga umirila, potapšala ga je rukom po čelu. Konj, kao i njegov gospodar, odisao je snagom i izdržljivošću. Došavši na tu pomisao Beti se malo pomalo sasvim vratila razmišljanju o čoveku sa kojim je te večeri pošla u neizvesnost. Bila je radoznala da sazna kako mu je uspelo da od dvojice nevaljalaca izvuče njen novac, od nevaljalaca za koje je tog istog dana doznala da su uvek u društvu Toma Kerna i da prema tome ne mogu biti ništa manje zli i pokvareni nego ostali članovi Kernove bande.

Dok Holidej joj je međutim izgledao kao pravi čovek. Nije ga dugo poznavala, ali je ipak imala poverenja u njega. To nije mnogo ličilo na nju; oduvek je bila vrlo obazriva i kritički nastrojena žena, i verovala je vrlo malom broju ljudi još od onog vremena kada je stekla iskustva poučena sudbinom njene majke i oca, koji su pre mnogo godina bili bezobzirno izbačeni sa njihovog ranča u Montani. Niko se nije našao tada da im pomogne i još onda je Beti došla do zaključka da se može uzdati samo u sebe i svoje kljuse.

Sećanje na taj zaboravljeni događaj još uvek je vređao, ne toliko zbog gubitka imovine, već više zato što je ta nesreća iz njenih roditelja iscrpla i poslednju trunku snage i želje za borbom. Za njih je to bio preloman trenutak, tada su oni izgubili hrabrost, i podlegli ose-

ćanju malodušnosti i izgubljenosti. Od tada pa nadalje, nikada više nisu mogli da se spasu osećanja dosade i beskorisnosti njihovog daljeg života. Kada su umrli, njihova smrt je za nju bila veliki gubitak ali istovremeno i olakšanje; u svojoj njihovoj nesreći ta smrt je bila dugo željeni mir.

Tako je Beti sedela na leđima svog konja i obuzeta mislima osluškivala šumove noći. Ma šta da je Holidej te noći učinio, izgleda da zbog toga niko nije hajao mnogo. Da se slučajno desila neka krupna nezgoda, Kern i njegova banda prevrnula bi ceo grad da nađu Holideja i da mu se osvete. Ali, na ulici nije bilo nikoga, izgledalo je kao da ceo grad pripada njoj i Holideju i da ga njih dvoje imaju na apsolutnom raspolaganju. Osećala je da je ta misao greje i prestala je da o tome razmišlja tek kada je shvatila koliko je bila neverna uspomeni jednog čoveka. U poslednje vreme, osećala je izvesnu odbojnost prema Paulu zbog njegovih slabosti, ali na kraju, on je bio njen čovek, i ona ga je morala prihvatiti bio on takav ili čak i gori.

U očima su joj se zakovitlale suze, ali, to nisu bile suze ojađenosti zbog gubitka Paula Metisona. To je opet obuzimao osećaj straha i napetosti. Obrisala je oči i zaklela se u sebi da će se obuzdati i smiriti. No, odmah je shvatila da su joj za to potrebne snaga i odlučnost Doka Holideja i zato je rešila da dopusti

tom snažnom i odlučnom došljaku da bar privremeno diktira dalji tok njenog života.

•

Stigavši u blizinu trgovine Morta Filda, Holidej je primetio da je unutrašnjost zgrade osvetljena da u kući gori vatra i da su zadnja vrata otvorena. Prešao je preko dvorišta i priljubio se uz zid pola metra daleko od ulaznih vrata. Pošto iz unutrašnjosti zgrade nije čuo nikakav šum, izvukao je revolver i ušao unutra. Letimice je obuhvatio odaju i odmah primetio mrlje od kafe na podu, a nešto malo dalje pored zida i prevrnut stari pocrneo lonac za kuvanje kafe. Odmah zatim, ugledao je i čoveka opruženog na podu. Hladni žmarci pošli su mu niz kičmu, uprkos toploti koja je vladala u sobi.

Digao je Filda sa poda i odneo ga do ležaja pored zida. Spustio ga je i pažljivo na ležaj i pošto mu je uklonio pramen sede kose sa čela, izvršio je letimičan površan pregled. Otkrio je na osnovu toga da je Fild pogođen hicem u leđa, i da je metak teškog kalibra prošao kroz staro mršavo telo od čega je nastupila trenutna smrt.

Pošto je brižljivo sklopio zapažene činjenice, Holidej je na brzu ruku pretražio odaju, ali, nije mogao da nađe ništa što bi pružalo makar najmanji znak o identitetu ubice. Znao je da se Fild pre smrti borio s ubicom, i to ga nije čudilo.

Njegov brat koga je dosta dobro poznao bio je čovek istog kova, rođen da bude nezavisan i s osobinom postojanosti koja mu nije dozvoljavala da pred opasnošću ustukne. Sećajući se brata koga je Holidej mnogo cenio i voleo, zavrtao je prste u džep Mortove košulje. Video je kada je Fild stavio bratovljevo pismo u taj džep. Mort nije znao da čita, pa je zbog toga Holidej sumnjao da je u međuvremenu od njihovog rastanka stari sedlar vadio pismo iz džepa. Ali, na njegovo čudo, uzalud je gurao prste sve dublje i temeljno pretresao džep, jer pisma nije bilo. Konačno je zaključio da je Mortov ubica verovatno uzeo pismo. Holidej je za trenutak odložio revolver i obrisao dlanove džepnom maramicom. Sada mu nevolje misis Metison nisu više izgledale toliko važne. Na neki način, optuživao je sebe da je kriv za smrt Morta Filda. Da je kao što je trebalo brinuo svoju brigu i gledao svoj posao, i da je pustio Filda da gospodi Metison proda revolver, možda bi stari sedlar i sada još bio živ.

Ali, na žalost, on je bio mrtav, i tu činjenicu ništa više nije moglo da promeni. Holidej je zaključio da ništa više ne može da učini za starog trgovca sedlima i da će sve najbolje i sve što bude trebalo, sutra ujutro učiniti njegovi sugrađani. Setivši se svoje ranije odluke da pokuša da ubedi Beti Metison da ode u neki drugi grad i tamo potraži pomoć nekog poštenog savesnog še-

rifa, Holidej je izašao iz spavaće sobe starog trgovca i uputio se kroz dvorište. Ni za trenutak se nije dvoumio šta da čini i odmah se vratio tamo gde ga je Beti Metison nestrpljivo očekivala.

Došao je do zaključka da će biti bolje ako je odmah ne opterećuje obavještenjem o smrti Morta Filda, mada je sumnjao da ona poznaje starog trgovca toliko da bi njegova smrt za nju bila neki veliki duševni potres. No ipak, zaključio je da je za kratko vreme pretrpela dovoljno udaraca i da zasada ne treba više govoriti o smrti, pa je vinuvši se na leđa svog ždrepcu jednostavno rekao.

— Vreme je da pođemo.

Beti ga je pogledala nespokojno. — Ali kuda? Zar mi nećete reći kuda idemo?

— Za prvo vreme važno je samo da izađemo iz grada. Poznajete li dobro ovaj kraj?

— Živim ovde već skoro sedam godina.

— Onda pođimo prema gradu u kome ćemo naći nekog poštenog i savesnog šerifa. Krenućemo u tom pravcu čim izađemo iz grada.

Rekavši to, Dok Holidej je pokretom ruke potegao uzde i opomenuo svog konja da krene. Ali, pre nego što su izašli iz sporedne ulice na kraju ulice pojavila su se tri čoveka. Holidej je zaustavio konja i dao znak Beti da se približi uz ogradu. Nadao se da nisu primećeni, ali, na njegovo razočaranje, neki glas je doviknuo prema njima.

— Hej vi tamo! Dođite ovamo ali samo mirno!

Holidej je povukao Betinog konja, okrenuo ga i svom snagom ga pljesnuo šakom po sapima šapnuvši. — Napred... što možete brže!

Betin vatreni konj je stisnuo ude zubima i kao metak jurnuo napred. Kada je stigao do glavne ulice koja se nastavljala na sporednu, Betin konj je bio u punom galopu. Iza sebe, Beti je začula pucanj. Mada nije želela da ostavi Holideja da se bori za nju, znala je dobro da vraćanje nazad ne bi nikome koristilo a moglo bi im mnogo škoditi. Imala je dosta muke da ušavši u glavnu ulicu okrene životinju u pravcu koji je želela, ali, kada je njen konj jednom u nozdrama osetio miris prerijske, ponovo je jurnuo u najbrži trk, ne čekajući da ga ona potera.

Za to vreme, u sporednoj ulici i Holideju je pošlo za rukom da okrene svog konja, i ovaj je odgovarajući na želje svog gospodara stajao nogama ukopan u zemlju, uprkos kiši kuršuma koja je zviždala oko njih.

Holidej je izvadio revolver iz furtule i ispalio nekoliko metaka, želeći da bar za neko vreme zadrži eventualne gonioce. Kada mu se činilo da je Beti pružio dovoljno vremena za bekstvo iz grada, pustio je vođice svog konja i poterao ga u trk. Snažni vranac je zakopao kopitama u tvrdu zemlju sporedne ulice i na uglu napravio širok okret i skrenuo u glavnu ulicu. No, pre

nego što je Holidej uspeo da izmakne izvan grada, petorica ljudi su istrčali iz tame i izašli na ulicu da mu prepreče put. Ali, Holidej je samo podbo konja u još bešnji trk i hicem iz pištolja oborio najbližeg napadača. Odmičući prema izlazu iz grada čuo je njegov prodoran drhtav jauk prigušen tutnjem konjskih kopita. Trenutak zatim, bio je daleko od kordona ljudi i prolazio je pored zatvorske zgrade.

Na osvetljenom trotoaru, sa revolverom iz koga su siktali žućkasti plamići revolverskih hitaca, stajao je Hori Silvester. Metalna zvezda svetlucala je pri svetlosti svetiljke obešene iznad njegove glave, ali, sem tog svetlucanja Holidejev pogled zadržao se na nečem drugom. Ispalio je hitac iz pištolja na Silvestera i ovaj se bacio glavačke na zemlju i otkotrljao se u stranu. Holidej je ispalio još dva hica, a onda je vratio prazan revolver u futrolu i punom brzinom odjahao.

Izjurio je iz grada, ubeđen da je ono što je video zgužvano u Silvesterovoj levoj ruci pismo koje je Ambroz Fild poslao svom bratu Mortu. Pismo uzeto od Morta Filda što je mogao učiniti samo čovek koji mu je s leđa ispalio smrtonosni hitac.

IV

— Zna li neko mesto gde bismo mogli da odmorimo konje? — zapitao je Holidej. Beti Metison kada su posle petnaestak minuta usporili svoje konje u običan hod.

— Postoji jedno zgodno mesto upravo tu pred nama, mister Holideje. Sećam se da sam ovuda jednom prolazila sa svojim mužem. Bilo je podne jednog jako toplog dana, pa smo hteli da se sklonimo negde u hladovinu. Paul je otkrio jednu malu jarugu u podnožju ovih brežuljaka, tu negde vrlo blizu, kad se skrene nadesno.

Holidej je pogledao u pravcu gde mu je mlada žena pokazala. Mesečina je bila slaba, ali je svetlosti ipak bilo toliko da se na nejednakoj površini linije brda oštrije istakne jedno udubljenje, sa mnogo tamnijom pozadinom od ostale površine brda, što je Holideju govorilo da su to linije ulaza u udubljenje, tačnije rečeno otvor nekog klanca ili uvale.

— Mora biti da je to ono o čemu govorite — rekao je. — Ne sviđa mi se da suviše skrećem nadesno u ovom momentu, ali bih voleo da se osiguram da ćete vi biti bezbedni.

Poslednji deo izgovorene rečenice naterao je Beti da se okrene i pogleda ga u oči. Samo nekoliko minuta ranije u gradu, zastao je u sporednoj uličici da bi osigurao njeno brzo i bezopasno bekstvo. Tada se izložio revolverskim hicima : lako se moglo desiti da ga neki od tih hitaca pogodi.

I sada su njegove misli, kao i kratko vreme pre toga u gradu, bile posvećene njoj. Njegova glavna briga bila je njena sigurnost. Sasvim neobično za čoveka koji je skoro nije poznavao. Kakav je to čovek bio i šta je hteo od nje? Morao je posto-

jati, neki razlog za toliko žrtvovanje, inače se njegovi postupci ne bi mogli objasniti. Izvesno je, razmišljala je za sebe, da jedan čovek, potpuni stranac, ne bi učinio toliko mnogo, ne bi rizikovao toliko, za jednu ženu...

Dok je ona razmišljala o tome, Holidej je bio odmakao malo napred sa svojim vrancem koji se spuštene glave, laganim hodom birao put prema uvali. S vremena na vreme, Holidej bi je upozorio na neku stenu, veći kamen ili oboreno stablo drveta ili rupu u koju je omaškom mogla upasti. Nekih deset minuta kasnije, ugledala je mali otvor poznate jaruge sa jednom ravnom stenom na jednoj strani i drugom oštrom čiji se vrh kao igla pružao prema nebu na drugoj strani. Tačno ispred njih, nalazila se jaruga.

— Tamo napred — rekla mu je Beti. — Ulaz je uzan, ali nešto malo dalje jaruga se širi.

Holidej je klimnuo glavom i koncentrisao pažnju da kroz uzani prolaz prođe, a da se konj ne povredi na oštre kvarcne stene koje su ga skoro dodirivale po trbuhu. Kada je posle desetak metara izbio na nešto širi proplanak, s olakšanjem je duboko udahnuo svež noćni vazduh. Osetio je miris vode i skrenu pažnju Beti da u blizini mora biti neki izvor, potočić koji je tekao ispod zemlje i koji se mogao videti tek u slučaju jake dugotrajne kiše. Beti se obradovala kad ga je čula da govori. Njegov glas skretao joj je pažnju sa činjenice da se u toj jaruzi daleko od sveta usred noći nalazi sama sa

čovekom koga jedva da poznaje. Ako pokuša da joj se približi i silom nametne da vodi ljubav s njim ovako sama, ne bi nikako mogla da ga spreči u tome.

Holidej je sjahao iz sedla i popeo se na stenu. Nekoliko minuta kasnije, vratio se do nje i izvadiвши maramicu obrisao ožnoeno čelo.

— Ova jaruga će nam odlično poslužiti — rekao je. — Ovo mesto ne može se videti iz prerije ni usred dana, a put kojim smo došli uz padinu suviše je tvrd da bi iza nas ostali tragovi. Ovde čovek može ostati danima, pod uslovom naravno, da ima dovoljno hrane i drugoga što je potrebno. Ovo je mesto na kome sasvim sigurno možemo biti mirni.

Danima ostati ovde? Beti je osetila da joj neko čudno osećanje struji od srca do najtananijih nerava u prstima. Da li je nameravao da je ovde zadrži? Odjednom, počeo je da je hvata strah. Muž joj je bio mrtav, pa je zbog toga nekim ljudima verovatno izgledala kao lak plen. Nije li možda Dok Holidej, uprkos svom džentlmenškom i nezainteresovanom ponašanju, od početka imao na umu tako nešto, nije li nameravao da je uzme milom ili silom. Vratio joj je novac koji je dala dvojici lupeža, ali, šta ga je sprečavalo da ga opet uzme u svakom momentu kada bi to poželeo? Šta bi mogla učiniti da mu ne dozvoli? Ustuknula je nekoliko koraka od njega i ugledala u polumraku da je duboka bora presekla njegovo široko lepo čelo. Šta je značila ta bora, zapitala se? Nije li to bila poslednja bitka koju je vodio u

sebi, pre nego što pređe na delo. Odjednom joj je dah zastao u grlu kao da je neka snažna ruka stegla za vrat.

— Ima nešto što bi trebalo da znate — rekao je ozbiljnim tonom, i Beti je morala da se ugrize za usnu da ne bi kriknula.

Da li će pokušati da nekom providnom pričom iz svoje prošlosti zadobije njeno poverenje. Da li će biti lukav ili grub?

— Mort Fild je mrtav — rekao je Holidej začuđen načinom kojim ga je gledala, kao da se nečega plaši. Čudilo ga je malo kako to da jedna inteligentna žena kao što je Beti nije odmah shvatila koliko je beskrajno sigurna ovde u divljini u okrilju bezbednog skrovišta među stenama. Trebalo bi da je sada mirna i vesela, a odahne s olakšanjem i da se mirno i bezbrižno posveti razmišljanju o spokojnom, zasluženom odmoru.

— Mrtav? — prošaputala je odmahujući glavom sa nevericom. — Ali kako, kada? Otkuda to znate?

— Kada sam vas u onoj sporednoj ulici ostavio, pošao sam da ga obavestim kuda idemo i gde nas eventualno može tražiti ako mu zatrebamo. Našao sam ga u njegovoj radnji opruženog na podu. Ubijen je s leđa metkom iz revolvera. Ništa od svega što je moglo imati neku vrednost za zločinca nije bilo taknuto, tako da ni u jednom trenutku nisam pomislio da je pljačka bila razlog njegove smrti.

— Ali... — Beti je zastala u pola rečenice i nije mogla da nastavi dalje. Setila se kako joj je ljubazni

stari čovek savetovao da se osloni na Holideja i da mu dozvoli da on na svoj način reši njen problem sa novcem koji je dala dvojici lupeža i da sredi računa sa Tomom Kernom. Obuzeo je osećaj gubitka kao da joj je Mort Fild bio dragi stari prijatelj.

Holidej je nastavio. — Dok smo bežali iz grada, šerif Silvester je istrčao iz zatvorske zgrade i pripucao na mene. Zapazio sam da u ruci ima zgužvano neko pismo, i siguran sam da je to isto ono pismo koje sam predao Mortu Fildu od njegovog brata Ambroza. To pismo bilo je razlog što sam posetio Morta, gde ste me vi zatekli sa namerom da kupite revolver. Ni najmanje ne sumnjam da je Silvester ubio Morta.

Beti je ponovo počela da odmahuje glavom nesposobna da poveruje da se ta nova tragedija zaista desila. — Ali zašto, mister Holideje? Valjda nisu mislili da ih jedan star čovek kao što je mister Fild može ugroziti. Kada smo se rastali ispred njegove trgovine, on me je odveo u pansion i poručio večeru za mene. Onda je rekao da će se vratiti u svoju radnju, jer, kako je rekao, treba da završi još neki posao. On je bio neobičan čovek. Ljubazan i velikodušan, i oni su to sigurno znali. Zbog toga ne mogu da shvatim šta je se to desilo i zašto je ubijen.

— Znam samo ono što sam video i što sam siguran da se desilo — rekao je Holidej. — Vi ostanite ovde i odmorite se, a za to vreme ja ću se vratiti u grad.

— Vratićete se u grad? — na po-

misao o povratku, Beti je stala kao omadijana. Nije mogla da vidi ni jedan razuman razlog zbog čega bi se sada Holidej vraćao tamo odakle su jedva uspjeli da pobjegnu.

— Moram se vratiti — rekao je.

— Zašto?

— Da se razračunam sa Silvestrom.

Rekao je to tako bezbrižnim glasom da ga je Beti pogledala prestrašeno. Za trenutak joj se učinilo da taj čovek nema nikakvih osećanja. — Neke stvari moraju se učiniti — rekao je shvatajući iz njenog pogleda šta se zbiva u njenoj duši. Zatim je izvadio revolver iz futrole i počeo da gura nove metke u cilindrični magacin.

— Zar nameravate da ga ubijete? — zapitala je.

— Može se desiti da dođe do toga.

— Ali... vi jedva da ste poznavali gospodina Filda. Rekoste mi da ste mu samo isporučili pismo od njegovog brata.

— Tačno, ali njegov brat je moj dobar davnašnji prijatelj i u nekoliko mahova zadužio me je svojom dobrotom. Ali, on nije ovde da učini ono što znam da bi u ovakvim okolnostima sigurno učinio, misis Metison. Ja jednostavno moram učiniti ono što bi učinio on sam.

— A šta je s onom drugom idejom, mister Holideje? Govorili ste o tome da potražimo nekog drugog šerifa koji bi se postarao da pravda bude zadovoljena. Šta ćemo s tim?

— To će morati da pričeka. Može biti da ga nećemo pronaći na ovom putu, a ne sviđa mi se pomisao da

bi hulja kao što je Silvester mogla ostati nekažnjena.

Beti ga je posmatrala kako se gipko penje na svog vranca. Odjednom je zahvatio strah što će ostati sama. — Zar ne bih i ja mogla poći sa vama? — zapitala je. — Možda bih vam mogla nešto pomoći. Nisam sasvim nevešta u baratanju oružjem, mister Holideje, a možda bi se ukazala potreba i za nekom pomoći druge vrste.

Holidej je odrečno odmahnuo glavom i rekao glasom koji nije trpeo pogovora. — Ovo je posao za muškarca. Čekajte me ovde i ne brinite ništa. Ako se slučajno ne vratim za nekoliko časova, vi dalje pođite sami i nađite nekoga predstavnika vlasti ko bi bio voljan da vam pomogne. To je jedini način da osvetite ubistvo vašeg muža.

Rekavši to, Dok Holidej je dodirnom peta poterao svog vranca nazad kroz uzani prolaz. Kada je na drugom kraju izašao iz jaruge, začuo je u blizini topot kopita. Zategao je vođice i oslušnuo, razabirajući po šumu da su konjanici već prošli pored jaruge u kojoj su se on i Beti skrivali, i da su nastavili putem koji je ka jugu vodio do Sonore. Koliko ih je moglo biti Holidej po topotu kopita nije mogao da razabere, ali, bilo je sigurno da ih ima više. No to ga se nije ticalo mnogo. Jedino je bilo važno da nekim slučajem šerif Hori Silvester nije bio jedan od njih. Ma da je bio povezan sa Kernom, ne bi se moglo desiti da napusti grad i preuzme na sebe otvoreno obavljanje Kernovih poslova, a da kasnije

zbog toga bar formalno nikome ne odgovara. Sem toga, sumnjao je da bi Kern, uprkos tome što je u gradu imao vrlo jaku poziciju, rizikovao da njegovo držanje bude otvoreno kritikovano.

Stoga se Holidej uputio pravo nazad u grad, jašući bez žurbe. Trebalo mu je čitav sat da stigne tamo. Ulazeći u glavnu ulicu, video je da u zatvoru još uvek gore svetiljke. Ostavio je svog vranca na ulazu u grad u jednoj mračnoj sporednoj uličici, i ostatak puta prešao pešice.

Zaustavio se pored zida zatvorske zgrade i pažljivo oslušnuo, ne bi li čuo što se događa unutra. Ali, iznutra se nije čuo nikakav šum. U želji da stvar sa šerifom završi što je moguće pre, Holidej je počeo da se šunja ka sporednom ulazu u zgradu. Ali, pre nego što je stigao do ugla, začuo je neki poznat glas.

— Nadam se da će ga svakako dovesti živog.

Začulo se neko cerekanje, a onda jedan drugi glas koji Holidej nije poznavao. — Mnogo ti je stalo da tog probisveta dočepaš u svoje ruke, Taje, je li tako?

— Naravno da mi je stalo Silvestere — rekao je taj drugi. — Zar si mogao da pomisliš da ću ovaj ožiljak na glavi nositi celog života, a da neću poželeti da mu se osvetim za to. Malo bi bilo da ga živog oderem. Sto mu gromova, trebalo je da mi Kern dozvoli da i ja pođem u poturu.

— Neko je morao ostati ovdé da mi pomogne, Taje. Niko ne može si-

gurno da zna šta će građani preduzeti sutra ujutro.

Holidej je nečujno pošao ka zadnjim vratima. Najviše od svega, kopkao ga je Silvesterov stav u ovoj stvari. Ubio je jednog starog čoveka, a ni po čemu se nije moglo zaključiti da ga zbog toga grize savest. Od svih tih svakakvih ljudi sa kojima je Dok Holidej do tada imao posla, najmanje su mu se dopadali baš takvi kao što je Silvester. Šerif je pripadao onoj vrsti bezobzirnih nasilnika koji su lako i bez razmišljanja gazili slabije od sebe, baš kao što su spremno i bez dvoumljenja podlo gmizali pred jačim.

Stigao je do vrata i prislonio uho na njih. Morao je tačno da zna gde su se njih dvojica nalazili, da li su stajali ili sedeli, da li su okrenuti vratima ili su gledali u drugom pravcu. U kritičnim trenucima kao što je ovaj, čovek retko kada ima više od jedne šanse. Stoga je morao pre svega tačno da zna sve što je neophodno, morao je prvi da preduzme potrebne korake da situaciju uzme u ruke, i da svoje protivnike pritisne do maksimuma. Ne poznavajući dovoljno Tala Pulena, morao je da pođe od najgore pretpostavke, a to je da je revolveraš bio na visini svog soja, i da se neće predati bez borbe. Incident u salunu svedočio mu je da to može očekivati.

Začuo je škripanje stolice, a onda zevanje. Nekome od dvojice u zatvoru se dremalo. Kada se zatim začuo odjek koraka koji su se približavali ulazu u zatvorsku zgradu, Holidej je zakoračio uz stepenice. Pru-

žio je ruku do jabuke kvake i vrlo lagano je okrenuo. Začuo je kada je jezičak brave kratko kliznuo i izašao iz svog ležaja. Isto trenutka, Dok je gurnuo vrata i uleteo u odaju. Taj Pulen je bio skoro pred vratima, i već je bio pružio ruku da dohvati kvaku. Hori Silvester je sedeo za pisaćim stolom, sa nogama dignutim na sto, a pismo Morta Filda ležalo je na stolu između njegovih nogu.

Silvester je zaprepašćeno zinuo, i lice mu je pobledelo. Trgao se iznenađeno i od trzaja glave šekir mu je pao na pod. Taj Pulen koji se tog trenutka našao pred ulaznim vratima stisnuo je vilice i kroz zube mu se oteo prigušen uzvik sličan siktanju zmije zvečarke.

— Stoj mirno Pulene i ruke dalje od revolvera — rekao je Holidej. — Samo jedan pogrešan pokret, mister, i zaboraviću da sam došao zbog posla koji s tobom nema nikakve veze.

Pulen je bezglasno nekoliko puta otvorio usta i umesto reči, začulo se samo glasno i sve brže disanje. — Neka mi rebo pomogne da se uzdržim, Holideje.

— Ako se ne uzdržiš, niko neće moći da ti pomogne — rekao je Holidej.

Holidej je prišao od zadnjih vrata do pisaćeg stola za kojim je Silvester sedeo. Silvester je s osećanjem nesigurnosti progutao vazduh i sitne graške znoja izbile su mu po čelu.

— Ustanite, mister!

Silvester je spustio ruke na ivicu

pisaćeg stola i žile na šakama su mu nabrekle kao da se oslanja na njih. Ali, mada je Holidej primetio taj njegov pokret i očekivao da šerif ustane, ovaj se ni za santimetar nije pomerio iz svoje stolice.

— Požuri, do đavola!

Silvester se trgao, privukao noge sebi, začuo se šum grebanja peta po podu, i on je konačno lagano ustao. Mršave vratne žile su mu iskočile kao da mu je taj pokret pričinio veliki napor i iz njegovih mlitavih usana začulo se škripavo disanje. Dok Holideju se činilo kao da šerif shvata da je došao do kraja svog životnog puta. U tom trenutku, taj Pulen je spustio rame naniže, ali se Holidej blagovremeno okrenuo i uperio revolver na njega. Pulen je zastao u pola pokreta.

Nekoliko trenutaka, Holidej ga je posmatrao netremice. Zatim je rekao hladno ali zapovednički. — Otkopčaj opasač, mister, i pusti ga na pod.

Dok je ustajao sa stolice, Silvester je bacio očajnički pogled prema Pulenu. I dalje je zadržao ruke na stolu i Holidej je sumnjao da će se usuditi da potegne revolver. Silvester mu nije izgledao kao tip koji bi imao hrabrosti i želje da učini takav hazardan potez.

Pulen je prineo ruke predici opasača. Otkopčao je metalni deo predice iz kaiša i tako otkopčanog ga zadržao u ruci. — Jednog dana, Holideje, jednog lepog skorog dana prosviraću ti tu tvoju prokletu mešinu. Prosviraću ti je...

— Odbaci revolver, mister.

Pulen je pustio da mu opasač sa revolverom padne na pod. Iako mu to niko nije rekao, odgurnuo je nogom oružje dalje od sebe, ali je Holidej zapazio da mu je oružje i tako bilo na dohvatu ruke. Nije ga bilo mnogo briga za to. Pružio je ruku i uzeo pismo Morta Filda sa pisaćeg stola, pružajući time Pulenu šansu koja mu je bila potrebna ako je stvarno bio desperados i ako je hteo da se obračuna sa Holidejem, kao što je tvrdio maločas.

Pulen kao da je to čekao. Bacio se prema opasaču i čim je dodirnuo pod, izvukao, ili bolje reći istrgao revolver iz futrole i otkotrljao se po podu. No, još u kotrljanju, ispalio je jedan hitac prema Holideju, hitac nedovoljno precizan, ali dovoljno rečit da objasni šta Pulen namerava.

Holidej je opalio jedan metak koji je Pulena pogodio u zglavak desne ruke. Taj Pulen je bolno zaurao i revolver mu je ispaao iz ruke. Držeći levom rukom stisnutu desnu ranjenu šaku, s naporom je uspeo da se digna na kolena i pogleda Holideja očima punim mržnje koje su gledale sa lica iskrivljenog od bola.

— Ti si budala — rekao mu je Holidej, a onda je silom izvukao Silvestera sa njegovog mesta iza pisaćeg stola. Mahnuo je pismom ispred šerifovog bledog lica i rekao. — Mister, vi ste ovo pismo uzeli iz džepa Morta Filda pošto ste ga prethodno ubili.

Silvester je očajnički zavrteo odrečnu glavom i graške znoj izbile su mu na licu. — Ne! Pogrešno ste

shvatili, Holideje! Ni govora od toga da sam nekoga ubio.

— Kako ste onda došli do ovog pisma?

Silvester je nekoliko puta progutao vazduh, i razrogačio je oči od straha. — Ja... našao sam ga. Da, našao sam ga na ulici, Holideje. Neko drugi ga je uzeo od njega. Dozvolite da vam objasnim šta se desilo.

— Hajde pričajte, ali budite kratki.

— Pa evo kako je bilo. Čuo sam pucanj i kada sam izašao na ulicu da vidim šta se desilo, video sam nekoga da beži iz Mortove trgovine. Verovatno neki lopov, pomislio sam, i pošao sam u poturu za njim. Hteo sam, kao što obično radim, da ga uhvatim. Ali, on je bacio ovo pismo i koleno ga noge nose utekao, a ja sam onda uzeo pismo.

Holidej se preko volje osmehnu krajičkom usana. — Niste ništa bolji lažov nego šerif, Silvestere — istrgao je Silvesteru revolver iz pojasa i bacio ga na pisaći sto. Zveket gvožđa o drvenu dasku prigušio je slab metalni šum kvake na ulaznim vratima. Ali, Dok Holidej je primetio kada je Pulen pružio ruku i dohvatio je. Nije se ni potrudio da zaustavi nevaljalca, već je sačekao, posmatrajući Silvestera kako se znoji u očekivanju Pulenovog konačnog pokušaja. Holidej je video kad su se vrata otvorila i video Pulena kako kreće prema njima. Opalio je hitac iz revolvera koji je svirnuo Pulenu poradi uha i podstakao ga da kao nomahnitale kljuse jurne na vrata. Holidej je pogledao za njim, namerno

ne obraćajući pažnju na Silvestera. Pulen se u trku sapleo, tresnuo o trotoar i naleteo na stub o kome je visila obešena tabla sa firmom, a onda u strahu ponovo skočio na noge i kao kometa odjurio u mrak. Dok Holidej ga je pustio da pobegne, jer je to bio deo njegovog plana.

Dok je stajao zagledan u otvor vrata kroz koja je Pulen nestao, Holidej je začuo grebanje čizama na tvrdom podu šerifove kancelarije i brzo se okrenuo. Ugledao je Silvestera koji se pružao preko pisaćeg stola da dohvati svoj revolver. Uspeo je da ga dočepa pri drugom pokušaju i onda se, lica obasjanog trijumfom, ispravio da bi se našao oči u oči sa Holidejem i njegovim uperenim revolverom.

Kao da ga razdire agonija očajanja i besa, Silvester je kriknuo i ne ciljajući ispalio hitac. Tane je svirnulo pored Holidejevog lica, a istog časa samrtni strah se ogledao na Silvesterovom licu, jer je Holidejev „kolt” planuo dva puta. Oba kuršuma pogodila su šerifa i odbacila ga na zid iza njega. Silvester se odbio od zida, i revolver mu je ispao iz ruke. Zatim je teturajući se pošao napred, načinio dva, tri koraka dok ga noge nisu izdale, a na kraju pao na kolena kao da se moli nečemu. Odmahnuo je glavom nekoliko puta pre nego što je smrt razvila nad njim svoja crna krila. Zatim je pao na zemlju licem okrenut podu kao da ni mrtav nije u stanju da se suoči sa hladnim osvetničkim pogledom Doka Holideja.

Holidej je stavio u džep Fildovo

pismo i bez žurbe izašao iz šerifske kancelarije. Zastao je na trotoaru i pustio da mu svež noćni povetarac rashladi čelo i lice. Bio je uveren da će se u gradu u kome se u poslednje vreme događalo mnogo nasilja i gde je pucanje bila redovna pojava, naći malo građana, ako takvih uopšte i bude, koji će se pomučiti da istražuju razlog pucnjave u zatvoru. Smatrao je takođe, da taj Pulen sa ranom, mada ne teškom, neće više imati volje da se te noći još jednom sukobi s njim.

Još uvek je razmišljao o tome kada je iz prerije prema predgrađu grada začuo jasan odjek konjskih kopita. Pogledavši u tom pravcu, Holidej je ugledao neku tamnu siluetu, koja se brzo kretala ulicom. Okrenuo se i pošao trotoarom prema mestu gde je ostavio svog konja. Snažni vranac ga je čekao i nestrpljivo kopao nogom prašnjavo tlo.

Dok Holidej ga je umirio, vinuo se u sedlo i odjahao iz grada.

V

Od kako je Dok Holidej napustio u skrovištu, Beti više nije ni oka sklopila. Ležala je ćutke okrenuta na stranu i komadom grančice grebala po tlu ispred sebe, razmišljajući o tome koliko je tužan i prazan bio njen dotadašnji život. Jedva da se mogla setiti nekog doba svog života koji nije bio ispunjen nikakvim jadom, brigom, ili trpljenjem, čak ni u onim najmlađim godinama, kada su ljudi počeli da je nazivaju lepo-

ticom, i kada su mladi ljudi počeli da je sa više interesovanja, a neki čak besramno otvoreno ili prikri-veno posmatraju. Od najranije mladosti, pokazivala je veliko interesovanje za konje, i kada je pokušala da nauči šivenje i da se bavi pomo-darstvom nepobitno je zaključila da je po prirodi osoba kojoj nedostaje prostor i širina, i da u životu može biti vezana samo za život koji joj to nudi. Šta je dakle mogla da radi sada kada je Paul mrtav, a njen ranč spaljen, i kada se na to još nadovezao Kern koji joj nije dopuštao da živi kako želi? Da li se razumno nadala nekom rešenju, rešenju koje se pojavilo u ličnosti Doka Holideja, potpunog neznanca i čoveka koji joj baš ničim nije bio dužan?

To je opet vratilo na razmišljanje o njenom mužu Paulu. Kada je u sećanju pokušala da oživi njegovu sliku, iznenadila se kada je otkrila da je sećanje na njegov izgled bilo vrlo blede i maglovito. Začudila se kako je moguće ne zapamtiti jasno svaku crtu lica koje je godinama gledala pored sebe, kada se vrlo dobro sećala svake šare na svojoj haljini, stola i stolica u sobi na ranču, pa čak i svojih starih cipela. Da li ga je ona zaista gledala toliko godina, ili jednostavno prihvatala samo činjenicu da je žena jednog čoveka koji postoji pored nje i trudila se da iz tog odnosa napravi ono najbolje što se može napraviti. Da li je to bilo stvarno življenje s izražajnom osobom do koje joj je bilo stalo, ili slepo hodanje kroz život, pro-

sto vegetiranje bez smisla? Ta pomisao je više nego iznenadila. Pričinjavalo joj je bol saznanje da je bez svog aktivnog ja prihvatila jednu aktivnu situaciju koja joj je donela samo jad i bedu. U očima su joj se zakotrljale suze, i počele se slivati niz obraze. Bezglasno jecanje potreslo joj je ramena.

Neophodno joj je trebalo spavanje. Poslednja tri dana bila su za nju pravi pakao, kompletno uništavanje duše. Za ta tri dana, izgubila je veru u sve i svakoga. Nije bilo nikoga kome se mogla okrenuti, sve dok se Holidej nije pojavio, i mada je još uvek bila pomalo sumnjičava u pogledu njegovih motiva šta bi, da nije njega, bilo s njom u ovoj nemoguće teškoj situaciji? Bila je vrlo zahvalna Doku Holideju za ono što je on učinio. Misli joj je za trenutak prekinuo neki šum, koji je kako joj se činilo dopirao sa proplanka. Trgla se i digla na lakat, da bi bolje oslušnula, ali, kada je prošlo nekoliko minuta i kada se šum nije ponovio, ona je ponovo legla. Ponovo je obuzeo osećaj usamljenosti, i ona je još jednom zaplakala. Jednostavno, nije bilo ničega vedrog i optimističkog za šta se mogla uhvatiti. Budućnost joj je izgledala savim jadna i mračna.

Još uvek je bila u tom raspoloženju, kada je na travom obrastao proplanak dojahao Dok Holidej. Ne obrativši joj se nijednom reči rasedlao je svog konja i odneo sedlo i uzdu do na kraj čistine. Pošto je pažljivo odabrao mesto za spavanje, spustio je sedlo na zemlju, proveo

neko vreme nameštajući ga i ravnajući tlo oko njega, a zatim se okrenuo prema Beti.

Beti je iskoristila taj trenutak da prekine mučno ćutanje. — Vratili ste se. Strepela sam da vam se nešto ne desi.

Holidej se osmehnuo krajičkom usana, ipak zadovoljan što je bio predmet nečije brige. — Nije bilo potrebno. Znam dosta dobro da pazim na sebe.

— Jeste li... — zaustila je Beti, ali joj je reč zastala u grlu.

— Svršeno je — rekao je na to Dok, i ona je primetila prizvuk umora u njegovom glasu. Ili je to možda bilo žaljenje?

— Je li šerif mrtav — zapitala je, naslućujući odgovor pre nego što je Holidej potvrdno klimnuo glavom.

— Mrtav je. Pružio sam mu onoliko šanse koliko je zasluživao.

Pasle toga, Holidej se pružio po zemlji i naslonivši glavu na sedlo stavio ruke pod glavu. U tami koja je oko njih vladala. Beti nije jasno videla da li su mu oči otvorene ili zatvorene. Ali, nastavila je da gleda u pravcu gde je ležao, očekujući da progovori, željna da čuje njegovu reč, njegov glas, bez obzira na to da li će to što kaže biti nešto sitno i beznačajno. No, bila je zaprepašćena kada je nekoliko minuta kasnije začula njegovo ujednačeno dišanje.

— Mister Holideje? — prošaputala je.

Nije bilo nikakvog odgovora i Beti ga je ponovo pozvala ovaj put malo glasnije. Tada je Holidej od-

govorio sa prizvukom umora u glasu. — Danas smo imali naporan dan, a možda će i sutrašnji biti isto tako naporan, možda još naporniji. Nemamo mnogo vremena za odmor i ne smemo uludo tračiti noć. Probudiću vas u četiri časa da bismo krenuli što ranije.

— Kuda nameravate da me vodite, mister Holideje? — zapitala je Beti.

Holidej je u njenom glasu zapazio notu zabrinutosti, možda čak nepoverenja. Zašto bi gajila takva osećanja i sada kada joj je sasvim dovoljno dokazao da je iskren i da mu na umu nema nikakve zadnje misli, nije mogao da pretpostavi. Mogao je otići i ostaviti je da radi šta joj je volja. Možda bi tada imala više poverenja u njega. No, znao je da to neće učiniti. Jednostavno, nije mogao.

— Razmišljao sam o mogućnostima koje nam se pružaju u ovoj okolini — rekao je. — Bar o onome što ja poznajem. Namera mi je bila da prođem kroz Sejdž Krik i da nastavim dalje putem za Sonoru. Tamo će biti većih gradova i u nekome od njih moramo naići na šerifa koji će biti dovoljno pouzdan da mu možete poveriti istragu u slučaju ubistva vašeg muža. Nisu svi šerifi kao Silvester, to treba da znate. Mada im nisam mnogo naklonjen, poznajem nekolicinu u koje imam isto toliko vere kao u sebe samoga.

— Koliko je Sonora daleko? — zapitala je u želji da ga natera da dalje govori, podsvesno zainteresovana za njegov dubok monoton sko-

ro lenj ton glasa, osećajući da sigurnost koja se u taj glas utapala svakom izgovorenom reči sve više prelazi i na nju. Snaga uverenja koja je iz njegovog glasa izbijala činila je sve vrlo jednostavnim i mogućim. Trebalo je samo uvesti na konja, odjahati do nekog tamo grada, naći dobrog poštenog policajca i posle toga sve će biti u redu. Osmehnula se takvom potpunom pojednostavljenju njenog položaja. Iako to nije bilo baš tako, njegov način govora činio je da je bar trenutno zaboravljala na ljude kao što je Tom Kern.

— Nisam siguran koliko je Sonora daleko — rekao je Holidej. — Kada u ovim krajevima zapitate ljude o pravcima i rastojanjima, dobijate tuce različitih odgovora. Ali, većina ljudi su mi rekli da je Sonora udaljena od Sejdž Krika oko nedelju dana jahanja.

— Nedelju dana! Celu jednu nedelju? — Glas joj je bio povišen, skoro piskav. — Valjda ne očekujete od mene da ću toliko daleko putovati po ovako toplom vremenu.

— Veliki izbor nemamo — rekao je na to mirno Dok Holidej. — Ili ćete poći sa mnom prema Sonori, ili ćete se vratiti nazad u Sejdž i čekati, a ja ću otići sam i poslati jednoga ili više ljudi da izvide stvar. No, ne morate doneti odluku odmah, već prespavajte, pa kad vas ujutru probudim, recite mi šta ste odlučili.

— Nemam nameru da spavam — rekla je Beti odlučno.

Holidej se osmehnuo u sebi. Ova žena mu se dopadala uprkos pro-

menama u njenom držanju prema njemu. Bila je lepa, razumna i puna duha. Ako bi joj se pružila šansa, bila bi divna žena pravome čoveku i možda ne samo to. Možda bi pravom čoveku bila predivna žena koja ume da voli. Sklopio je oči i još jednom se u sebi osmehnuo zamislivši sebe u ulozi tog čoveka. Malo kasnije zapao je u dubok san.

Beti je ostala da leži, pažljivo ga posmatrajući, vrebajući svaki njegov makar najmanji pokret. Bila je odlučila da po svaku cenu te noći ostanu budna, bez obzira koliko je bila umorna. A ujutru, kada se sa prvim zracima sunca sve stvari pokažu u pravoj boji i na njihovom pravom mestu, ponovo će s njim razmotriti celu stvar, ali ovoga puta sa njenih polaznih gledišta. Ako odluče da nastave put sve do Sonore, moraću da nađu nekoga ko će poći sa njima. Tražiće izričito i moraću da dobije pratilju koja će joj praviti društvo i biti družbenica za vreme putovanja. Osmehujući se na pomisao kako će se Dok Holidej osećati kada bude čuo njen zahtev, Beti je sklopila oči. Nije više osećala potrebu za plaćem i posle izvesnog vremena zahvatio je osećaj olakšanja i opuštenosti u celom telu, a malo kasnije na oči joj se počeo navelačiti dremež.

Sledeće što joj je doprlo do svesti bila je ruka koja je drmusala za rame, i ona je otvorila oči da bi iznad sebe ugledala Doka Holideja sa šoljom tople kafe koju joj je pružao.

Tom Kern je nagnuo glavu na jednu stranu kao što čini čovek koji sluša neki vrlo tihi šum, i prosiktao na svoje pratiocce da budu tihi. Kada je razgovetnije čuo topot kopita, on se zadovoljno osmehnuo. Izvukao je revolver, ramenima odgurnuo s puta dvojicu od svojih ljudi i kao da ne razmišlja o eventualnoj opasnosti požurio prema barikadi od naslaganog kamenja koja mu je zatvarala pogled prema preriji koja se pružala na drugoj strani prevoja. Popevši se na jedan veliki kamen plegao je potrbuške po ravnoj površini i osmotrio na drugu stranu preko ruba kamena. Kada je ugledao jednog usamljenog konjanika kako punom brzinom jaše ivicom uzane dolje, podigao je revolver i pažljivo nanišanio. Za trenutak mu se konjanik učinio većim nego što u stvari jeste, a zatim je prolazeći iza jedne skupine drveća i žbunja nestao sa njegovog pogleda. Kern je besno promrmlija ružnu kletvu, kliznuo niz stenu i potrčao prema ivici skupine kamenja. Kada je ponovo ugledao konjanika, na njegovom licu zaigrao je zloban osmeh i on je ponovo nanišanio. Ovaj put, pred njim nije bilo nikakve prepreke koja bi mu zaklanjala pogled do njegovog cilja.

Kernov revolver je planuo, i konjanik se trgao, izvio u sedlu, i zamalo da je pao na tlo. U poslednjem trenutku rukama je grčevito dograbio zalepršalu konjsku grivu. Konj je zastao, okrenuo se i konjanik je lagano kliznuo niz njegov vrat. Kern je skočio na noge i rukom mahnio ostalima da dođu što brže. Ovi su

poslušali naredbu i zaustavili svoje konje pored njegovog, baš u trenutku kad je konjanik skliznuo sa vrata kroz vazduh i svom širinom leđa tresnuo na zemlju. Od pada glomaznog tela, digao se oblak prašine koji je za nekoliko sekundi zaklonio konjanika od pogleda, a onda se iz izmaglice pojavio čovek koji je puzio na kolenima s mukom pokušavajući da ustane.

— Uхватite ga — rekao je Kern i okrenuo se na drugu stranu lica blistavog od likovanja. Tri njegova čoveka pohitala su između stena i kamenja prema ranjeniku koji je sada ležao opružen na zemlji, lica zagnjurenog u prašinu. Ed Vudrou je prvi stigao do njega. Kada je okrenuo ranjenika na leđa i pogledao ga u lice, pobledeo kao kreč. Digavši glavu shvatio je da su i ostali odmah prepoznali tog čoveka i shvatili kakva se tragična zabluda dogodila.

— To je Taj, Tome. Uopšte nije hrapavim glasom. — Pre nego što ga je pogodio ovaj metak, već je bio ranjen.

Druga dvojica, patuljak Kes Bejli i veliki snažni čovek sa podnadulim licem i desnom obrvom Den Čendler sišli su niz padinu do Vudroua i stali do njega.

— Do vraga, na njemu su dve rane i jedna ogrebotina, a Tom je opalio samo jednom — rekao je Bejli.

Vudrou je klimnuo glavom. — Mora biti da je ranjen došao iz grada. Pretpostavljam da je tamo bilo neke gužve, pa je Taj ranjen pobe-gao.

— Dobro, šta je da je, u svakom slučaju ne možemo ga ostaviti da ovde leži — promrmljao je Den Čendler. — Dignite ga sa zemlje.

Zajedničkim snagama njih trojica su poneli gromadno telo Taja Pule na do Kernovog logora na obronku brda. Kada su ga spustili na zemlju i kada je Kern prišao, Vudrou je samo kratko rekao.

— To je Taj, Tome. Uopšte nije bio Holidej kao što si ti mislio.

Kernovo lice zgrčio je izraz iznenađenja i mržnje, a usne su mu se stisnule u tanku crtu. Pogledavši prodorno svoje ljude kao da je želeo da dokuči njihove najtananije skrivene misli, Kern je rekao. — Kog đavola je tražio u ovom kraju i u ovo doba i zašto je pokušao da prođe? Poslužio je tom prokletom Holideju ne može biti bolje.

Nikome nije palo na pamet da protivureči tom zaključku. Kern je besno pljunuo na zemlju, promrmljujući sebi u bradu neku gnusnu kletvu i za trenutak se zagledao u Taja Pule na. — Je li mrtav? — zapitao je posle nekoliko trenutaka, ali se u njegovom glasu nije osećao ni najmanji prizvuk sažaljenja.

Čendler se nadvio nad ranjenika i prislonio uho na Pule nove grudi. Nesiguran da li čuje otkućaje srca ili ne, pružio je ruku da napipa puls i pod prstom osetio slabo pulsiranje.

— Nije mrtav, ali, ne verujem da će živeti još dugo — izrazio je svoje mišljenje kada se uspravio.

— U redu, šta se tu može. Jasno vam je da je to bio nesrećan slučaj — rekao je Kern. — Učinite što mo-

žete za njega. Previjte ga ako imate čime. Pustićemo ga jedan čas da mu se malo skupi snage dok vi pripremite nešto za jelo. — Rekavši to, Kern se udaljio i seo usamljen na jedan kamen, zureći ukočenim pogledom negde u daljinu.

Vudrou, Čendler i Kes Bejli preneli su Pule na u hladovinu i tu je Čendler jednim potezom ruke raspcepio Pule novu košulju. Mrštenje na njegovom licu bilo je sve što je pokazao kada je ugledao njegovo kuršumom razneto rame. U međuvremenu, Vudrou je pregledao ranjeni zglavak ruke iz koga je virila polomljena kost. Bejli je doneo čiste vode i Vudrou i Čendler su mu brižljivo oprali rame. Tišinu je prvo prekinuo Čendler ne obraćajući se nikome posebno:

— Ništa ne vredi ovo što radimo, samo gubimo vreme. Otrov od metaka je već počeo da deluje. Koliko procenjujem, neće se izvući.

— Jesi li siguran Dene? — dopro je do njih Kernov glas s druge strane brdskog proplanka.

Čendler je potvrdno klimnuo glavom. — Čini mi se da je već bio izgubio dosta krvi kada je došao do ove, Tome. Istina, možda bi preživio da ga tvoj metak nije dokrajčio, ali...

— Pogledajte da li možete da ga osvestite — prekinuo ga je Kern hladnim glasom.

Trojica bandita su se zagledala, ali nisu rekli ništa. To je bilo nevinsano pravilo njihovog plaćeničkog života da prema njima oni koji plaća nema nikakve milosti. Čendler je

uzeo iz Bejljeve ruke čuturicu s vodom, jer je ovaj još uvek prao ranu na Tajovom ramenu. Digao je nad Pulenovo lice i pustio da mlaz vode iz čuturice poškrupi ranjenika.

— Od prskanja vode Vudrou je poskočio i besno se izdrao na svog pajtaša. — Do đavola, Čendlere, šta to radiš? Prestani!

Čendler nije obratio pažnju na njegove proteste i Vudrou je progovorio glasom koji je ličio na lavež besnog psa. — Ne bi imao hrabrosti da to učiniš, Čendlere da je Taj zdrav i na nogama. One noći pokazao ti je ko je od vas dvojice jači, i dao ti je ono što zaslužuješ. A trebalo je još i više, to ti ja kažem. Od tada si ga se bojao i vrebao pri liku da mu vratiš milo za drago.

Čendler je mrsko pogledao Vudroua kao da bi ga tim pogledom hteo ubiti, i ovaj je ustuknuo korak nazad i uplašeno začutao.

Čuvši oštre reči i uznemiren da među njegovim ljudima ne dođe do međusobnog obračuna, Kern im je prišao i oštrim glasom rekao. — Dosta toga. Imamo već dovoljno glavobolje što treba da nađemo Holideja i nije nam potrebno da se tučemo međusobno. Pulen je bio dobar i pouzdan čovek i možda je trebalo da pre nego što opalim pažljivi pogledam na koga pucam. Ali, sada je kasno pričati o tome, a oustalom kako rekoste, verovatno bi od gubitka krvi ionako umro. To je sigurno. No, ne gubimo vreme, nego ga probudite ako možete, jer želim da saznam šta se s njim desilo i ka-

ko se odjednom našao ovde. Znaite i sami gde bi trebalo da bude.

Čendler je klekao pored Pulena i digao mu glavu sa prašnjavog tla. Nekoliko puta šljepnuo je Pulena po licu i kao odgovor na taj grub gest, iz grla umirućeg čoveka začulo se slabo stenjanje. Bejli je doneo još jednu čuturicu vode, i Kern je sadržinu čuturice prosuo Pulenu na lice. Jedan mišić na Pulenovom obrazu pomerio se, što je bio znak da se ranjenik vraća svesti.

Kern je samozivo zamumlao od zadovoljstva i silom nasuo malo vode između Pulenovih krvavih usana. Zatim ga je grubo prodrmusao i krv je ponovo potekla iz ogromne rane na gornjem delu grudi. Na Pulenovom licu ukazala se senka života, on je jedva primetno zatreperio očnim kapcima, i najzad su mu se oči otvorile. Na to se Kern osmehnuo zadovoljno.

— Taje, čuješ li me? Ja sam Tom. Čuješ li me, čoveče?

Pulen je otvorio usta kao da želi da udahne vazduh koji mu nedostaje i praznim pogledom prešao po licima koja su ga okruživala. — Tome? — Zakrkljao je hrapavo.

— Dabome, Taje, to sam ja. Slušaj, nisi toliko teško ranjen da ne možeš da govoriš i zato mi reci šta ti se to desilo. Posle ćemo ti dati tople jake kafe, a možda će se naći i gutljaj viskija, pa ćeš se lepo okrepiti i zaspiti. Ali, sada, Taje, moraš prikupiti svu snagu i reći nam nešto što nas interesuje.

Taj Pulen je udahnuo duboko. Ali, odmah se zakašljao i na usnama su

mu izbili mehurići krvi. Videći krv na svojim prstima, Pulen se slabašno uzvrpoljio u Čendlerovim rukama i od toga se ponovo zakašljao. U njegovim duboko upalim očima ukazao se neizmeran strah.

— Ne boj se, nisi previše teško ranjen — slagao ga je Kern ponovo. — Zato se nemoj bojati. A to malo krvi koje vidiš, brzo ćeš nadoknaditi. Reci nam samo otkuda ovde i ko te je to tako ranio?

Pulen je pokušao da se izmigolji iz Čendlerovih ruku, ali je odmah otkrio da je suviše slab za tako čvrst stisak. Nije mogao da pomeri glavu ni za milimetar, niti da vidi ko ga drži.

— Do vraga, Tajе, govori! — izdramo se Kern izgubivši strpljenje i Pulen se namrštio; praznim polusvesnim pogledom prešao je do svog poslodavca i bora između njegovih namrštenih obrva još više se produbila. Ponovo je duboko udahnuo i opet je kašljem iz usta izbacio mehuriće krvi. No, ovaj put, izgleda, da ga to nije toliko zabrinulo.

— Holidej — rekao je krkljavo.

Kern je razrogačio oči u neverici. — Šta si rekao, ko, mister? Holidej? Ti si lud! To je nemoguće!

Pulen je ponovo zakrkljao. — Holidej, kažem ti. Nema greške. Došao je kod šerifa u zatvor, i optužio Silvestera da je ubio njegovog prijatelja starog Filda. Na prevaru me je naveo da potegnem revolver i kada sam to učinio, on me je ranio. Kad sam hteo da pobegnem, ponovo je opalio. — Pulen je zastao da bi uzeo vazduha i poslednji ostaci boje ne-

stali su sa njegovog lica. — Ali... ne znam otkuda ova...

— Ostavi sad to — prekinuo ga je Kern. — Pričaj dalje šta se zbilo u gradu.

— Napolju sam čuo još pucnjeva, a onda sam se nekako dočepao konja na ulici i pobegao iz grada.

Kern je grubo dohvatio Pulena za bradu desnom rukom i pogledom koji je svirepo sekao, zagledao mu se u oči. — Lažeš! — rekao je. — Mi smo ovim putem jahali za Holidejem. Blizu smo mu, i svakog momenta ćemo ga stići i uhvatiti.

Pulen je odrečno odmahnuo glavom. — On je tamo u gradu.

Kern je režećim glasom izustio nešto pogrdno i naglo odgurnuo Pulenovu glavu na zemlju. Pulen je ieknuo, i krv mu je potekla na usta. Zatim je njegova glava mlitavo klonula na jednu stranu.

Kern se uspravio još uvek sipajući psovku za psovkom. Prišao je mestu gde je od kamenja bila načinjena barikada i zagledao se nazad u preriju preko koje su prešli ranije u toku te večeri. Nije mogao da veruje da je Pulen govorio istinu. Ali, zašto bi lagao? Nije za to imao nikakvog razloga. Sve se zbrkano gomilalo u njegovoj glavi i dok je zurio u preriju grozničavo je razmišljao šta bi to moglo biti.

— Nigde nema prokletih tragova — rekao je i okrećući se besno pogledao svoje ljude. — Je li neko od vas video neke tragove?

Na to je odgovorio Čendler. — Bio je mrak, Tome. Ne bismo videli tragove čak i da ih je bilo.

— Onda se vratite nazad i proverite! Vratite se nazad ako treba i čitavu milju. Proverite da li smo od sebe napravili budale i da li smo išli u poteru za duhom!

Trojica Kernovih plaćenika odmah su se uputili ka njihovim konjima. Kada su ih pojahali i pošli putem kojim su došli, Kern je pis-kavim glasom doviknuo za njima. — Nađite tragove! Nađite ih na svaki način! — Zatim je prišao do mesta gde je Vudrou još uvek klečao pored Pulena. — Je li već jednom mrtav? — procedio je kroz zube, praveći pri tom gadnu grimasu.

Vudrou je ozbiljno klimnuo glavom.

— Dobro — rekao je Kern. — Ti si bio njegov najbolji prijatelj i ti ćeš ga sahraniti. Svi ostali osedlajte konje. Krećemo oдавде iz ovih stopa.

Kern je prešao proplanak i došavši do svog konja bacio sedlo na njegova leđa. Dok je pripremao konja za jahanje, neprekidno je gundao nešto sebi u bradu. Kada je sedlo bilo namešteno onako kako je to njemu odgovaralo, povukao je konja grubo za uzdu i vinuo se u sedlo. Dočepao je uzde čvrsto u ruke i besno se zagledao u Vudroua, koji je pokušavao bez uspeha da mrtvog Taja Pulena nasloni na jedno drvo. Zatim je obo svog konja mamuzama i nateravši ga u trk, doviknuo ostalima. — O'kej, napred!

Sjurio se niz padinu zaklonjen oblakom prašine i ubrzo je punim trkom gonio svog konja kroz pre-riju. Cela grupa njegovih plaćenika

s izuzetkom Čendlera i Vudroua pošla je za njim, a Čendler se zadržao samo toliko da se cinično osmehne Vudrouu i dobaci mu kroz zube.

— Uradi to što ti je rečeno, mister, a onda se gubi. Ako te moje oko ponovo vidi u Sejdž Kriku ili u blizini, znaj da nećeš proći dobro.

Vudrou je osetio da ga je neizdrživ bol stegao u grudima. Celog svog života jahao je zajedno sa Tajom Pulenom. Zahvaljujući Tajevoj snazi i sposobnosti, bilo mu je moguće da sebi nađe mesto u nekoliko lopovskih družina koje su živele od pljačke i nasilja. Ali sada, kada Taj Pulen više nije bio živ, pitao se da li će imati toliko sposobnosti da opstane sam u ovom svetu u koji se nije mogao da se uklopi kao častan građanin, a nije bio dovoljno sposoban da krene putem pravog zločina. Do sada to nikada nije pokušao i nije znao da li će mu takav pokušaj uspeti.

Nagnut nad Pulenovo telo došao je do saznanja da neodoljivo mrzi Dena Čendlera. Od samog početka između Čendlera i Taja Pulena postojala je mržnja koju je Vudrou već davno sveo na prosto nadmetanje ko će biti glavni revolveraš u Kernovoj bandi plaćenika. Pre dva dana u gradu, Čendler je pokušao da tu zagonetku reši na svoj način, ali je za svoju glupost skupo platio, jer ga je Pulen isprebijao, tako da mu dalje nadmetanje nije moglo lako pasti na pamet. No, sada je Taj bio mrtav, a to je Dena Čendlera automatski postavilo na mesto revolveraša broj jedan.

Da li je tu za njega bilo mesta? Sudeći po tome kako se Čendler rašao s njim, svakako ne. Šta je onda trebalo da radi? Ne bi li možda bilo bolje da pođe svojim putem i pridruži se nekoj drugoj bandi ljudi sličnih njemu? Da se nastani negde to mu nikada nije ozbiljno padalo na pamet. Mrzeo je naporan rad, mrzeo je znojenje na letnjoj žegi, mrzeo je monotoniju koja neminovno nastaje ako iz dana u dan čovek radi iste poslove, i mrzeo je bednu nagradu koju za te dosadne i naporene poslove plaćaju farmeri i rančeri za koje su kauboji prinuđeni da rade.

Obrisavši znoj sa čela, Ed Vudrou se osvrnuo oko sebe, tražeći pogledom neko mesto u hladovini. Ugleđao je jedno na ivici čistine i proverio da li je zemlja dovoljno rastrošita i mekana. Suvom granom koju je našao u blizini iskopao je plitak grob i Pulenovo telo položio u njega. Zatim je pretražio Pulenove džepove i uzeo njegovu duvankesu i novu vratnu maramu koju je Taj kupio pre nekoliko dana. Na kraju je skinuo svoje čizme i zamenio ih za Pulenove. Tek tada je primetio da Pulen nema svoj opasač za revolver. Uvek je zavideo Pulenu na njegovom skupocenom, lepo ukrašenom opasaču za revolver i velikom revolveru teškog kalibra. Mada bi taj revolver za njegovu ruku bio suviše glomazan, mogao ga je prodati za dobre pare u prvom gradu kroz koji bi prošao. Vudrou se vratio do svog konja i stavio duvankesu u bisage. Pažljivo je savio novu vratnu ma-

ramu i stavio je pri vrhu bisaga da se ne bi gužvala, a onda se vratio da telo svog mrtvog prijatelja pokrije zemljom. Pošto je na kraju poslao zaključio da grob nije bio dovoljno dubok, navukao je nekoliko grana preko humke, da bi je zaštitio od pretrijskih lešinara. Zatim je koraknuo nekoliko koraka nazad, kritički osmotrio svoj posao i zaključio da je za svog prijatelja Taja Pulena dovoljno učinio, u svakom slučaju bar onoliko koliko se od njega moglo očekivati. Laganim korakom prišao je do svog konja, vinuo se u sedlo i dojahao do ivice kružno postavljениh stena. Daleko, u daljini, oblak prašine otkrio mu je dokle su stigli Kern i njegovi dotadašnji pajtaši, kao i pravac kuda su pošli. Procenio je da su odmakli već dobre tri milie daleko.

Posle kratkog razmišljanja, Vudrou je zaključio da bi u Sejdž Kriku trebalo završiti nekoliko poslova koji su ostali nezavršeni. Kao prvo, trebalo je uvući se u Pulenovu sobu u salunu i pretražiti njegove stvari. Taj nije bio bogat čovek, ali je imao nekoliko stvarčica za koje je Vudrou smatrao da po nekom pravu pripadaju njemu u nasleđstvo.

Pošto je doneo odluku, pojahao je niz padinu i uputio se severnim putem kojim je još uvek lebdela izmaglica prašine.

*

Beti je sedela na kamenu i sa zadovoljstvom srkutala kafu. Nije mogla da se seti kada je pila nešto tako dobro i ukusno. Kafa je bila baš

onakva kakvu je ona volela, jaka i slatka, ali ne previše slatka kao što je bila kada je Paul pripremao za nju. Miris pržene slanine dodavao je tome još jednu nijansu prijatnosti. U sivoj svetlosti zore, Holidej je klečao na jednom kolenu pored male vatre bez dima i ponašao se kao da ga se sem njegovog posla ništa više na svetu ni najmanje ne tiče. Prisetivši se da u toku noći nijednom nije ni pokušao da joj se približi, Beti je počela nešto drukčije da misli o njemu i bila je spremna da veruje da su njene bojazni o njegovim namerama stvarno neosnovane.

No, odjednom je taj zaključak kod nje izazvao jedno drukčije raspoloženje, osetila se zapostavljenom, prevarenom i razočaranom. Prošlo je dugo vremena od kako je poslednji put neki muškarac bio nežan prema njoj. Njen muž je pokazivao prema njoj neke svoje prohteve, ali već više od godinu dana ona nije uživala u njegovim pristupima, naročito posle saznanja o njegovim razbojničkim aktivnostima. Činjenica da je dotiče svojim lopovskim, možda čak okrvavljenim rukama bila joj je prosto nezamisliva, a o nekom uživanju od tih dodira nije moglo biti ni reči. Odnosi su jednom zauvek bili poremećeni, i trebalo je da prođe puno vremena da se opet usklade.

Nekoliko minuta kasnije, kada je završila svoju kafu, Beti je prihvatila doručak koji joj je Holidej prineo. Pružio joj je i viliušku i nož, a onda su oboje posvetili pažnju jelu. S vremena na vreme, Beti je pa-

dala u iskušenje da počne razgovor, ali je uvek odustajala, jer je izgledalo da je Dok Holidej suviše zao kupljen svojim sopstvenim mislima. Kada su završili doručak, ona je ustala i uzela od njega tanjir i pribor i pošla da uzme čuturu sa vodom koja je visila na jabuci njenog sedla.

— Ja ću to uraditi — rekao je Holidej.

— Ne — odbila je Beti s osmehom, setivši se istog časa da je to prvi osmeh koji mu je uputila. — To je posao za ženu.

Da, pranje posuđa je bilo ženski posao pomislila je u sebi, nasuprot pucanju iz revolvera i pesničenju što se smatralo da je posao za muškarca. Prosula je vodu na mekano tlo i zamešala malo peska, a onda s njim natrljala tanjire, pribor i stari ulubljeni tiganj. Pošto je to učinila, nastavila je da trlja posuđe sve dok poslednja trun masnoće nije bila skinuta, a onda je svaki komad oprala sa još malo vode iz čuturice. Kada ih je očistila tako da su se sijali, odnela ih je nazad do Holideja zadovoljna kako je obavila posao.

— Je li dovoljno dobro, mister Holideje?

— Odlično! — rekao je i složio posuđe u svoju putnu torbu.

Beti je bila malo iznenađena izostankom veće pohvale, ali je ubrzo zaključila da nije trenutak za pokazivanje ženskog nezadovoljstva. Kada je videla da se njen saputnik penje u sedlo, naizgled sasvim osvežen odmorom i snom od nekoliko časova, pošla je do svog konja koji je već bio osedlan. Vinuvši se u sedlo,

izgubila je nekoliko trenutaka do-
terujući suknju, a onda je bacila po-
gled prema Holideju radoznala da
sazna da li je posmatra. No, Holidej
je, izgleda, tog ranog jutra u glavi
imao sasvim druge misli, uključuju-
ći i brigu kako da pronađe pogodan
put preko brda, a da ih Kern i nje-
govi ljudi ne primete.

Pojahao je napred i posle kratkog
vremena zašao u jedan šumarak, a za
to vreme okrenuo se samo jednom
da vidi da li ga ona prati. Bili su
već na izlazu iz šumarka kada je
Holidej začuo topot kopita koji je
dopirao iz pravca pririje.

Prigušivši na usnama neku pogr-
nu reč, Holidej je zaustavio svog ko-
nja i sačekao da ga Beti Metison
stigne, a onda joj je rekao. — Ču-
jem topot kopita. Vraćaju se nazad.

U prvom momentu Beti nije zna-
la šta da misli o tom obaveštenju,
ali je brzo shvatila, da će, ako se
Kern vrati i na svom putu u grad
prođe pored njih i ne primeti ih,
put pred njima biti slobodan i bez-
bedan za putovanje. To je obrado-
valo i ona se zadovoljna obratila
Doku.

— Zar to neće biti bolje za nas?
Hoću da kažem, sad možemo da na-
stavimo put i da ne brinemo o nji-
ma.

— Nije baš tako. Stići će ubrzo u
grad i za jedan sat će saznati šta se
desilo prošle noći. To će naterati
Kerna da sa više želje ponovo po-
đe u poteru za nama.

Beti ga je pogledala, dajući svor-
licu oštrouman izraz. — Ali, mi ima-
mo prednost pa nas neće moći ni-

kada stići. Imaćemo prednost više
od dva časa.

— Ljudi njegovog kova su vrlo
izdržljivi i znaju da jašu vrlo brzo
kad nekoga gone — rekao je Holi-
dej izdrživši njen pogled. Dobro je
znao šta im predstoji, znao je kako
to izgleda biti progonjen. Kako će
ona izdržati taj napor ako ga uopšte
bude izdržala? Nije bilo nikakvog
načina da se to unapred zna.

— Ali, i mi možemo brže jahati,
mister Holideje. Nisam ja baš nena-
viknuta na naporno jahanje, i mogu
da vam kažem da sam dosta puta
provela dugo u sedlu. Mogu to učini-
ti i sada, pogotovu što za to imam
razloga.

Holidej na to nije odgovorio ništa.
Pitao se nije li ispaio glup što je po-
veo sa sobom, i nije li možda mogao
smisliti neki bolji plan. Ali, šta je
drugo mogao da učini. Ako bi je os-
tavio u Sejdž Kriku, to bi bilo isto
kao da je ostavio u lavljoj pećini.
Niko živi ne bi je mogao odbraniti
od osvetničkih namera Toma Kerna.

— Možda će biti teže nego što mi-
slite — rekao je.

— Neće biti teže za mene nego za
vas, mister Holideje. Prema tome,
molim vas da za mene ne brinete.
Nastojacu da držim tempo sa vama i
neću biti razlog nikakvog zadržava-
nja, videćete.

Topot kopita čuo se sve jače i jače,
i ubrzo zatim na vidiku se pojavilo
sedam konjanika. Iz zaklona, Holi-
dej je mogao da prepozna Kerna i
još jednog krupnog snažnog čoveka,
koji su jahali na čelu. Iza njih je ja-
hao kepec koji je pažljivo posmatrao
kada je u salunu ispreslišavao Pule-

na i Vudroua. Ostali su bili neki neidentifikovani beznačajni tipovi koje je čovek često mogao da vidi u grupama kauboja, rudarskim logorima ili na drugim mestima, ljudi koji su pratili onoga koji ih najmi, bez obzira ko je i kakav je taj što ih iznajmljuje.

Kada su konjanici prošli, Dok im je dao pet minuta da odmaknu, a onda je mirno isterao konja na otvoren prostor. Oblak prašine koji su konjanici iza sebe ostavili bio je savršen zaklon koji ih je potpuno skrivao od njihovih pogleda. Ali, pre nego što je poterao konja, Holidej se okrenuo i rekao. — Prvih kilometar, dva preći ćemo lagano i što tiše. Tek posle toga pustićemo konje u trk. Ako budemo imali sreće do podne će nas deliti veliko rastojanje. Pođimo.

— Ja bih volela da jašemo neprekidno sve do večeri — rekla je Beti i dalje nastojeći da ga uveri da mu neće biti teret na putovanju. Holidej ništa nije odgovorio, već je samo poterao svog konja ivicom prerije. Beti Metison je pošla za njim, još uvek u velikoj nedoumici zbog toga što je zapazila da se njena osećanja prema njemu lagano menjaju u njegovu korist.

VI

Ed Vudrou je bio toliko zaokupljen planovima o svojoj budućnosti da je jedva osećao vrelinu sunca na svom licu, dok je umerenim tempom jahao nazad prema Sejdz Kriku. Mada je samo čas ranije sahranio Taja Pulena, on je već bio zabo-

ravio na njega kao da njegov bivši prijatelj nije nikada ni postojao. Za Eda Vudroua nije postojao osećaj žaljenja, jer nikada u životu nikoga i ništa nije žalio. Taj način prihvatanja događaja u životu sledio je još od onoga dana kada su mu roditelji poginuli u nesrećnom slučaju koji ih je zadesio tamo gore u Teksasu, kada je njemu bilo samo sedamnaest godina. Posle nedelju dana od te dvostruke tragedije on je prodao njihovu malu farmu, rasprodao njihove lične stvari i nameštaj, a onda je pošao u beli svet. Nikada nije zažalio što je tako postupio.

Zavio je pored jedne skupine visokih stena, a zatim pored nekog ogolelog upola sasušenog drveća i skoro naleteo pravo na Doka Holideja. Vudrou je zategao vođice i stao, i lice mu je naglo pobledelo. Od plime straha jezik i grlo su mu se odjednom osušili, i mada se našao pred naperenim revolverom u prvom trenutku nije mogao da pusti ni glasa.

Mučno ćutanje prvi je prekinuo Holidej. — Dosta si daleko od tvog uobičajenog terena, Vudrou. Kako to?

Vudrouovo lice se orosilo i zasilalo od znoja. Den Čendler je bio nezgodan čovek i moralo se voditi računa o njegovom raspoloženju, ali je Holidej bio daleko nezgodniji i opasniji. Vudrou nije znao šta da kaže, a još manje je znao šta Holidej može učiniti.

Počeo je stoga da zamuckuje, a da pri tome ništa konkretno nije rekao, jer ga je pribranost potpuno izdala.

— Odloži revolvere mister i okreni konja — naredio mu je Holidej.
— Dobro bi bilo da malo podeš sa nama.

Na to naređenje Vudrou se trgao i izraz straha sledio mu je lice.
— Da pođem sa vama? Kuda Holideje?

— Bilo kuda budem odlučio da te povedem, mister.

— Ali, što sam vam ja potreban Holideje, ja vam nisam ni od kakve koristi. Samo ću vam smetati. Dobili ste nazad novac koji ste tražili, a sada ste dobili i nju. Šta još želite od mene?

Holidej je primetio da se na razbojnikovu primedbu da je ona sada Holidejeva ljubavnica, Beti neprijatno trgla. Rekao je. — Potreban si mi, jer hoću da te izvesno vreme zadržim sa nama, mister tako da ne možeš da se pridružiš onoj bandi lupeža koja je maločas prošla pored nas. Kern i njegovi ljudi otišli su u grad i to nam izvanredno odgovara. A sada napred, najpre skinu opasač sa revolverom, a onda poteraj konja pred nama.

Vudrou se zagledao u Beti Metison koja je pošla prema njemu žmireći očima kao da se trudi da prepozna njegovo lice. Zavukao je prst ispod okovratnika kao da ga okovratnik steže i ne daje mu dovoljno vazduha. Očigledno da ga je Betin ispitivački pogled dovodio u stanje krajnje uzrujanosti.

Pošto je počutala nekoliko trenutaka, mlada žena je rekla. — Može biti da si ti jedan od onih ljudi koji su ubili mog sestrića. O tome ranije nisam razmišljala, jer je one

noći bilo jako mračno, a od tada se toliko mnogo stvari desilo koje su me uzrujale i onemogućile mi da razmišljam mirno. Ali, sada sam se setila kako ste me izdali, i izneverili prijateljstvo koje ste tobož gajili prema momu mužu. Možda čak mogu da te identifikujem kao jednog od ljudi koji su učestvovali u napadu na moj ranč. To znači da si ti ubica, mister Vudrou, i to podli gnusni ubica za koga je i najteža kazna suviše blaga.

Vudrou je očajno počeo da odmahuje glavom. No, kada je primetio da izraz Betinog lica postaje sve tvrdi, a pogled njenih očiju sve hladniji, on se molećivo obratio Holideju, kao da od njega očekuje pomoć i spas. — Do đavola, Holideje vi dobro znate kako stoji stvar. Ova žena me optužuje za razne stvari, a vi dobro znate da ja nemam hrabrosti za ubijanje. Ja sam se priključio Kernu i bio sam član njegove grupe, to je sve. Radio sam obične poslove kao i svi plaćeni kauboji, kao što je sedlanje i rasedlavanje konja i staranje o životinjama. Dok su ostali delili plen šakom i kapom ja sam samo dobijao bedne otpatke.

— Delili plen? Kakav plen, od čega? — zapita je Holidej.

— Plen iz banaka, rančeva i ostalog, vi već znate kako to ide, Holideje. Sto mu gromova niste ni vi svetac, znate dobro kako se to radi. Video sam kako rukujete revolverom i po tome zaključujem da ste ga dosta upotrebljavali, a to znači da vam nije surano ovo što čujete. Vi ste sigurno dosta puta potezali oružje.

Holidej je duboko uzdahnuo, trudeći se da uzdrži gnev prema ovom nitkovu i kukavici, gnev koji ga je sve više obuzimao. A onda se desilo nešto nepredviđeno. Beti Metison je neoprezno naterala svog konja između Holideja i Vudroua, i ovaj poslednji, uplašen do srži kostiju, napravio je fatalnu grešku. Mamuznuo je svoga konja i životinja je iz mesta poskočila i jurnula pored Beti. Istovremeno, zlikovac je potegao revolver. Pre nego što je Holidej mogao da ga spreči, ispalio je bez nišanjenja jedan hitac. Tane je zvižnulo dosta daleko od Holidejeve glave. Zatim je Vudrou šibajući divljački svog konja naterao Holidejevog ždrepcu da izmakne, da se ne bi sudario sa Vudrouovim konjem u punom trku. Tih nekoliko sekundi, Vudrou je iskoristio i izmakao desetak do petnaest metara. Holidej je potegao revolver i opalio. Drugog izlaza nije bilo, jer je Vudrou mogao obavestiti Kerna i pokvariti sve njihove planove. Metak je pogodio Vudroua između plečaka, i revolveraš je bio izbačen iz sedla kao da ga je neka džinovska ruka zgrabila i tresnula na zemlju. Holidej je skočio s konja i prišao revolverašu. Stajao je tu nekoliko trenutaka i bezizraznih očiju posmatrao ga izvesno vreme, a onda je pogledao niz put za Vudrouovim konjem koji je punom brzinom jurio kroz preriju sa vodičama lepršavim pored njegove duge grive.

Zatim je ostavio Vudroua da leži, ponovo pojahao svog ždrepcu i vratio se do Beti Metison. Lice mlade najmanje žalio. Naravno, Vudrou je

žene bilo je blede, a ruke su joj podrhtavale.

— Nije se moglo ništa pomoći — rekao je. — Nisam smeo dopustiti da pobegne i da nas izda Kernu.

Beti je snuždeno gledala u zemlju kao da izbegava da se sretne sa njegovim polgedom. Bila je vrlo uzrujana. Mada je u toku svog života mnogo puta slušala o tome, nikada nije imala prilike da vidi smrt nekog čoveka. Iznenadni događaj kome je prisustvovala i njegova hladna surovost naterali su je da se trgne.

— Zašto... zašto ste to učinili? — zapitala je kao da joj Holidejevo objašnjenje nije bilo jasno, ili da joj nije bilo dovoljno.

Holidej se nije potrudio da joj opširnije objasni razlog svog postupka već je jednostavno rekao. — Bilo bi najbolje ako bismo nastavili put. Pucanj će se u ovakvo mirno i suvo jutro čuti veoma daleko. Možda ćemo imati sreće da ga niko ne čuje, ili da ne obrati pažnju, ali, ja bih više voleo da budemo što dalje odavde. I zato krenimo što brže.

Beti je odmahнула glavom ne zbog toga što je imala nekih primedaba na njegov predlog, već zbog toga što još uvek nije mogla da svari ono što je videla. Bila je do krajnosti zbunjena i dezorijentisana. Na jednoj strani razumela je i u izvesnom smislu slagala se s onim što je rekao, ali u isto vreme s druge strane videla je u njemu samo bezobzirnog ravnodušnog ubicu, koji izgleda nije mnogo hajao za ono što je učinio a u svakom slučaju nije ni

big kriminalac i nevaljalac, ali to nije mnogo menjalo stvar.

— Zar ćete ga ostaviti da leži? — rekla je.

Holidej je slegnuo ramenima. — Njegovi prijatelji će ga kasnije već naći. Jeste li spremni?

Beti ga je bezizrazno pogledala, nalazeći da u njemu opet vidi samo stranca kakav joj je i ranije bio. Još jednom je zapljusnula ona strašna nepodnošljiva poplava usamljenosti i udaljenosti. Osetila je da vrlo lako može pasti sa konja i ostati tamo gde bi, pod zracima užarenog sunca bila izložena žezi do smrti. Kakve je bilo koristi od toga, ako pođe dalje? Šta joj je u životu vredno preostalo za šta je imalo smisla boriti se i živeti?

Dok Holidej koji je iz blizine pažljivo posmatrao iznenadio je rečima izgovorenim mirnim tihim glasom. — Stvari će se već popraviti. Kada čovek u padanju u ponor stigne do dna, posle toga može se samo penjati uvis.

Rekavši to, poterao je svog konja pored nje i pošto je još jednom ozbiljno pogledao Vudroua koji je nepomično opružen ležao na zemlji, poterao je svog vranca u trk. Taj njegov gest odlučan i nagao, povukao je i Betinog konja da pođe za njegovim primerom, i kada je Beti, jedva svesna toga da ga sledi, popustila malo stisak ruke kojim je držala vođice, njen konj je jurnuo napred isto tako brzo kao i Holidejev, i za kratko galopirao je punom brzinom za Dokom Holidejem i njegovim vrancem.

Den Čendler je okrenuo svog konja u trku i propustio ostale konjanike da projure pored njega. Njegov postupak naveo je Kerna da i on skrene na drugu stranu. Kada su svi ostali prošli pored njih, Kern je ostao da sedi na svom konju, zagusen prašinom koja ga je oblakom zapljusnula. Ali, vrlo brzo je iskašljao prašinu iz grla i pluća i pljesnuvši rukom konja po sapima, priterao ga da priđe do Čendlera.

— Što to do đavola radiš, Dene? — zapitao je. — Jesi li nešto video?

— Čuo sam pucanj, Tome — odgovorio je Čendler gledajući nazad putem još uvek zaviljenim u oblak prašine.

— Kakav pucanj? Ja nisam čuo ništa?

— Ja sam čuo — insistirao je Den Čendler. — Dosta daleko istina, više kao udaljeni eho, nešto kao kad vetar donese odjek koji se gasi. Ali, siguran sam da sam ga čuo.

— Ti si lud.

Ostali, pošto su odmakli neznatni deo puta, okrenuli su konje i vratili se nazad. Grupa je opet bila kompletna.

— Je li neko od vas nešto čuo? — zapitao je Kern. — Pucanj ili nešto tako?

— Meni se učinilo da sam čuo pucanj — rekao je Kes Bejli, a još jedan drugi čovek je klimnuo glavom potvrđujući njegov iskaz. — Čuo sam, ali nisam bio siguran da se nisam prevario — dodao je taj drugi.

Kern je izvio usne. — Neka me nosi vrag, ali, ja nisam čuo ništa. — Promrmljao je sebi u bradu kao da

time izaziva ostale da pokušaju da ga ubede. Zatim je ozbiljno pogledao Dena Čendlera, znajući da je njegov glavni revolveraš čovek koji je do tada napravio malo grešaka. Čendler nije bio čovek sa sposobnostima da nešto smisli ili skroji plan akcije bilo kakve vrste, ali, kada je plan već bio skovan i njemu izložen, svako se na njega mogao slobodno osloniti bez bojazni da taj plan neće biti sproveden do kraja, bez obzira ko ili šta bi se realizovanju tog plana našlo na putu.

— Ko bi mogao da bude taj što je ispalio hitac? — zapitao je Kern.

— Tamo je Vudrou — podsetio ga je Čendler.

— Vudrou? — rekao je Kern prezirivo. — Vudrou ne bi bio u stanju topom da pogodi svoj palac na nozi — dodao je. — A Holidej je pred nama u gradu.

— Možda nije — rekao je Čendler.

— Možda nije? — ponovio je Kern i ostao otvorenih usta. — Kako to misliš Dene? Sto mu gromova prestani da izbacuješ zagonetke i reci šta ti je na umu, makar kakva glupost to bila.

Čendler se promeškoltio u sedlu i odjednom ga je obuzeo osećaj nelagodnosti, jer je osetio da su sve oči uperene u njega. Nikada mu se nije dopadalo da bude u centru pažnje, jer je to kod njega izazivalo osećaj nesigurnosti. Ali, sada je to morao izdržati, jer je dugo i naporno radio na tome da postane glavni, i nije hteo da dopusti da mu taj tek stečeni ugled lako izmakne iz ruke.

Zbog toga je sasvim lagano pro-

govorio, birajući i naglašavajući svaku reč. — Pa evo kako, Tome. Znamo da se Holidej posle odlaska iz grada vratio nazad. To je sigurno. Sem toga, pouzdano znamo da je Metisonova žena s njim.

— Otkuda to drugo znamo? — graknuo je Kern.

— Pa, to je jedino logično i razumno, zar ne? — nastavio je Čendler ne obraćajući pažnju na Kernov nabusit ton. — Holidej je isprašio Vudroua i Pulena i oduzeo im novac koji im je Beti Metison dala. Kada je uzeo novac, mora biti da se vratio njoj. Ona je vrlo privlačna žena, a Holidej je tip koji bi je lako mogao dobiti. Moja je pretpostavka da je Holidej poveo sa sobom negde van grada do nekog mesta gde bi ona bila bezbedna i...

— Sinoć rano njih dvoje su zajedno odjahali iz grada — umešao se sada i Kes Bejli. — U onoj sporednoj uličici bilo ih je dvoje, a jedno od njih je odmah odmahnuo. Holidej je ostao još neko vreme da bi nas zadržao i moje je mišljenje da je hteo onoj ženi da pruži dovoljno vremena za bekstvo. Otuda mislim da Čendler može biti u pravu.

Kern je duboko uzdahnuo i dah mu je podrhtavao od lutine. — A vašto mi niko od vas nije rekao ništa? — povikao je sevujući očima.

— Ja sam mislio da znaš — rekao je Bejli dosta oprezno.

Kern je ciknuo na njega, ali je brzo povratio dostojanstvo i smirio se. — O'kej — rekao je obraćajući se ponovo Čendleru. — Misliš dakle da je Holidej otišao iz grada s tom ženom i da se s njom nije vratio. U

međuvremenu, likvidirao je Silvestera. Sada na osnovu svega toga hoćeš da me uveriš da je Holidej...

Kern je zastao u pola rečenice i ljutito pogledao Dena Čendlera. Počeo je da klima glavom i da mrmlja sebi nešto u bradu, a onda je Čendler iskoristio priliku i ponovo se umešao.

— Hoću da te uverim da je povezan sa Metisonovom ženom, da su zajedno pobjegli iz grada i da su se negde sakrili. Pošto tamo dalje dokle smo došli nismo našli njihove tragove, mi smo se okrenuli i vratili nazad. Negde uz put Holidej i ta žena su nas videli, ulučili pogodan trenutak i krenuli dalje. Tako se desilo da su naleteli na Vudroua.

Kern je prešao šakom po licu i čvršće pribrao vođice u rukama. Naporno jahanje u toku noći do tog trenutka nije ga bilo zamorilo. Ali, donelo mu je toliko znoja da mu je košulja ležala slepljena uz leđa.

— Da — priznao je. — To bi moglo da bude tako.

— Ne da bi moglo nego je sigurno tako bilo — rekao je Čendler uživajući što svakog momenta njegova važnost i ugled rastu. Na neki način, događaj sa Holidejem doneo mu je dosta koristi. Kada je Kern okrenuo konja i poterao ga, Čendler je sebi dozvolio da se neprimetno nasmeši. Od toga trenutka Dene Čendlere, pomislio je u sebi, nemaš više šta da brineš. Moglo bi se desiti da jednoga dana, kad neko naiđe i sliši Toma Kerna, što će se kad tad sasvim sigurno desiti, ti staneš na njegovo mesto i naslediš dobru organizovanu i uvežbanu bandu plaćenika.

Nije mogao da se uzdrži a da se prigušeno ne zacereka i potera svog konja za ostalima. Mada je gutao prašinu koja se dizala ispod kopita njihovih konja, ništa nije moglo da odagna osećaj, sreće koji ga je ispunjavao.

Tek negde oko polovine prepodneva Holidej je odlučio da smanje brzinu. Imao je osećaj da mogu tom brzinom nastaviti do u beskraj, jer dan nije bio tako vreo kao ostali dani u toku te nedelje. Svež povetarac duvao im je u lice i donosio jedva primetan miris kiše koja se negde pripremala. Pa ipak, nigde se nisu videli kišni oblaci koji su mogli doneti kišu i otežati im putovanje. No, i pored svih tih olakšavajućih uslova, morao je voditi računa o Beti i zato je odlučio da usporavanjem brzine mladoj ženi pruži priliku za predah.

Pošto su oznojeni konji lagano prešli u nešto sporiji hod, Holidej je primetio da nešto muči mladu ženu i u mislima se vratio na reči Eda Vudroua koje su izražavale njegovo mišljenje o pravu Doka Holideja na mladu saputnicu i štićenicu. Ispod oka je bacio pogled na nju i rekao.

— Nešto ste zabrinuti?

Beti je nabrala obrve. — Ne, samo mi smeta vrućina. Volela bih da mogu negde da se okupam.

— Nešto kasnije u toku dana trebalo bi da nađemo na jedan potok. Ovaj put ne vodi kroz pustinju i sigurno ćemo naići na vodu.

— Hvala bogu ako bude tako.

Kako vam se čini, mister Holideje, jesmo li dobro napredovali?

— Bar isto toliko dobro kao onaj ko je eventualno došao na ideju da nas goni, misis Metison. Ako smo na početku ovog putovanja imali dva časa prednosti ispred gonilaca, onda i sada imamo bar isto toliko.

— To je sreća — rekla je poigravajući se sa dugmetom bluze, dok je pogledom šetala po predelu ispred njih. Bila je to dobra, prava stočarska zemlja, pa ipak, nigde nije bilo ni traga stoci. Zapazila je da i Dok Holidej takođe osmatra predeo ispred i oko njih budnim očima.

— Vi volite da putujete, zar ne? — obratila mu se Beti.

Holidej je neodređeno slegnuo ramenima, ali je Beti primetila da se izraz njegovih očiju promenio. Nešto kao plamičak topline zaigralo je u dubini njegovih zenica. Rekao je. — Neki ljudi su predodređeni za to da kopaju i prevrću zemlju, neki opet za to da dižu ograde i gone krda žigosane stoke, a neki opet zato da žive u gradovima. Što se mene tiče, čini mi se da u svakom slučaju pripadam ovoj trećoj grupi, ali, s tim što je moja sudbina da budem stalno u pokretu.

— U pokretu, ali kuda? — zapitala je uživajući u različitim intonacijama njegovog glasa.

Bled osmeh zaigrao je na Holidejevim usnama. — Ko zna, možda negde postoji kraj toga puta. A možda taj kraj i nije tako daleko.

— To onda znači da nešto ili nekoga tražite — rekla je. — Ali, meni se čini da vi ni sami tačno ne znate šta je to. Da li vi možda mislite da

je u životu sve toliko besmisleno da vam ništa drugo ne preostaje nego lutanje?

Holidej joj se opet kraćicom usana osmehnuo. — Može biti da u mojim postupcima ima i toga, ali, ja bih pre rekao nešto drugo, misis Metison. Neki smisao može imati samo ono što ste upoznali, nešto što sada znate, a ranije niste znali — rekao je i primetio da je stisnula usne, što je i imala običaj da čini onda kada je zbunjena.

— Nešto što nismo znali? — ponovila je kao da tim rečima traži pravo značenje. On je na to samo klimnuo glavom i odjahao dalje, a ona se ponovo osetila usamljenom, skoro poniženom, kao da je odgurnuo u stranu kao stvar za koju je utvrdio da nema neke velike vrednosti. To je pogotovo čak i uvredilo, a ljutila je još više činjenica da je to učinio baš čovek prema kome nije znala kako da se postavi. Bila je na putu da joj taj čovek postane simpatičan i pouzdan, mada je između njih i dalje postojala neka barijera. Ona je želela da sruši tu barijeru, mada ni sama nije znala zbog čega je to želela. Veza koja ih je spajala bila je i realna i istovremeno i neobična. Ona je bila žena u nevolji, a on čovek sa revolverom. Ništa više. Tog trenutka, čvrsto je sebi obećala da će tako kao što je sada ostati do kraja njihovog puta.

Nastavili su da jašu dosta lagano i da sve više zalaze u predeo gde su carovali sunce i vrućina. Ali, svež povetarac je ipak ostao, pružajući im makar malo osveženje od vreline bezdušnog sunca. Holidej je s vre-

mena na vreme pogledao njihove konje i sa zadovoljstvom je zaključio da njegov ždrebac ne pokazuje želju da uspori ili skрати korak. I konj Beti Metison izgleda da je dobro podnosio napor, mada je s vremena na vreme obarao glavu ka zemlji.

Što se tiče žene, uprkos, njene odlučnosti da se u svemu meri sa Holidejem i da dokaže da njen pol nije ništa slabiji, na njoj su se počeli pokazivati znaci umora. Tamni kolutovi ispod očiju postali su joj izrazitiji, a grč na licu sve intenzivniji i primetniji. Računala je da će moći da izdrži ceo dan u sedlu, zahvaljujući odmoru u toku noći, i da će savladati sve teškoće na koje bude naišla. Ali, osećala je da će, ako ne danas onda sutra ili dan posle toga, biti toliko umorna da će početi da usporava njegovo kretanje.

Pa šta? rekla je sebi. Obavezao se da će je odvesti u Sonoru i verovala je da će to učiniti, makar morao da je nosi.

Došlo je podne i Holidej je osećao da mu sunčevi zraci prosto peku kožu na licu. Što se njega ticalo, mogao je jednostavno navući šešir dublje na oči i nastaviti dalje. Ali, imao je sa sobom i jednu ženu, pa je stoga odlučio da nameravani put podeli u nekoliko faza. Ako ih zbog toga stignu Kernovi ljudi, utoliko gore.

Dok je Holidej bio ophrvan tim mislima njih dvoje su postepeno napredovali kroz brežulike. Pustio je da prođu pored nekoliko manjih

uzvišenja dok nije našao jedan dosta širok prolaz koji je vodio između dva brega. Prošavši pored useka koji je vodio između bregova zapazio je da je teren na tom mestu postao nešto tvrdi.

— Čekajte ovde i nemojte se maći nijedan korak — rekao je Dok Holidej.

Beti ga je pogledala radoznalo. — A kuda ćete vi?

— Idem da napravim lažan trag.

Rekavši to, poterao je konja u prolaz između dva brega, puštajući svog ždrepcu da poskakuje koliko god mu je volja. Tada se vratio nazad i rekao Beti da sjaše, pa pošto je i sam učinio isto, poveo je svog konja samom ivicom tvrdog terena. Beti je pošla za njim, pitajući se nije li ga možda udarila sunčanica, ali, i za nju je bilo suviše vruće i osećala se suviše umornom da bi postavljala pitanja ili raspravljala o njihovom ponašanju. Kada su se konačno zaustavili na nekih stotinu metara od mesta gde je počinjao ulaz između dva druga brega, osećila je da više ne može poći ni korak dalje.

— Ovde ćemo se odmoriti jedan čas, misis Metison — rekao je Dok Holidej. — Mislim da će odmor i konjima dobrodoći. Kad se osveže, biće sposobni da umaknu Kernovim banditima ako su ovi u međuvremenu uspeli da nam se približe. Beti je bila toliko umorna da nije čak ni marila za Toma Kerna i njegove razbojнике prijatelje. U isto vreme, zapazila je da je Holidej pod izgovorom da je konjima potreban odmor u stvari hteo njoj da pruži kra-

tak predah i trenutak odmora. Taj njegov smisao za takt svideo joj se, i ona je zahvalna zbog njegove pažnje pronašla mesto u senoi i sela na jedan kamen pored stene. Naslonjena leđima na prohladnu stenu zametnula je umorno glavu i nekoliko puta uzdahnula duboko. Pola dana bilo je prošlo, ali joj je ostalo još punih šest i po dana i šest noći koje će morati da provede s tim strancem. Odbacila je iz glave neke neprijatne misli i sklopila oči.

Lagano sa svakim minutom koji je proticao umor od sedenja u sedlu nestajao je iz njenih mišica, a njena koža koja je podsećala na parče sasušenog pergamenta, počela je dobijati svoju normalnu svežinu. Nije imala nameru da spava, ali dok je sedela blago naslonjena na prohladnu stenu, disanje joj je postalo sve monotoniije, i u jednom momentu ona je zapala u dremež. Neko vreme borila se protiv sna, ali je s odmicanjem minuta sve više osvajalo ubeđenje da ništa nije važno i da je svejedno da li će odspavati pola časa ili čas.

Neznano kad, dodir Holidejeve ruke po ramenu vratio je u budno stanje. Pogledala ga je u oči i osmehnula mu se.

— Vreme je da krenemo dalje, misis Metison — rekao je.

— U redu — rekla je jednostavno primajući na znanje njegove reči, a onda je prihvatila njegovu ispruženu ruku i dopustila mu da joj pomogne da ustane. Kada se uspravila, ostala je nekoliko sekundi sasvim blizu njega, još uvek držeći u ruci njegovu šaku. Neki čudan

drhtaj prostrujao joj je kroz telo, i ona je brzo povukla ruku i ustuknula korak nazad. Holidej se bez reči okrenuo i lako se popeo na svog konja. Odjahao je sa mesta odmora i Beti je bila prinuđena da žurno pojaše za njim, da bi ga sustigla.

Ostatak poslepodneva Holidej je ujednačenim tempom gonio svog konja preko puste prerije. Kada je sunce prišlo horizontu i dnevnu vrućinu počela da smenjuje večernja svežina, Bet se u mislima vratila kroz svoj život i zaključila da je u njemu za nju bilo malo radosti i zadovoljstva, da je u stvari bila budala koja je dobar deo svoje najlepše mladosti besmisleno proigrala. U budućnosti, ako je za nju uopšte bilo neke budućnosti, najviše nekoliko dobrih kaubojja i jednog predradnika koji će voditi brigu o njenom imanju. Odgovornost koja je čekala privlačila je i golicala u isto vreme, jer se postavljalo pitanje da li će biti u stanju da joj u potpunosti odgovori. Verovala je da hoće, jer je znala da je u rančerskim poslovima bar isto toliko dobra kao što je bio i njen muž. U stvari, u toku poslednje godine najveći deo odgovornosti za vođenje ranča ležao je na njoj. Paul je najvećim delom bio odsutan, i ona se na ranču snalazila kako je najbolje znala, ali začudo, ta samoća nije joj smetala i nije se osećala usamljenom. Naprotiv, usamljenom se osećala samo onda kada je Paul bio prisutan, jer je tek tada

bila prinuđena da iz njegovog sveta beži u neki svoj zamišljeni svet.

Konačno su stigli i do ravne prerije. Nekoliko konjskih dužina ispred nje, Holidej je zaustavio svog konja i zagledao se u nebo na zapadu. Ona je pošla za njegovim pogledom i stala očarana divnim, prekrasnim spektrom neviđenih boja koje su krasile obzorje sunca. Izgledalo je kao da je samo sunce rasulo deo svog crvenkastog zlata preko cele dužine horizonta.

— Divno, predivno — rekla je. — Čini mi se da nešto ovako nikada nisam videla.

— Tamo gore na severu zalazak sunca je često puta baš ovakav — rekao je Dok Holidej. — Sećam se jedne doline široke nekih šest ili sedam milja, a dugačke valjda više od pedeset milja. Na obe strane dižu se visoki planinski prevoji koji se usecaju direktno u nebo, a tu i tamo, duboki klanci i jaruge presecaju planinske prevoje. Između njih šire se cvetne i travne poljane, a s okomitih niskih litica grme vodopadi planinskih bistrih potoka. Sve padine i brda obrasle su gustom šumom sve do najviših vrhova. Ta lepota možda je lepša od ove koju sad gledamo.

Beti je nepomično stajala i nepromenljivo zurela u njega. Nikada ga do tada nije čula da tako govori. Bio je većinom ćutljiv, a i ono malo reči što je s vremena na vreme izgovarao, bile su preko potrebne, usmerene na to da kažu nešto direktno. Jednostavno, taj došljak je govorio samo onoliko koliko je bilo

nužno. Ovaj lirski istup bio je izuzetak.

— To što ste rekli zvuči kao da ste govorili o mestu koje nikada u životu nećete ostaviti. Zašto ste onda ipak otišli? — Zapitala je.

— Zašto? U životu se ne događa sve onako kako bismo mi želeli — rekao je na svoj direktan, neposredan način, i Beti je shvatila da nema nikakvog smisla da postavlja nova pitanja. Zatim je dodao malo blaže. — Čini mi se da moj konj njuši miris vode. Možda je to potok koji ste priželjkivali.

Rekavši to, udaljio se bez žurbe, terajući svoga konja sasvim laganim hodom. Svuda oko njih, kuda je oko dopiralo, pružala se prerija pusta, bez šuma. Beti je osećala da joj se u dušu uvlači osećanje dubokog zadovoljstva. Dan je bio završen. Dolazila je noć možda kupanje, a onda hrana i dug, dug san. Osmehnula se, udahнула duboko svež predvećernji vazduh i pošla za Holidejem bez reči žalbe i bez ijednog postavljenog pitanja. Jahali su još skoro pun čas pre nego što su naišli na potok, kao što je Holidej proročanski predviđao. Potok je bio plitak i ne previše širok, ali je voda bila bistra i hladna, i nije tekla brzo. Pošto se okupala, Beti se vratila nazad u logor koji je Holidej za to vreme podigao. Dok je ona hladnoj vodi predavala poslednje ostatke dnevnog umora, on je pripremao jelo i već je sedeo pored vatre, uživajući u svojoj porciji. Kada se Beti pojavila, on je ispod oka pogledao i u očima mu je za-

igrao plamičak odobravanja. Ona ga je pogledala, shvatila značenje njegovog pogleda i nije mogla da se uzdrži da mu se ne nasmeši toplo.

— Ovo kupanje bilo je prava blagodet. Vredelo je jahati i strahovati i biti progonjen da bi čovek mogao doživeti ovako potpuno zadovoljstvo u kupanju, mister Holideje. Želite li možda i vi da se okupate?

— Već sam se okupao — odgovorio je Dok i Beti se iznenadila što je tek sada primetila da njegova bledunjava koža sjaji čistotom i da mu je gusta duga kosa još vlažna. Pitala se gde je mogao da se kupi i pri pomisli da je možda bio negde u njenoj blizini obrazi su joj buknuili rumenilom. Toliko je uživala u vodi da se poigravala i praćakala kao malo dete. Možda je bio toliko blizu da je... da je možda video.

Beti je osetila da joj obrazi odjednom gore i Holidej, koji je gledao u lice i po svemu sudeći shvatio tok njenih misli, nije sačekao da se dugo muči neizvesnošću, već je rekao mirno. — Nekih pola milje ošavde potok naglo skreće tok. Tim putem ćemo sutra poći i zaći u brda. Pomislio sam da će Kern posumnjati da smo se uputili u Sonoru i da će pogoditi koji razlog nas je na to naveo. Otuda će najverovatnije čekati pogodan trenutak i neće se zamarati nepotrebnim iscrpljivanjem. Verovatno će proći bar dva dana pre nego što nas sustignu.

— Mislite da će nas stići? — zapitala je nervozno dok je uzimala

svoj tanjir sa jelom i nameštala se na jednom kamenu.

— Svakako da će nas stići.

— Ali zašto? Danas smo naporno jahali i koliko procenjujem, ni oni nisu mogli mnogo brže.

— Varate se. Oni će ipak morati da jašu brže od nas. Zbog toga ćemo sad večerati i posle toga nastaviti dalje. Iskoristićemo deo noći da povećamo rastojanje, a kada nađemo neko pogodno mesto, zaustavićemo se radi odmora.

Rekavši to, Dok Holidej je postavio da večera. Nešto kasnije, pošto su prešli još pet dopunskih milja kada je Holidej našao pogodno mesto gde su mogli da se ulogore za noć, Beti je legla i ležeći pod ćebadima počela da razmišlja o njemu. Bio je visok, impozantan, odlučan i čvrst, ali ne grub, zagonetan i čudan, ali ipak na neki način blizak. Činilo joj se da pripada nekoj neobičnoj vrsti ljudi koji ne dopuštaju, da ih život nosi, a ipak smatraju da malo mogu učiniti da izmene njegov tok. Razmišljajući o njemu kao kompletnoj ličnosti, o tome kako jaše, kreće se, govori, o njegovim pokretima, postupcima i načinu razmišljanja, o tome kako donosi odluke i najviše kako gleda svet oko sebe, činilo joj se da njegov pogled i moć zapažanja prevazilaze sposobnosti običnih ljudi i da za jednu nijansu bolje i dalje vidi nego što drugi ljudi vide. Pogled njegovih prodornih sivoplavih očiju dosezao je iza tajnovitih koprena udaljenih horizonata, i verovatno mu je stoga polazilo od ruke da

svojim postupcima da onu prirodnu ležernost i nenametljivost koja je toliko krasila njegovu ličnost.

Pitala se kakva bi trebala da bude žena koja ga može privući i došla je do zaključka da bi to mogla neka vesela površna i lakomislena osoba odevena u gizdave haljine sa mašnicama i trakicama. Kako su ljudi ponekad bili glupi, a naročito kada je u pitanju žensko odevanje; oni misle da žena mora biti nalickana i našarana da bi bila privlačna i ženstvena. Bila je skoro zaspala, kada ga je čula da se penje u sedlo i odlazi, i poslednjim atomima svesti poževela je da poviše za njim i da ga pita šta je i kuda je naumio. Ali, dok je to prodrlo do njene svesti on je već bio otišao, nestao u noći. Ona je sela na svom ležaju, a zatim se ponovo zavalila, shvativši da bi joj se on sigurno obratio da je smatrao da je to potrebno.

Verujući u Holideja kao što nikada nije verovala ni u jednu osobu u svom životu, Beti Metison je zaspala.

VII

Dok Holidej je neko vreme jahao nazad uz korito potoka pored koga su to veče večerali, a onda je skrenuo svog konja putem prema jugu. Kopite njegovog velikog crnog ždrepeca ostavljale su jasan trag na mekanoj obali potoka. Jahao je tako skoro pola časa pre nego što je naterao konja u potok i istim putem se vratio nazad. Prošao je

ponovo pored njihovog večernjeg logora, i nastavio da tera Miga uz potok još četvrt časa ili nešto više pre nego što se vratio tamo gde je ostavio uspavanu Beti Metison.

Pazeći da ne pričini ni najmanju buku rasedlao je svog vranca i pručio se na ležaj iskoristivši sedlo umesto jastuka, a zvezdano nebo kao knjigu pred spavanje. No, čitao je vrlo kratko tu zvezdanu knjigu, jer nije prošlo ni desetak minuta pre nego što je utonuo u dubok san.

*

Kada je na prerijskom putu naišao na telo Eda Vudroua loše raspoloženi Tom Kern je u ustima osetio gorčinu nenadanog poraza. Čendler je bio u pravu. Holidej se nalazio pred njima, što je značilo da su on i njegovi ljudi uzaludno prešli više od dvanaest nepotrebnih milja.

Ostavivši Vudroua za plen lešinara, poterao je svoje ljude još brže napred i cela grupa je nastavila gonjenje kroz dug vreo dan. Grupa je bez odmora jahala časovima, zaustavivši se samo oko podne i kasnije opet oko polovine popodneva, samo da bi se konji kratko vreme odmorili i ljudi pripremili najneophodnije jelo. Lepota predela kroz koji su prolazili nije na Kerna ostavljala nikakav utisak. Osećao je samo žarku vrelinu sunca i katkad nalete toplog vetra. Celog dana niko mu se nije obratio ni progovorio reč s njim, čak ni za vreme dva kratka odmora radi ručka.

U predvečerje, bio je vrlo umoran, ali ni najmanje raspoložen da od gonjenja odustane. Kada je grupa stigla do potoka gde su se Holidej i Beti Metison zaustavili, on se još uvek nije bio odlučio da li da nastave jahanje do duboko u noć ili da ljudima i konjima da odmor. U nekima od svojih ljudi, uključujući i Dena Čendlera, Tom Kern je već naslućivao, čak predosećao neke predznake pobune, ali, on nije bio čovek koji bi mnogo brinuo zbog takvih tričarija. Oni koji su hteli da istraju, mogli su s njim da nastave gonjenje. Oni pak koji su hteli da ostanu gde su i da se vrate, takođe su mogli da učine to što žele, ali sa metkom u telu.

Dok su napajali konje na potoku, Den Čendler se nalazio pored Toma Kerna. Čendler je celo poslepodne pažljivo posmatrao Kerna i procenjivao njegovo držanje, i bilo mu je jasno da će odluka da Holideja zgrabi po svaku cenu, terati Kerna do krajnjih granica iscrpljenosti, čak i ako bi to značilo da bi morao pobiti sve svoje ljude.

— Holidej je veliki lukavko, Tome — rekao je posle kraćeg ćutanja.

Kern se trgao, jer nije očekivao da ga njegov prvi revolveraš oslovi i njegov hladan pogled zadržao se na Čendleru.

— Pa? — procedio je kroz stisnute usne.

— On zna da ćemo ga goniti i da će biti mrtav ako ga stignemo i uhvatimo. Ne verujem da će bilo šta rizikovati.

Kern se cinično iscerio na svog glavnog revolveraša. — Kaži jasnije šta misliš!

Čendler je skinuo šešir i nekoliko puta prstima začesljao retku kosu. Izgledao je manje umoran od ostalih iz grupe koji su stajali poredani na obali i pojili svoje ožednele konje.

— Vrlo verovatno će pokušati da zametne trag navođenjem na lažan trag.

Kern je za trenutak izgledao zbunjeno. — On se uputio prema Sonori, je li tako? Kako bi se onda moglo desiti da nepotrebno gubi vreme ostavljajući lažne tragove?

— Na njegovom mestu ja bih to učinio. Pogotovu ako bi sa mnom bila neka žena o kojoj bi morao da vodim brigu. Siguran sam da će nastojati da dobije u vremenu.

Kern se ozbiljno zamislio o tome što je od Čendlera čuo i odmahnuo je glavom. — Ne, ja ne delim tvoje mišljenje, Dene. Holidej je u početku uhvatio priličnu prednost i nastojao po svaku cenu da tu prednost zadrži. Nastaviće onoliko brzo koliko bude mogao. Sve vreme sigurno će imati na umu da ga gonimo i zato će on sam žuriti, a požurivaće i devojkicu, do krajnjih granica mogućnosti. Ne, nećemo se zaustaviti, Čendlere, ni za šta na svetu.

— A šta će biti ako slučajno krenemo pogrešnim putem i izgubimo ga?

— Nećemo, vrag te odneo! Nećemo ga izgubiti.

— Ljudima je u svakom slučaju

potrebno čas ili dva odmora — rekao je Čendler tvrdoglavo. — Ako budeš nastavio da ih goniš, Tome, do sutra uveče svi će popadati, i onda nećeš imati s kim da nastaviš gonjenje.

— Neka popadaju.

Den Čendler je povukao vođice i udalживši se od potoka projahao pored niza Kernovih ljudi.

Kern ga je sumnjičavo ispratio pogledom, motreći pažljivo da li će se nekome obratiti i početi razgovor. Osećao je da protiv njega raste neraspoloženje i ako dođe do sukoba sa ljudima pretpostavljao je da će Čendler verovatno biti taj koji će sukob početi. Video je kada je Čendler odjahao do kraja kolone njegovih plaćenika i zagledao se preko potoka na jug, u pravcu gde se nalazio grad Sonora. Kern je tamo bio mnogo puta i poslednji put je bio primoran da u najvećoj brzini pobegne glavom bez obzira. Ali, nije imao ništa protiv da se vrati nazad, pogotovu što je sada pored sebe imao nekoliko svojih pouzdanih ljudi. Sonora je bio veliki napredan grad sa velikim izgledima za razvoj u budućnosti. Pošto se pobrinu za Holideja, mogli su se pozabaviti i drugim pitanjima i on lično nije video nikakvog razloga zašto ne bi napravili i neki poduhvat u tom gradu. Bančine kase biće sigurno nabijene do vrha novcem koji su u toku godine ostavili rančeri zadovoljni bogatom prodajom svojih ogromnih krda.

Tom Kern je udaljio ruku od

držke revolvera i prstima protrljao vrh svoje neobnijane brade. Mrzeo je ovo gonjenje po užarnom suncu. Kratko brzo jahanje i burna akcija odgovarali su njegovom temperamentu. Dugotrajno jahanje kome se nije video kraj samo ga je nerviralo i povećavalo njegovu zlovolju. Potegao je vođice i grubo odvojio svog konja od vode i mutnim pogledom se zagledao oko sebe. Čendler je bio mudar čovek ili je bar tako izgledalo. Bio je u pravu kada je tvrdio da se Holidej nalazi pred njima. Vudrouov leš je to potvrđivao. Čendler je takođe mogao biti u pravu u pogledu Holidejevih nastojanja da za sobom ostavi lažan trag i namami ih na pogrešan pravac. I on sam kada je neka da bio progonjen skoro uvek je koristio takve trikove koji su se u krajnjoj liniji pokazali uspešnim. Treba čovek samo da pođe jednim pravcem pa da se vrati nazad, zatim da pođe u drugom pravcu i opet da se vrati nazad da bi krenuo u trećem pravcu. Odatle je mogao otići ko zna gde, samo ako je teren za to bio pogodan i onda su gonjoci imali pred sobom nerešivu zagonetku.

Pogledao je u nebo i zaključio da će u roku od deset minuta zavladatai potpuni mrak. Nameravao je da nastavi dalje bar još sledećih pet časova što će ih verovatno dovesti još deset milja bliže Sonori. Ali, šta ako pravac kojim pođu bude pogrešan? U tom slučaju morali bi se vratiti nazad i ponovo početi tra-

ganje, naravno ako još zore primete da su namamljeni na lažan trag.

— Dene — pozvao je konačno.

Čendler je došao uz potok do njege. Ljudi su se već bili povukli od obale, jer su napojili konje i napunili svoje čuture. Stojali su u grupi kao ljudi koji očekuju da se otvore vrata saluna, lica napregnutih od iščekivanja i umora koji je dubokim borama brazdao njihova sunce i vetrom opaljena lica.

— Razmišljao sam o tvom pedlogu Dene — rekao je Kern. — Možda bi stvarno trebalo da se čas ili dva odmorimo. Spremite nešto hrane i dosta dobre i jake kafe. Ti se postaraj za moju večeru, hoćeš li?

Ozbiljnog lica Čendler je potvrdno klimnuo glavom. Taj Pulen je uvek sedeo sa Kernom i raspravljao o planovima i koracima koje je trebalo preduzeti dok su ostali obavljali obične poslove koje je trebalo završiti. Ali, kada su se nalazili negde napolju, on, Čendler, bio je na neki način zadužen da Kernu pripremi večeru. Ta obaveza nije mu se dopadala, i pomisao na nju neprijatno ga je bockala tim pre što je znao da će svaki pojedinac u toj grupi bandita svatiti Kernovu nameru i motive.

No, pošto još nije bio spreman da se tome usprotivi, Den Čendler se udaljio. Tom Kern je pak poterao svog konja uz mali proplanak i zaustavio se kao ukopan, kada je na ravnom tlu ugledao ostatke logora dve osobe koje su tu nedavno boravile. Nekoliko zrnaca hladnog pa-

sulja bilo je ostalo na steni pored vatrišta. Kern je hitro skočio iz sedla i ljutitim glasom dozvao Čendlera.

— Ti reče da će se njemu vraški žuriti, jeli? E pa dobro, a šta sad kažeš na ovaj pasulj? Misliš li i dalje da je uplašen od nas i da nema vremena da se odmori i da sebi pripremi dobro ukusno obilno jelo. Kako vidim, ne bi me čudilo da je uz večeru imao i salvetu, jer je s njim bila jedna dama.

Čendler je sjahao sa kona i pažljivo razgledao ostatke logora, pitajući se da li je Holidej postao izvanredno neoprezan ili je bio vrlo lukav. Ali, zadržao je svoje pretpostavke za sebe, jer je primetio da je Kern sve goreg i goreg raspoloženja.

Pošto njegov glavni čovek ničim nije prokomentarisao ono što je video, Kern je zaurao. — Pošto je tako, odmor je završen. Reci ljudima da krećemo odmah.

Čendler je digao glavu sa zemlje i na licu su mu se pokazali napestost i izraz negodovanja. — To im se neće dopasti, Tome. Premoreni su kao psi. Ako ih budeš terao celu noć, do jutra će izgledati kao razbijena poražena vojska.

Kern je žustro stavio desnu ruku na dršku revolvera. — Hoćeš li im reći ovo što kažem, mister, ili nećeš?

Čendler je neprimetno stisnuo usne, ali su mu se posle trenutka kolebanja ramena klonulo opustila. — Naravno Tome, naravno da ću im reći. Ne padaj u vatru.

— Onda se ne raspravljaj sa mnom i ne protivureči mi. Nikada. Nikada više nemoj da mi protivurečiš.

Den Čendler se udaljio, videći za sobom svog konja. Oduzelo mu je nekoliko minuta da sakupi ljude i da im saopšti da iz istih stopa nastavljaju jahanje. Niko nije protestovao, ali je Čendler primetio da su skoro svi mrsko pogledali u pravcu Kerna. Zatim im se Kern pridružio i poterao konja preko potoka. Pojahao je kroz tamnu noć koja se spuštala, držeći se neprekidno dvadesetak metara ispred Čendlera koga su ostali pratili na pristojnom odstojanju.

Beti se probudila i ugledala Holideja nagnutog nad malu vatru sa tiganjem u ruci u kome se grejalo jelo iz konzerve, dok se na kamenu pored vatrice grejalo lonče sa vodom za kafu. Retko kada je doživela da je kratkotrajan san tako okrepi kao što je to bilo te noći. Činilo joj se da nikada u životu nije spavala bolje. Svaki deo njenog tela poigravao je snagom od jutarnje svežine i ona se zadovoljno proteglila, osećajući da joj se snaga kao plima vraća u telo. Odbacivši ćebad sa sebe, istog trenutka se setila gde su i u kakvoj se opasnosti nalaze.

— Mislite li da je pametno paliti vatru, mister Holideje? — zapitala ga je.

Holidej je čuo kako se meškolji na svom ležaju i posle toga ustaje,

ali je tek tada prvi put pogledao. Bio je oduševljen što vidi sjaj u njenim očima i rumenilo zadovoljstva na njenom licu.

— Danas nam to više neće biti važno — odgovorio je na to Holidej. — Umijte se, a onda dođite da prezalogajite. Krenućemo za desetak minuta ili čak i pre.

Posle toga se udaljio, ostavljajući njenu porciju hrane u tiganju. Beti se umila na potoku i vratila se nazad do vatre, češljajući uz put svoju dugu kosu. U ćutanju je pojedla svoj doručak, ali kada je Holidej doveo njenog osedlanog konja osetila se pobuđenom da zapita.

— Gde ste to bili prošle noći, mister Holideje?

— Išao sam da ostavim lažan trag.

— Šta je to?

— Napravio sam tragove koji vode u drugom pravcu. To ih neće dugo zadržati, to jest ukoliko uopšte pođu tim tragom. Ali, postoji velika šansa da se prevare, a svaki minut koji dobijemo biće nam od velike koristi.

Rekavši to, vinuo se na leđa svoga vranca i prvi pošao sa male čistine. Puna tri časa jahao je ispred Beti, ne progovorivši nijednu reč, i Beti se već počela pitati nije li ga možda na neki način uvredila. Ili je možda bio sit brige o njoj i udešavanja nekoj suvišnoj i nepotrebnoj osobi tokom celog puta. Ili je jednostavno želeo da pođe svojim putem. Kada su zašli u otvorenu preriju, Beti je priterala svog konja pored njegovog.

— Šta nije u redu? — zapitala je gledajući ga pravo u oči.

— Šta nije u redu? Ne razumem.

— Celo jutro niste progovorili ni reč. Jesam li učinila nešto što vas je zabrinulo ili naljutilo?

— Niste — rekao je kratko.

— U čemu je onda stvar?

— Možda je u pitanju nešto sasvim suprotno, misis Metison — rekao je Holidej i okrenuo se da je pogleda. Beti je osetila da joj je krv jurnula u lice.

— Suprotno čemu? — prisilila je sebe da ga pita.

— Suprotno od onoga što ste rekli, madam. Niste me ni najmanje paljutili niti ste me zabrinuli. Vi ste vrlo privlačna žena, a predeo kroz koji prolazimo je zaista božanstven. Imam utisak da se savršeno uklapate u ovu okolinu. To je ono što sam mislio o vama i o ovoj divnoj zemlji kada ste me zapitali u čemu je stvar.

— Oh — rekla je kratko Beti, ne znajući šta drugo da smisli.

— Ne bih želeo da izgubite život, a imam osećaj da postoje velike šanse da će se baš to desiti ako nastavimo putem kojim smo pošli — rekao je Holidej gledajući je u oči. — Možda bi bilo bolje da se okanemo ovog pravca i da se na izvesnom rastojanju od ovoga puta vratimo nazad.

— Mislite da se vratimo u Sejdž Krik?

— Da, baš to.

Beti je izvesno vreme ostala zamišljena. Još uvek su se nalazili u otvorenoj preriji i sunce joj je pek-

lo lice. — Ali, ja tamo nemam šta da tražim, mister Holideje. Moja budućnost zavisi od ovog putovanja.

— Zaista tako mislite? — rekao je nastavljajući da je gleda u oči na onaj njegov nenametljiv ali uznemirujući način. Osetila je da joj pod grudima mile žmarci uzbudjenja.

— Baš tako kao što sam rekla — uspela je sa puno napora da mu odgovori i osmehom prikrije svoje uzbudenje, osmehom koji se njemu učinio stidljivim. Zatim je podbola konja i pošla ispred njega.

Jahali su još tri časa pre nego što je Holidej zastao i podigao podnevni logor. Na brzinu su prezalogajili malo suvog mesa i dvopeka i sve to zalili sa dosta jake crne kafe. Kada joj je Holidej priveo konja da bi ga uzjahala, ona je jedan trenutak ostala sasvim blizu pored njega, gledajući netremice njegovo ozbiljno ali lepo lice i misaone energične sivoplave oči. Usne su joj bile tople i vlažne, a zaobljene grudi su joj podrhtavale pod iznenađenom plimom nekog dubokog unutrašnjeg nekontrolisanog osećanja. Holidej joj je nežno spustio ruku na početak vrata, i privukao je sebi, i Beti je sa čuđenjem otkrila da se voljno prilagođava tom njegovom zahtevu. Kada je poljubio, sklopila je oči i pripila se uz njega obuzeta strahom da će joj srce pući od neke nepoznate sreće.

Kada je pustio iz zagrljaja, Holidej joj se osmehnuo i pomogao joj da se popne na konja. Našavši se u

sedlu Beti se pribrala i zapitala. — Zašto ste to učinili?

— Zašto? — rekao je Dok i oko mu je zaigralo nekim nedokučivim smeškom. — Ponekad čovek nije u stanju da nađe odgovor na svako pitanje. Recimo da je to zbog toga što ste vi lepi i što je ovaj dan lep, ta kombinacija je bila suviše za mene. Jednostavno, nisam mogao da odolim.

— Bilo je lepo — rekla je. — I sada mi se čini da mi je svejedno zbog čega se to desilo i da je važno samo da se desilo. Sve drugo mi je zaista svejedno.

— To me raduje — rekao je Dok i poterao svog konja vodeći je prema podnožju brežuljaka.

Den Čendler je zaustavio svog konja i Tom Kern je takođe zategao vodice i zagledao mu se u oči. Ostali su stajali daleko iza njih, nemi, nrgodni i neraspoloženi.

— Šta sada? — Promrmljao je Kern.

— Dovoljno daleko smo išli pogrešnim putem, Tome — rekao je Čendler jetkim glasom. — Ti i sam dobro znaš da je tako, ali ne želiš to da priznaš.

Kern je mračno nabrao obrve. — Ja sam znači pogrešio, a ti si u pravu, mister. Je li to ono što hoćeš da kažeš?

— To hoću da kažem, jer tako vidim stvar, Tome. Ne bih ti bio ni od kakve koristi ako bi te slepo slušao i ako ne bih pokušao da ti uka-

žem na tvoje greške i potrebu da se predomisliš. Činjenica je da nas je Holidej izigrao. Ostavio nam je namerno pogrešan trag koji nas je odveo tačno do potoka. Normalno je bilo poverovati da je prešao potok i uputio se prema Sonori. Ali, može biti da on ne ide prema Sonori.

— Kuda bi drugde mogao otići?

Čendler je sumnjičavo zavrteo glavom. — Ne znam, ali u svakom slučaju je verovatno da se nije uputio pravo tamo. Holidej je svestan toga da ima izvesnu prednost nad nama, ali isto tako zna da nam ne može pobeći. Prema tome, njegov će cilj biti da nas nadmudri. Mislim da bi trebalo da se vratimo nazad. Ništa ne znači što smo izgubili malo vremena, jer on ionako neće žuriti mnogo s obzirom da mora voditi računa o mogućnostima devojke koju vodi.

Kern je nešto opsovao sebi u bradu, a kada su im i ostali lagano prišli, okrenuo se da ih pogleda. Dao je Čendleru očima znak da bude oprezan, a onda je objavio. — Vratićemo se do potoka. Tamo ćemo se odmoriti. Izgubili smo uzalud pola noći, ali to nije mnogo važno za konačan ishod. Na potoku ćemo se odmoriti nekoliko časova, a onda ćemo se rasturiti u strelce i potražiti put kojim je stvarno Holidej krenuo. Sledeći put naš dragi prijatelj nas neće obmanuti.

Kernovo priznanje počinjene greške izgleda da je delovalo da se njegovi ljudi oseće mnogo bolje, i Kern je po izmenjenom izrazu njihovih

lica mao da svi misle isto što i Čendler, ali da nijedan od njih nije imao hrabrosti da istupi i protestuje. Pošavši opet na čelu, poterao je konja punim trkom i tim tempom prešli su ceo put nazad do potoka. Tamo je rasedlao svog konja i dok su ostali tražili svaki za sebe dovoljno udobno mesto za odmor, on sam pošao je pešice obalom potoka prema jugu, sve dok nije došao do mesta gde je Holidej ušao u vodu. Osmehnuvši se u sebi, proverio je tragove na drugoj obali. Našavši da tamo nema tragova vratio se plićakom do logora i prošao pored njega. Kada se jedan čas kasnije konačno vratio, prodrmusao je Čendlera i probudivši ga rekao.

— O'kej, krećemo. Uputio se prema brdima.

Čendler koji uopšte nije spavao, jer je bio ophrvan mislima, ustao je bez reči negodovanja. Brzo je digao na noge i ostale, i kada je Kern pokazao konja, i pošao uz obalu potoka, uputio se za njim. Pošto je prethodno proverio da su svi jasno videli da trag vodi iz potoka, Kern je poterao svog konja uz obalu i usmerio ga putem koji je vodio u brda.

Više od pola jutra nastavio je da jaše istim tempom, stresajući sa ramena jak bol i umor koji je počeo da ga tišti. Očni kapci su ga pekli, a usta su mu stalno bila suva, iako je često potezao čuturicu i vlažio usne i grlo gutljajima već zagrejane vode. Pratio je jasan trag duž jedne udoljice koja se usecala između visokih, izdignutih brda, ali divlja le-

pota predela nije ostavljala nikakav utisak na njega. Jedva da je primećivao, jer je njegova svest bila zaokupljena mislima o Holidejevoj hrabrosti. Taj pustolov ne samo da je lako uzašao na kraj sa Pulenom, Vudroom i još desetoricom njegovih najamnika, nego je lako likvidirao Silvestera, zamalo isto to učinio sa Pulenom i na kraju obračunao se i sa Vudroom mada niko nije znao kako i zbog čega se taj obračun odigrao.

Od svih njih po Kernovom mišljenju, jedino za šerifa Silvestera neće biti lako naći pogodnu zame-nu. Sa dosta truda i uz priličan gubitak vremena uspeo mu je da Silvestera dovede u položaj da ovaj nije mogao da čini ništa drugo sem ono što mu on, Kern, kaže. A kada je konačno to postigao, Sejdž Krik i svi njegovi građani bili su čvrsto u njegovim rukama.

Holidej je napravio prodor na toj njegovoj klopki i veći deo Kernovih ambicija iscurio je kao voda iz probušenog suda. Veći deo ambicija, ali ne sve. Kada bude uhvatio Holideja i kada svrši s njim, sve će biti opet kao što je nekada bilo. Možda će čak odlučiti da Čendlera postavi za novog šerifa. To bi ga postavilo u poziciju gde ne bi mogao da buška kod ljudi protiv njega i gde ne bi mogao da svoj autoritet u grupi poveća na njegov, Kernov račun. Na položaju šerifa Čendler bi bio tačno tamo gde je to Kernu odgovaralo.

Smeškajući se zadovoljno, Kern je zaustavio svog konja kada je ug-

Iedao trag dva konja koji je vodio direktno prema brdima. Pitao se nije li to možda još jedan Holidejev trik kojim je želeo da dobije u vremenu da bi se negde sakrio, odmorio i pripremio za dalji beg.

Da bi proverio svoje sumnje, poslao je Čendlera i trojicu drugih da provere da li se radi o pravom ili lažnom tragu, a on sam ostao je da čeka u hladovini i da žmureći odmoriti oči koje su ga bolele od žarkog sunčanog bleska. Posle petnaestak minuta Čendler se vratio i odrečno odmahnuo glavom.

— Nema nikakvih lažnih tragova, Tome.

— Jesi li siguran? Jeste li dobro proverili?

— Da je bilo nekih tragova mi bismo ih sigurno našli — rekao je Čendler sumorno, jer ga je ta dopunska obaveza uverila da je Kern spreman da ga zamori do smrti.

— Ako tako kažeš onda ću morati da tvoju reč primim zdravo za gotovo, Dene — rekao je Kern smeškajući se lukavo. — Onda da nastavimo dalje, šta misliš?

Rekavši to, Kern se okrenuo prema svojim ljudima i svakog ponosob značajno odmerio pre nego što je obrisao znoj sa čela i dodao. — Naše muke neće više trajati dugo. Čim stignemo Holideja i svršimo s njim, otići ćemo u najbliži grad i tamo ćemo se svojski pozabaviti. Zaista smo to zaslužili. Biće i viskija i žena i lumperaja i svega što hoćete.

Niko ništa nije odgovorio, ali Kern nije obratio pažnju na izosta-

nak komentara, što bi u drugoj situaciji bilo sasvim normalno, već je poterao konja na čelu kolone, motreći pažljivo na put i trag pred sobom. Jahao je nekih dvadesetak minuta pre nego što je naišao na mesto gde su dvojice progonjenih zastali da se odmore. Sjahavši iz sedla, Kern je utrošio dosta vremena da bi osmotrio teren, žbunje i stene koje su okruživale proplanak. Zadovoljan onim što je našao, naredio je Čendleru da se grupa ulogori, a on sam pošao je pešice uzanim puteljkom sledeći jasan trag dva jahača konja.

VIII

Drugog dana bekstva iz Sejdž Krika koji je Holideju sada izgledao daleko, osetio je da mu se pod kožu uvlači onaj neprijatni osećaj napeitosti koji ga je obuzimao uvek kada se nalazio nadomak bliske opasnosti. Bio je smiraj dana, ali je na istoku nebo već bilo tamnosivo i nagoveštavalo skori dolazak noći. Hendikep, jer je noć značila još jedno zaustavljanje, gubitak vremena i šansu da ih gonjoci stignu.

Celo poslepodne posmatrao je Betti koja je jahala pored njega i pitao se šta će se dogoditi kada nastupe kritični trenuci. Po njenom držanju u Sejdž Kriku kada je došla u Fildov dućan da kupi revolver, moglo se pretpostaviti da je hrabra i odlučna žena, ali, jedna je stvar doneti neku odluku, a druga pogledati smrtnoj opasnosti u oči. Taj kritičan, preloman trenutak nisu izdržali mnogi hrabri ljudi koje je poznavao, a tim pre je postojala verovatnoća da će u takvoj situaciji pokleknuti žena. Ona sama, izuzev

umora koji je stizao, nije osećala neki veliki strah, uglavnom zbog toga što je pored sebe imala Holideja, kome je iz nekih neobjašnjivih razloga lako i bez ikakve rezerve poverila svoju sigurnost. Razloga za to mogla je naći ako bi zagrebala skramu samoobmanjivanja kojom je prikrivala svoje simpatije prema tome ennokosom čoveku odlučnih očiju, ali, ona se dobro čuvala da to učini.

U svakom slučaju, taj njen stav otežavao je njegovu odgovornost. Posle svake predene milje okretao se i proveravao put koji su prešli kao da je očekivao da se svakog momenta na vidiku mogu pojaviti Kern i njegovi plaćenici.

Jašući pored njega, Betti ga je s vremena na vreme kradomice pogledala i posle nekoliko uzastopnih osvrta naslutila njegovu zebnju. — Mislite li da će nas uskoro stići, mister Holideje? — zapitala je.

On je klimnuo glavom. — Da. Očekujem da će se to desiti brzo.

— Šta da radimo? Da pođemo brže? Ja ću se potruditi...

— Nema smisla — prekinuo je Dok. — Ne sumnjam u vašu dobru volju i odlučnost, ali ponekad to nije dovoljno. Pogledajte konje.

Betti je obratila pažnju na svog i Holidejevog konja. Dokov vranac se dosta dobro držao, ali je njen tromo kasao i držao glavu nisko oborenu.

— Moraćemo da se ulogorimo da ih odmorimo. Ako to ne učinimo, do ujutru će popadati, a i mi s njima.

— Kako vi kažete — rekla je. Od trenutka kada je zagrlio i poljubio neprekidno je u mislima doživljavala njegov dodir. Skoro kao da ga

ponovo uživo doživljava osećala je toplinu njegovog čvrstog, koščatog tela, i širokih prsa i muški zagrljaj njegovih mišićavih ruku. U njegovom zagrljaju topila se i podavala njegovom stisku kao mekana masa za modeliranje. Bio je to divan, za nju do tada nepoznat osećaj, osećaj koji će, bila je uverena, pamtititi do kraja života, čak i ako ne bi pošao dalje od zagrljaja i poljupca koji su joj odškrinuli vrata jednog novog sveta čula. Sumnjala je, ipak, da će poći dalje i učiniti još jedan korak koji je u nekim trenucima vatreno želela, ali ga se istovremeno i pribojavala. Sumnjala je zbog toga što se posle onog poljupca povukao u sebe i ničim nije nagoveštavao da ga more iste misli kao nju. Razumljivo, on je bio nešto drugo, imao je puno životnog iskustva, a verovatno i mnogo žena, čak i takvih kao što je ona, ali je ipak pogađalo što se posle divnog trenutka punog emocija na njegovo lice vratio uobičajeni izraz hladnoće i ravnodušnosti. U toku dana govorio je samo o putovanju, o tome koliko će im vremena uzeti, o razdaljini koju će još morati da pređu. Pred njima je stajalo još pet dana putovanja, i ona je naslućivala da Holidej počinje da sumnja u uspeh njihovog poduhvata.

Holidej je odjednom zategao vođice i skočio iz sedla. Pustio je vođice iz ruku kao što je uvek činio i njegov vranac je poslušno ostao da stoji u mestu. Videvši to, Betti je stala začuđeno. Po stoti put, možda, zadržila je sposobnost tog čoveka da bez reči, talkoreći bez napora utiče na svoju okolinu, a sada je zadržila

povezanost i sinhronizacija između životinje i gospodara. Veliki crni pastuv je bez greške odgovarao na svaku komandu, a nekada je čak unapred činio sve što je potrebno kao da je predviđao kakvu će naredbu dobiti. Bila je to čvrsta veza, veza zasnovana na razumevanju kao posledici dugotrajnog uzajamnog poznavanja. Koliko dugotrajnog? Možda toliko koliko traje njegovo lutanje. Ali, koliko se taj čudni čovek potucao svetom lutajući od grada do grada, od saluna do saluna, od krčme do krčme?

Beti je shvatila da o njemu ne zna ništa. To što je saznala u toku dvodnevno poznanstva bilo je malo, čak i za potpunog stranca. Taj zagonetni čovek nikada joj ništa nije pomenuo o svojoj prošlosti ili o svojim vezama sa ljudima. Nesumnjivo da je kroz njegov život prošlo dosta žena i da je s njima imao doživljaja. Nerazumno bi bilo očekivati nešto drugo. Po njegovim manirima i odelu videlo se da je upoznao svet na raznim visinama društvenih lestvica, a slobodne žene u gradovima kroz koje je prolazio ne bi pustile da im kroz prste isklizne čovek njegovog izgleda i vrednosti. Pri pomisli da je i druge žene grlio kao i nju, Beti je osetila bolan ubod žaoke ljubomore. Uprkos razumu, nije mogla da u sebi potpuno uguši instinkt ženke.

Onda je Holidej oslovio i vratio u stvarnost. — Ono mesto će biti sasvim dobro. Zaštićeno je sa tri strane, a na četvrtoj je bila padina. Da bi došli do nas, moraće da se kreću jedan iza drugoga i sasvim lagano.

Beti je bacila pogled na malu, stenu okruženu čistinu i zaključila da je Holidej u pravu. Proplanak je bio tako mali da su na njega jedva mogla stati dva konja i dva jahača. Ali, umesto da u tome vidi pogodnost za odbranu, Betine misli su krenule drugim tokom. To je značilo da će mu te noći biti vrlo blizu, uzbuđujuće blizu, a za tom prvom misli naišle su u nizu druge, toplije i uzbudljivije od prve.

Holidej joj je dao rukom znak i vratio je u stvarnost. Pošto je on donosio odluke, poslušno je povelu svog konja, pored njega i pustila životinju da sama nađe mesto za sebe. Ona sama, pak, spustila se na jedan nizak ispust u steni i raspustivši kosu nekoliko puta zavrtela glavom da bi je rastresla. Prestala je tek kada je osetila da joj rastresena kosa vazdušasto pada na ramena. Sem umora, mučio je osećaj znoja i prljavštine, i čeznula je da se u blizini opet nađe neki mali potčić. Nije se ustezala da svoju misao izrazi glasno.

— Vaš pametan konj je jednom nanjušio vodu. Bilo bi divno kada bi to ponovio.

Holidej se osmehnuo krajičkom usne. — Na žalost, to zadovoljstvo nećete ponoviti. Sudbina je protiv vas, dodao je šaljivo i šire se osmehnuo, ali je prizvuk njegovog glasa bio ozbiljan. Beti je pomislila da je to zbog toga što mu je dosadno njeno zapitkivanje i zarekla se da ga više neće pitati ništa.

Holidej je rasedlao svog i njenog konja i sedla spustio blizu početka malog poljančeta na koji su zakora-

čili. Odmah se dao na posao da svuda oko njih naslaže još krupnog kamenja i tako je napravio neku vrstu dosta sigurnog zaklona. Beti ga je pažljivo posmatrala i ubrzo je u glavi sklopila mozaik događaja. Najpre odsutnost, onda čudni prizvuk glasa i onda ovo. Palo joj je na pamet da prošle noći nije bio uznemiren zbog eventualnog napada i da sadašnje brižljive pripreme moraju imati neki razlog. Obuzeo je strah i hladna ruka strepnje stegla joj je srce. Da li je celokupno njegovo ponašanje značilo da noćas predstoji napad?

Ustala je i zapitala. — Mislite li da su nam blizu?

— Vrlo blizu — bio je kratak odgovor.

— Zar ne bi bilo bolje da nastavimo dalje, ako mislite da su nam za vratom. Rekla sam vam da mogu mnogo da izdržim. Mogu da jašem celu noć ako je potrebno. Nemojte da mislite da sam slaba, pa da zbog toga postupite drukčije nego obično. Slobodno recite da pođemo dalje.

Dok Holidej je odmahnuo glavom. — Stigli smo dovoljno daleko. Dalje nije moguće.

— Zašto? Vi ste svakako iskustniji u tome od mene, ali, vaša odluka se meri sa mahmitošću — rekla je spuštajući se na kolena pored njega. — Ne očekujete valjda da ćete ih sve pobediti. Biće ih dosta, možda čak dvanaestak.

Dok je ponovo odmahnuo glavom. — Osmorica.

— Osmorica? — Beti je zinula zaprepašćeno. — Ali... otkuda to znate?

— Video sam ih — odgovorio je prosto.

— Videli ste ih? Ja nisam primećivala ništa.

— Vaše oko nije uvežbano kao moje, misis Metison. Zaostali su iza nas za oko jedan čas, ali su se brzo približavali. Zverti su nanjušile krv, i ništa ih ne može zaustaviti.

Beti se zamislila i nervozno prošetala u krug. Odjednom, kao da joj je na um došla spasonosna ideja obratila se Doku. — A zar ne biste mogli da ih ponovo navedete na lažan trag? Ako je jednom uspelo, verovatno bi uspelo i drugi put.

— Na nekom drugom mestu možda bi imalo smisla pokušati, ali ovo nije teren za takve varke, mađam — rekao joj je nastavljajući da slaže kamenje. Zastao je jedan trenutak da predahne i nastavio. — Preko ovog prevoja vodi samo jedan put i tim putem smo mi došli. Tim putem moraju oni doći i svaka varka ovde je jednostavno neizvodljiva. Prema tome, izbora nema. Ne ostaje nam ništa drugo nego da se ukopamo i čekamo. Naravno, vi ćete čekati malo dalje skriveni u sigurnom zaklonu, a ja ću se pripremiti za to vreme.

Glas mu je zvučao odlučno, skoro grubo, i Beti je začuvala oneraspoložena tom grubošću. Razumela je da se pred mogućnošću pakleno opasnog obračuna čovek ne može ponašati po svim pravilima etikecije i poslušno se udaljila. Sela je i počela da ga posmatra kako slaže kamenje oko sedala. Slagao je još desetak minuta, a onda je legao u zaklon i izvadio revolver iz futrole. Prove-

rio je koliko dobro vidi iza zaklona i da li mu je zgodno da nišani, a onda je ustao, otresao prašinu s odeva i zadovoljnog izraza lica osvrnuo se oko sebe.

— Stići će ovamo noćas, ili u prvi cik zore — rekao je. — Molim vas da se povučete u zaklon i da se ne mičete. Nadam se da ću uspeti da ih odbijem i da eventualno ranim nekolicinu. Ako mi to pođe za rukom, to će ih zadržati i usporiti... možda ćemo dobiti čitav dan prednosti. To bi nam pružilo šansu da pobegnemo preko brda i da se dočepamo ravni-ce na drugoj strani. Istina, na ravni-ci bismo bili izloženi kao na dlanu, ali, **tamo** ćemo možda, naići na lju-de.

Beti nije znala šta da kaže. Mogla je da pretpostavi kakve ih nevolje čekaju i šta se može desiti čoveku koji se uhvati u koštac sa osmoni-com desperadosa spremnih na svako zločelo. U tom obračunu milosti ne-će biti, a s obzirom na srazmeru snaga, njen zaštitnik jednostavno neće imati nikakvu šansu.

A kada jednom svrše s njim, šta će ih sprečiti da pođu dalje i da po-traže nju. Znali su da je sa Holide-jem i da mora biti u blizini. Šta da uradi u tom slučaju? Da pobegne? Kuda? Ma kuda da se skloni Kern-ovi plaćenici će je naći kao što vu-kovi nađu divljač. Šta će učiniti? Da li će je ubiti... ili... će možda uči-niti nešto još gore? Uzdrhtala je pri pomisli na dodir grubih, zločinačkih ruku i gadan zadah alkohola i duva-na kojim su zaudarali pijani Kernovi plaćenici. Gadjala se na pomisao da bi njeno telo moglo postati predmet

zadovoljenja njihove prijave požude, i da se može desiti da postane sla-dak plen bandi lešinara. A ako bi im pala u ruke, sigurno bi joj se desilo baš to. Setila se susreta sa prijate-ljima svog muža koji su joj sada bili za vratom. Više nego jednom je pri-metila kako Taj Pulen pilji u nju kao da će je istog časa napastvovati. Bilo je to još za Paulovog života, a kada mu je to jednom prilikom po-menula, on se na to samo nasmejao. Pulen je, objasnio joj je, više zain-teresovan za piće nego za žene. Ali, Beti je znala da se nije prevarila i da iz Pulenovih pijanih očiju gleda ogavna, pijana pohota. Napokon je izgleda ipak nastupio trenutak koga se pribojavala. Ali, životinja Pulen i njegova pijana životinjska braća ne-će je dobiti, neće uživati u njenom poniženju. Bar je neće imati živu. Ako do toga dođe, radije će sebi oduzeti život.

— Jeste li prepoznali nekog od njih, mister Holideje? — Zapitala je i sama se trgla od izmenjene boje svog glasa.

I Holidej je primetio da se u njoj nešto događa, ali je preskočio ko-mentar i samo odrečno odmahnuo glavom na njeno pitanje. — Ne. Ali, jedan je jahao daleko ispred osta-lih kao da nije mogao da sačekda da nas stigne. Pretpostavljam da je to bio Kern.

— Da li ga vi poznajete?

— Ne, ne bih rekao. Čoveka sa tim imenom moje oči nisu videle, gos-podo Metison. Ali nije ni nužno da znam njega lično. Po onome što sam čuo od vas i drugih, on se uklapa u uobičajenu šemu takve vrste ljudi.

Otuda znam šta možemo da očekujemo od njega.

— Mislim da od njega na svetu nema goreg čoveka — rekla je Beti. — Fizički izgleda skoro nakazno. Nizak je rastom, tanke usne su mu uvek nervozno stisnute a sitne, palcosne oči seku kao smrt. Jedan jedini pogled vam je dovoljan da vidite da mu je na umu samo ubijanje. Njega se boji ne samo ceo grad nego i njegovi ljudi. Pulen, Vudrou i ostali cepte od straha pred njim kao da su đaćići.

— Znam takve tipove. Kada im nasilje udari u glavu ne znaju da prave razliku. Traže sve veću i veću pokornost od svih pa i najbližih saradnika. I na kraju postaju zveri.

— U pravu ste. Kada je ubio Paula gledala sam ga u oči. Nije ni trepnuo, iako mu je Paul bio saradnik. A posle toga, stajao je nad svojom žrtvom zadovoljno isceven kao da likuje. Životinja! Poželja sam tog momenta da mu priđem i da ga rastrgnem golim rukama i možda bih to i pokušala da se ispred mene nije isprečio moj sestrić. Siromah dečka, platio je glavom svoju hrabrost.

Beti je začutala, jer su joj suze navrele na oči. No, ubrzo je uspela da ovlada sobom; znala je da ovo nije trenutak za malodušnost, znala je da ne sme sebi dopustiti da klone duhom. Najzad, imala je za to manje razloga nego pre nekoliko dana kada je bila sasvim sama. Tada se boriti protiv zla.

— Imate li još jedan revolver...

koji bih mogla ja da koristim — promucala je kroz stegnuto grlo.

Holidej je odmahnuo glavom. — Nemam. Nikada nisam nosio više oružja od jednog revolvera, madam. Nikada mi nije trebalo i ne verujem da će mi večeras koristiti.

Dok je govorio, učinilo mu se da u daljini čuje slab potmulu tutanj. Rukom joj je dao znak da začuti, i kada se ona ukipila, napregao je sluh da razabere izvor tog tutnja. Prošlo je nekoliko minuta u napestom osluškivanju, pre nego što se okrenuo i pogledao je u oči. Kao bič, tanka vena vijugavo mu se spuštala niz čelo do obrva. Po tome i po značajnom pogledu shvatila je da je odsudan trenutak došao.

Zatim je Holidej ustao, žurno prišao konjima i uzevši komad konopca sa sedla sapeo ih za slučaj da ih pucnjava poplaši. Pošto je završio s tim, vratio se i dao joj znak da se sakrije u zaklon između stena. Kada se Beti zavukla na relativno bezbedno mesto između stena gde je meci ne mogu dostići, Dok je zauzeo poziciju iza sedla i naslaganog kamenja. Opružio se po zemlji i naperio revolver u pravcu odakle se topot sve razgovetnije čuo.

Kada ga je neka trnovita grančica ogrebala po ruci, Tom Kern je glasno izustio ružnu kletvu na račun nekog ili nečeg neodređenog. Kao i svaki nasilnik nije se lako mirio sa trpljenjem bola. Zatim se zagledao u brdski prevoj koji se dizao

pred njim. Pored njega, stajao je Čendler gnevan i umoran od napornog jahanja. Lica ostalih nisu odavala ništa više sreće i zadovoljstva nego njegovo.

— Misliš li da su mogli preći toliki put za jedan dan, Dene? — zapitao je Kern. — Holidej i ona žena?

Den Čendler je pogledao za Kernovim, pogledom i sumnjičavo odmahnuo glavom. — Teško je reći. Sigurno je da Holidej želi da se što pre dočepa druge strane. Svakako su se đavolski potrudili.

— Do gore ima u pravoj liniji više od jedne milje. — Zamrmljao je Kern kroz stisnute zube. Penjemo se već tri četvrt časa, a prešli smo samo dve trećine brda. Pre toga smo jahali ceo dan. Sve zajedno dosta smo prešli, a računaj da smo mi svi snažni muškarci.

Pravi muškarci! Čendler se nasmejao u sebi. Desetorica ljudi koji su uzmakli pred jednim čovekom nikako nemaju pravo na taj naziv. Bio je suviše umoran da se raspravlja, ali je intimno smatrao da je Holidej više pravi muškarac nego što je Kern bio spreman da mu prizna. Taj čovek se uhvatio u koštac sa Pulenom i Vudroom i srediо ih kao da su obična deca. A ni prema drugima nije imao nikakvog respekta. Suprotstavio se i samom šerifu Silvesteru i udesio ga ne obazirući se na njegovu značku.

— Ako su se Holidej i devojka popeli gore u jednom dahu, ona noćas neće otići daleko — primetio je Čendler.

Ali, Kern jedva da ga je slušao. Udaljio se nekoliko koraka od Dena Čendlera i pogledao svoje plaćenike. Video je pred sobom šestoricu ljudi bezvoljno naslonjenih na stene koji su u sebi imali borbenosti isto koliko i čopor prerijskih kunića. Trebalo je naći način kako da se pokrenu s mesta.

— Idemo još jedan čas — rekao je. — Onda ćemo stati da malo predahnemo. Ima li neko nešto protiv?

Pod njegovim ljutitim pogledom ljudi su živnuli, ali su smrknute oborili glave. Kernov način postupka sve manje im je bio podnošljiv. No, Kernu je pokornost odgovarala bez obzira na cenu. Klimnuo je glavom zadovoljan što niko ne sme da mu se suprotstavi, a onda je pošao vodeći konja za sobom. Stigavši do jednog proširenja na putu, vinuo se na leđa svog umornog konja, navukao šesir dublje na oči i mamuzama opomenuo konja da požuri.

Penjanje uzbrdo bilo je vrlo naporno, jer je put stalno vijugao praveći na okukama oštre uspone. Jahači su ćutke sledili Kerna na konjima koji su umorno dahtali. Kern je jahao ne gledajući ni levo ni desno, pogleda prikovanog na zmijoliku stazu koju je mrzeo, mrzeo zbog napora i znojenja koje mu je donosilo penjanje. Mrzeo je ceo ovaj put, napor i znojenje, a najviše od svega mrzeo je Holideja, svog neuhvatljivog neprijatelja. Pitao se kako Holidej izgleda i da li je istina sve ono što je čuo o njemu.

Holidej je bio protivnik dostojan poštovanja. Mada mu je smetalo što

mu taj protivnik remeti planove, na neki način mu je odgovaralo što se pojavio. U poslednje vreme nailazio je samo na neke bezvredne, lake protivnike i to je imalo dvostruke posledice. Pobeda nad slabim protivnikom ne donosi slavu, a Kernovoj umišljenoj veličini slava je bila neophodna, a drugo, ljudi su zbog toga postali neodlučni i mekani. Nedostajao im je tvrdi, žilaviji otpor koji bi iz njih izvukao ono što je najtvrdje u njima i najsurovije, koji bi doprineo da dobiju samopouzdanje i veru u sopstvenu vrednost. Zato što su omekšali, bilo je moguće da ih Holidej sredi. Pomislio je opet na Dena Čendlera i zaključio da Čendler možda mimo svoje volje vrši nesrećan uticaj na ostale. Čendler je bio jedan od pouzdanih ljudi, nije se plašio da se uhvati u koštac s opasnošću i Kern je bio zadovoljan njime. Ali, od one noći kada je dobio batine od Taja Pulena, u Čendlerovom držanju se sve više nazirao nagoveštaj želje da se povuče. A Kernu se to nije dopadalo, i nije bio spreman da mu dopusti da se povuče.

Duž puta je vladala tišina, i Kern je čutke zurio u stazu pred sobom. Razmišljao je šta da radi i sa svakim pređenim korakom bes je u njemu rastao sve više. Uskoro će pasti noć i ako ne naiđu na Holideja, moraće da se zaustave. To bi opet značilo čekanje, neizvesnost, nervozu i sumorne poglede njegovih nezadovoljnih ljudi. Ali, imao je osećaj da su Holidej i Metisonova negde u blizini, i da do odlaganja neće do-

ći. Eh, pomislio je, da nije učinio nekoliko propusta, do svega ovoga ne bi došlo. Prvi propust bio je što je Holideju dopustio da se dočepa brda. Ako bude uspeo da se dočepa druge strane i siđe u preriju, to će biti drugi propust. Ali, čak i ako se to desi, treći propust sigurno neće napraviti. U preriji će za sobom ostaviti jasan trag, a na brisanom prostoru neće biti pogodnog zaklona za skrivanje i zasedu. Ako ne pre, Holidej će mu tamo pasti šaka, a onda, neka se dobro pričuva. Naučiće da se sa Tomom Kernom ne sme šaliti samo što mu to iskustvo ničemu neće koristiti, jer neće preživeti da ga iskoristi.

Kern je uhvatio sebe da se osmehuje. Ovaj lov na čoveka počeo je čak i da mu se sviđa. Dugo vremena je prošlo od kako je učestvovao u nekom sličnom lovu. Ali, nikada u životu nije lovio tako značajnu ličnost. Dok Holidej je bio zverka koja se ne sreće svakog dana i ako njega ukloni s puta, zaista nema toga ko bi mu se mogao suprotstaviti.

Bio je blizu cilja. Duboko u sebi je osećao da je plen za kojim tragaju u blizini. No svoje slutnje čuvao je za sebe. Na mestu gde su na levoj strani kao dva zdepasta džina čučale dve džinovske stene, put je naglo skretao i dalje se nastavljao kao sablasna zmijolika spodoba u napuštenom beskrajnom svetu. Kern je oprezno nastavio dalje prema onome što ga je očekivalo na tom putu, ali željan da se s tim neočekivanim uhvati u koštac.

Kern je zategao vođice da bi svog konja opomenuo na kamen koji je kao posaden izrastao na sredini puta. Osvrnuo se unazad putem odakle su došli, tamo gde se pusta zemlja pružala mnogo milja u daljinu. Tamo daleko, bilo je drveća i trave, a ovde se na visini nalazilo samo stepnje i suvo kržljivo rastinje.

Čendler je zaustavio konja pored njegovog, i pogledao ga kao da očekuje da će im Kern reći da se zaustave. Kern ga je pročitao šta misli i samo je odrečno odmahnuo glavom.

— Još ne Dene. Maločas sam video da se nekoliko stotina metara više oдавde put malo širi. To mesto će biti pogodno da ljudi ispruže noge i da se konji izduvaju. Tamo ćemo zastati.

Čendler je podbo konja mamuzama i prešavši ispred Kernovog izbio na čelo. Pri slabom svetlu, put je bio sve teži za penjanje, ali Den Čendler nije ni pomišljao da stane. Između njega i njegovog gazde u toku ovoga puta izrodila se pritajena netrpeljivost, neko koškanje koje je tek trebalo da se uobliči u jasnu formu odnosa. Zbog toga nije hteo da Kernu pruži zadovoljstvo da mu naredi da nastavi put, ali, znao je da će za kratko vreme morati da stanu, inače će neko pasti sa konja. Čendler je znao da i Kern to shvata; no, iz čiste tvrdoglavosti, odlagao je momenat kada će dati znak za odmor.

Buljeći u tamu, Čendler je gonio svog konja. Tek kada se put proširio, zategao je vođice svog konja.

Ostao je u sedlu brišući okovratnom maramom znoj sa čela.

Kern je dojahao do Čendlera, i malo pomalo umorom savladana grupa okupila se oko njih. Ispred njih, posle nekih dvadesetak metara uspona, pružao se potpuno ravan teren. Nešto dalje u polutami nazirale su se belasave stene između kojih se pružao uzan proplanak. Kern je izvesno vreme zadovoljno posmatrao proširenje puta, pre nego što je promrmljao.

— Ovde ćemo se odmoriti. Raspo-redite se gde ko hoće, i kako hoće. Ako je neko gladan, može da prezalogaji, ali, imajte na umu da ćemo put nastaviti sutra pre izlaska sunca. Sapižite ili vežite konje da ne odlutaju, i neću da čujem nikakav razgovor ili galamu. Prespavaćemo nekoliko časova, ali mislim da straža nije potrebna.

Tom Kern je sjahao iz sedla i šljepnuo svog konja po sapima, a životinja se poslušno udaljila do najbližeg žbuna. Ostali su tromim korakom prošli pored njega, i on ih je u prolazu odmerio. Znao je njihova imena, njihove navike i njihovu vrednost. Znao je ko je najbrži u potezanju revolvera, znao je kome se od njih može poveriti obavljanje najtežih poslova i ko je sposoban da te poslove uspešno završi. Čendleru je davao prednost ispred ostalih zbog toga što je bio po prirodi najsuroviji i što je imao najduže iskustvo. Do sada se u gonjenju držao dobro, a ako se bojao sudara sa Holidejem, to se na njegovom licu nije videlo.

Dok su ostali birali mesto gde će ko leći, Kern se osvrnuo oko sebe. Instinkt upozorenja na opasnost bokačio ga je ritmom gajgerovog brojača, nagoveštavajući da je opasnost vrlo blizu. Pogledao je uz proširenje puta i u polutami prvog mraka spazio belasanje kamenja na sredini proširenja. Dalje mu pogled nije mogao prodreti kroz mrak, ali i ono što je video davalo mu je dosta razloga za sumnju. Kamenje je bilo suviše sistematično poređano da bi to bilo delo prirode. Neko ih je, onda, poređao, i to sa ciljem. A u takvom poretku samo jedan cilj je bio moguć: da se neko iza kamenja zakloni. Misao kao munja blesnula mu je pred očima: Stigli smo ih.

— Bekere! Petersone! — pozvao je tiho, ali je njegov glas rezao kao sablja.

Dvojica revolveraša su nevoljno ustali i gegajući s noge na nogu prišli svom poslodavcu. Mada je u duši ključao od nestrpljenja, Kern se čuvao da ih pozove da požure, jer je to moglo postati sumnjivo snome ko je ležao iza kamenja.

Kern im je očima pokazao na prepreku od naslaganog kamenja. — Pogledajte ko je tamo — šapnuo je.

Tek što su dvojica revolveraša zakoračili prema sredini proplanka, odjeknuo je prvi pucanj. Crvenkastozuti plamičak prosekao je tamu, i revolveraše zatekao nespremne i iznenađene. Sem Kerna, niko nije očekivao da je progonjeni tako blizu. Kern je kleknuo na kolena i

izvukao revolver iz futrole. Žmirnuo je besno očima kada je video da se jedan od njegovih ljudi uhvatio za rame. Odjeknuo je i drugi pucanj i još jedan revolveraš se jaučući srušio na zemlju.

Još eho drugog pucnja nije zamro u noći, a Den Čendler je pognut, sa revolverom u ruci, pošao napred. Kern je zakoračio da pođe za njim, ali ga je zadržala baražna vatra iza gomile naslaganog kamenja. Pri blesku revolverskih hitaca jasno se videlo odakle dolazi otpor, i Kern je za svaki slučaj, prelazeći preko čistine do mesta gde je Den Čendler zastao, ispalio četiri hica prema barikadi.

— To je on, Dene — rekao je Kern.

— Ko bi drugi bio? — složi se Čendler i spustivši se na trbuh počeo da puni magacin svog revolvera. Dvojica ranjenika su se stenjući povukli nazad, jedan od njih vukući ranjenu nogu, a ostala četvorica su, sa revolverima u rukama, poplegli potrbuške po kamenitom tlu. Odjek revolverskih hitaca je utihnuo u brdima kao udaljeno kotrljanje, i posle toga zavladała je tišina.

Prošao je pun minut pre nego što se Kern obratio Čendleru. — Pođi napred i pokušaj da se privučesh onoj gomili kamenja. Ja ću te štiti. Čendler i spustivši se na trbuh počeo dao, ali je poslušao i digao se da osmotri pred sobom. Mrak se brzo spuštao, ali je vidljivost ipak bila dovoljna da ga onaj ko je ležao u zaklonu jasno može videti.

Kratko vreme Čendler je osmatrao

teren, vrebajući priliku da potrči i konačno se digao na kolena. Kada je oznojenog lica počeo da se uspravlja za skok, iza gomile kamenja začuo se još jedan hitac. Čendler je kratko urliknuo i srušio se nazad preko Kerna koji je glasno opsovao, odgurnuo Čendlera sa sebe i otkotrljao se u stranu. U brzini je ispalio nekoliko hitaca prema barijadi od kamenja, ali, sem tog usamljenog hica otuda se nije čuo nikakav šum.

I ostali su pripucali u istom pravcu i čitav minut ceo predeo je odjekivao od revolverске paljbe. Prašina i komadići stena leteli su na sve strane. U jednom trenutku, Kern je doviknuo svojim ljudima.

— Obustavite paljbu!

Nekoliko stopa dalje video je Čendlerovo golemo telo opruženo na zemlji. Sa zlim slutnjama u duši pozvao ga je. — Dene, jesi li čitav?

Čendler nije odgovorio.

— Čendlere, čuješ li me? — Prasnuo je Kern nestrpljivo. — Jesi li teško ranjen ili nisi?

Opet mu je odgovorilo ćutanje. Kes Bejli je dopuzao do Čendlera i opipao mu bilo. Posle nekoliko sekundi, okrenuo ga je na leđa i pogledao ga u lice, a onda se obratio Kernu. — Mrtav je Tome. Dobio je metak tačno u čelo.

Kern je udahnuo kroz zube i počeo da puzi nazad niz padinu. Ne čekajući naredbu, i ostali su pošli za njegovim primerom. Na bojištu je zavládala tišina remećena samo šuštanjem lišća i krckanjem gran-

čica pod nogama. Kada su se malo kasnije svi našli u zaklonu jedne povećе stene, Kern je progovorio.

— Kako su dvojica ranjenih?

Bejli se udaljio da proveri, i kada se vratio, izgledao je mračniji nego što je Kern ikada video. To ga je zadovoljilo. Voleo je da u čoveku vidi buđenje borbenosti, narastanje zverskih instikata.

— Peterson je dobio metak u koleno i ne može da mrdne ni korak, a Bekerovo rame je dobro razvrcano. Onesvešćen je, ali je živ. Njih dvojica su izbačeni iz stroja i ne možemo računati na njih.

Kern se smračio. Beker i Peterson su bili dva pouzdana i odvažna momka i gubitak dvojica takvih boraca bio je veliki hendikep za bandu. Pošto je i Čendler budalasto sreden jednom za svagda, preostali su samo Kes Bejli, braća Vilis i Edison. Ne baš sjajan kvalitet, ali bolji nije bio pri ruci. Holidej je dobio ovu rundu, pomislio je Tom Kern. Na poziciji na kojoj se sada nalazio, malo iznad njih sa pregledom puta kao na dlanu, imaće početnu prednost i sutra ujutru, ako se odluči da tamo ostane. A da li je nameravao da ostane ili da pođe, to je bilo pitanje. Kern nije hteo da dugo ostane u neizvesnosti i nameravao je da odmah utvrdi šta Holidej smera.

— Kесе, čim se dovoljno smrači, uzmi Berna sa sobom i spustite se donekle niz put, pa pokušajte da se nekim drugim putem popnete do vrha i zađete mu s leđa. Čekajte pogodan momenat i budite što paž-

ljiviji. Tip je, kao što ste videli, vrlo opasan, a i teren je težak. Ali, ako idete lagano i pazite kuda se krećete, vidljivost će vam biti dovoljna. Ako uspete da se uzverete do vrha prevoja, časna reč imaćemo ih baš tamo gde želimo! U šaci!

Kern je sevnuo očima od zadovoljstva. Kes Bejli ga je belo pogledao ali, Kern se napravio da ne primećuje njegov pogled. No Ben Eđison, koji je u svoje vreme bio čovek koji nije prezao ni od čega, nije se ustezao da promrmlja. — Zašto ne bismo svi pričekali do jutra. Bilo bi mnogo lakše i sigurnije za penjanje.

— Ako budemo čekali, Holidej može umaći i steći čitavu noć prednosti ispred nas, Bene. A toliku prednost teško bismo nadoknadili. Zato nemoj više da pričamo već napred, na posao. Šta ste se uplašili. Nikome neće ništa biti, sem ako nas gore čeka neka aždaja... ili vampir. A u aždaje i vampire ne verujem.

Ben Eđison je pogledao Kesa Bejlja u nadi da će ga ovaj podržati u njegovom protestu. Ali, Bejli je ostao nem očiju upiljenih u zemlju. Zavladała je tišina sve dublja i dublja tako da se ubrzo čuo samo tihi šapat povetarca.

Dok Holidej je napunio magacin revolvera novim mećima i oprezno se udaljio od kamene barikade. Prvi sudar bio je završen i po njegovoj proceni proći će izvesno vreme pre nego što napadači preduzmu sledeći korak. Do tada je trebalo nešto preduzeti, možda pobeći.

Dok se izmicao od barikade pogled mu se zadržao na Beti Metison

koja ga je gledala užasnuto lice i očiju. Napravio se da ne primećuje njen prestrašen pogled i sagnuvši se do zemlje zavukao ruku u svoje bisage, odakle je posle nekoliko gnjuranja ruke izvukao novu kutiju metaka. Odmerenim pokretom izručio je kutiju u šaku i bez žurbe ugurao metke u prazne rupe na svom opasaču. Beti ga je sve vreme posmatrala i nije mogla da odvoji pogled od njega. Izgledao je začuđujuće miran i spokojan.

Konačno, Beti nije više mogla da izdrži. Prošaputala je suvim, hrapavim glasom. — Ubili ste trojicu. Kako je to strašno.

— Da strašno je kad se pomisli da su to ljudska bića — odgovorio je Dok Holidej ne dižući pogled sa svog posla. — Ali, ovi pre svega i nisu bića koja ljudskom soju služe na čast a drugo... Nisam ih ubio. Bar ne trojicu. Dvojicu sam ranio... i na taj način sam usporio njihovu brzinu kretanja. A trećeg... e to je nešto drugo. Taj je hteo da se popne ovamo, pa sam morao da ga sprečim. Nisam imao drugog izbora.

— Ne mislim da kažem da niste morali da se borite, mister Holideje — rekla je čudno intoniranim, skoro uzdržanim glasom — ... Ali, vi ste ležali skriveni u zasedi i čekali ste ih da se pokažu, a onda ste pripucali.

Holidej je digao glavu i pogledao je ispod oka. — A što vam tu smeta.

— Bilo je surovo. Pucati iz zasede je gnusno. To vas svodi na isti nivo s njima — rekla je Beti.

Na Holidejevim usnama je zaig-

rao sumoran osmeh. — Očekivao sam više razumevanja od vas, ali, kad toga već nema onda ću vam objasniti kako ja gledam na ovo što se desilo. Treba praviti razliku između onoga što je dobro i onoga što je zlo. Moj cilj je bio da vas zaštitim. Vas i sebe — dodao je njen nestrpiljiv pokret. — U toj borbi dobra i zla, dozvoljena su mnoga sredstva, kojima inače ne pribegavam. — Pošto je Beti zaustavila da nešto kaže, on je šeretski pogledao. — Mislite li, možda, da bi bilo bolje da sam ih pustio da nam pridu. — Izraz lica mu je odjednom postao krajnje ozbiljan. — Da li bi vam više odgovaralo da vas šćepaju? Meni lično ne bi!

— Oni su možda bedni plaćenici i zlikovci, ali nisu oni ubili mog muža i sestrice, mister Holidej — rekla je Beti. — Kern je krivac i njega bih volela da vidim mrtvog. Ostale ne mogu optuživati, za nešto...

— Gospodo Metison — rekao je Holidej umorno, jer ga je nerazumno raspravljanje zamaralo. — To je banda sastavljena od preispoljnih nitkova i zločinaca. Ne znam da li su svi ubice, ali i ako nisu, brzo će postati. Zaboravljate da su došli na vaš ranč i ubili vašeg muža i sestrice.

— Ne, nisam to zaboravila, mada je mog muža ubio Kern. Ali, mislim da su to učinili zbog toga što je Paul uradio nešto što im se nije sviđalo. Može biti da ih je izdao ili tako nešto.

— A sestrice?

Beti je uzdahnula duboko. — Mr-

zim ih zbog toga, ali želim da budem pravična. Sestric je istrčao napolje i sam je navukao zlo na sebe. Nisu smeli to da učine, ali, možda su mislili da će ih napasti. Krivi su, ali ne znam da li zaslužuju smrt.

— Vi baš hrišćanski okrećete i drugi obraz. A zašto su hteli da vam spale ranč i vas u kući? To već nije osveta vašem mužu.

Beti je začutala. Upinjala se da nađe odgovor da mržnju i osvetu ograniči samo na Kerna kao glavnog nosioca zla, ali joj ništa nije padalo na um.

— Ja ću vam reći šta je u stvari — nastavio je Dok posle kratkog ćutanja. — Dolazeći u Sejdž Krik video sam još jedan spaljen ranč. Verovatno da je i tu neko ubijen, samo to nisam mogao da utvrdim. Nisam imao vremena da proverim da li je bilo još paljevine, ali po ovome što sam video i čuo, čini mi se da Kern i njegova banda preduzimaju korake da uzmu pod svoje celu ovu oblast. Njegov je cilj da se sitni rančeri odsele i da on preuzme njihovu zemlju. Zato budite mirni.

Beti se naslonila na stenu pored koje je ležala. Posmatrala ga je dok je pucao, i videla da su mu oči bile hladne, bez osećaja. Ona samo mrzela je Kerna i mogla bi ga ubiti kada bi joj došao na nišan, ali, to je bilo nešto drugo. Ona bi ispalila metak u vatri osvetničkog žara, temperamentno, bez razmišljanja. A on je to maločas učinio bez osećanja, automatski, a možda mu se to čak i dopalo. Zbog toga je sva nežnost i toplina koju je prema njemu gaji-

la posle toga bespovratno nestala. Možda bi bilo drukčije da nije prisustvovala tom događaju, ali ovako... jednostavno, nije joj više bio drag.

Holidej je otpuzeo nazad do barijade i sedela, i tiho počeo da uklanjanje kamenje sa njih. Zatim je izvukao sedlo, najpre jedno a zatim i drugo, i prebacio ih preko stene na koju se naslanjala. Onda je od svakog ćebeta odsekao četiri komada, a ostatak ćebeta savio u rolnu kao što se ćebad obično pakuju. Beti je bez reči pažljivo pratila svaki njegov pokret, radoznala da vidi šta smeru. Posmatrala ga je dok je komade ćebeta vezao oko konjskih kopita. Zatim se uspravio i pružio joj ruke da joj pomogne da ustane.

Ona je prihvatila ruku. — Hvala, mogla sam i sama. — Čvrstina njegove ruke joj je prijala.

— Znam, ali ipak misis Metison, kada me dobro saslušajte što ću vam reći. Odlazimo odavde...

— Odlazimo? Zar po ovakvom mraku? — prekinula ga je.

— Da, moramo, ali nećemo daleko. Pre nego što se smračilo zapazio sam jednu drugu čistinu sličnu ovoj, možda još pogodniju što se tiče zaklona. Kern noćas neće više napadati, samo ako je potpuno lud. A on nije lud, to sam video. Shvatiće da su sve prednosti na našoj strani, i biće miran do jutra. Ali, za svaki slučaj, opreznost neće biti naodmet pa se zato premeštamo.

— Do jutra, rekoste. A šta će onda biti?

— Napašće kao pomahnitao. Samo nadam se da ćete do tada pre-

ći prevoj i da ćete biti daleko na drugoj strani.

— Ja? Sama? — zapitala je, i strah je ponovo stegao. Šok od doživljenog okršaja, odjednom je izbledeo u njenom sećanju. Osećala se bespomoćna i činilo joj se da je sve oko nje bezdušno i surovo. Čak i Holidej, koji joj je dotle pomagao. — A vi? Šta će biti sa vama?

— Ja ću vam se kasnije pridružiti — rekao je. — Bar ću pokušati. Ako ne uspem da vas stignem, vi samo nastavite dalje, bez zadržavanja. Zbog toga bi bilo dobro da uzmete moje zalihe namirnica. Spakujte ih u vaše bisage. Ako ih pažljivo trošite, biće vam dosta za pet dana.

Beti ga je pogledala radoznalo. — Je li to sva hrana koja nam je ostala?

— Biće dovoljno do Sonore.

— Za jednu ili dve osobe — zapitala je Beti.

— Za onoliko koliko bude potrebno. Kad Kern bude skinut s dnevnog reda, mogu uloviti neku divljač ili nešto upecati. Sem toga, postoji mogućnost da se naiđe na neki ranč.

Beti ga je posmatrala kako otvara svoje bisage i vadi iz njih spakovanu hranu. Ona je mahinalno prišla da mu pomogne, ne razmišljajući o tome šta radi. Kada su završili pakovanje, odmakla se i napravila mesto Holideju koji se sagnuo i digao sedlo od visine ramena, pazeci da metalne uzengije ne zazveče. Zatim se okrenuo Beti i rekao joj da privede konje. Za nekoli-

ko minuta konji su nečujno osedlan i dvoje begunaca su digli logor.

Sa Holidejem na čelu izjahali su u najvećoj tišini i lagano poterali konje uzbrdo prema vrhu prevoja. S vremena na vreme, Holidej je zastajao i osluškivao da li se za njima čuje neki šum. Ali, ništa se nije čulo sem šuma vetra i tihog prigušenog tupkanja umotanih kopita o kamenito tlo.

IX

Kada je Bejli bez reči dopuzio do njega, Tom Kern ga je pogledao upitno. Po izrazu Bejlijeve lica znao je da nešto nije u redu, tačnije, da je nešto naopako krenulo.

— Gde je Edison, Kese? — zapitao je.

— Otišao je — rekao je Bejli žučno.

— Otišao? Kuda je otišao?

— Ne znam, kuda, ali, otišao je.

— Hoćeš da kažeš da me je napustio? — zapitao je Kern i sevnuo zubima kao da reži.

Bejli je potvrdno klimnuo glavom. — Tako nešto. Kad smo pošli dole, pitao sam se zašto je sa sobom poveo i svog konja. Rekao sam mu da ga ostavi, ali, on nije odgovorio ništa... jednostavno je nastavio da ide dalje. Pomislio sam da me nije čuo, pa sam heto da sačekam priliku da mu to kažem kad priđem bliže. Ali, kada, smo sišli tri stotine metara on je useo u sedlo i rekao mi da se nosim do đavola. Rekao mi je da ti prenesem poruku od njega.

— Poruku? Kakvu? — procedio je Kern s mukom.

— Da te napušta i da se i ti nisiš do đavola.

To je za Kern bilo već previše. Skočio je na noge lica podnadulog i pomodrelog od besa. Pružio je ruku i dograbivši Bejliju za vrat prinudio ga da klekne na kolena. Kes Bejli je počeo da se guši. Iskolačenih očiju jedva je uspeo da prokrklja.

— Puštaj... daviš... me!

Kern je potegao revolver i naperivši cev Bejliju u usta prosiktao.

— Dopustio si mu da ode, životinjo! Dopustio si mu da me napusti! Ubiću te za to!

Bejli je odrečno odmahnuo glavom. — Ne, Tome, nisam ga pustio. Držao me je na nišanu sve vreme. Bio je oprezan, nije hteo ništa da rizikuje, jer je znao da mu ja ne bih dopustio da ode. Pre nego što sam mogao bilo šta da učinim, on je pobegao.

Kernovo ubrzano, teško disanje jasno se čulo u noćnoj tišini. Braća Vilis, Kip i Lajl, sedeli su na svojim mestima i nervozno posmatrali. Slično Edisonu, i oni su razmišljali o povlačenju, ali, to nisu smeli da pokažu. Prosuđivali su da je ovo lomatanje po brdima preispodljna ludost iz koje se neće izvući nikakva korist. Umesto nagrade, lako se moglo desiti da dobiju metak kao Čendler, jer je protivnik koga su gonili vrlo opasan tip. Na kraju, oni protiv tog Holideja nisu imali ništa lično. Kern je bio taj koji je to smatrao svojim ličnim obračunom, a sve više su sumnjali da će Kern u tom obračunu pobediti, bili oni uz njega ili ne.

Kern je konačno odgurnuo Bejlja od sebe i počeo nervozno da hoda po proplanku. U mraku su njegovi koraci jasno i glasno odjekivali, ali, činilo se kao da ga ni najmanje nije brinulo, što se izlaže opasnosti da bude pogođen. Pulen je bio mrtav. Isto to zadesilo je i onog glupaka Vudroua i Dena Čendlera. A sada je Ben Ečison pobegao i cela njegova grupa svela se na Bejlja, braću Vilis i dvojicu ranjenika.

Odjednom je naglo zastao i načulo uho kao da nešto osluškuje. Ostao je tako nekoliko sekundi, ali izgleda da ništa nije čuo, jer je posle toga slegnuo razočarano ramenima i približio se svojim ljudima.

— Neka se više niko ne miče odavde — rekao je oštro i pogledom dobro odmerio svakog ponaosob. Pošto mu niko nije odgovorio on je nastavio. — U prvi cik zore krenućemo gore za Holidejem. Sutra ćemo ga ščepati. Nije me briga da li ćemo jahati, ići ili puzati na koljenima, ali, moramo ga uhvatiti. Sutra taj probisvet mora dobiti svoje i to punom merom.

Kern je opet počeo ubrzano da diše, ali ostali izgleda nisu na to obraćali pažnju. Sedeli su u ćutanju, tmurno zagledani u zemlju pred sobom, zaokupljeni svako svojim mislima i svako svojim strahovanjima. Tom Kern je i dalje šetao gore-dole psujući ili mrmljajući nerazgovetne reči.

Nastavio je tako cele noći, tako da niko od njegovih ljudi oka nije sklopio i kada se kroz gusto žbunje do njih probilo prve beličasto sivilo dolazećeg dana, on je već stajao na

ivici proplanka i buljio gore prema proširenju proplanka i puta iza nje-ga.

Kes Bejli je ustao sa svog mesta i zapalivši malu bezdimnu vatru i stavio lonče za kafu. Braća Vilis su mu prišla i ćutke su se zagledali u plamičke koji su lizali pored ogavravljenog lončeta za kuvanje kafe. Kada se Kern udaljio toliko da ih nije mogao čuti, Lajl Vilis, stariji od braće Vilis, je došapnuo.

— Šta misliš, Kесе?

Kes Bejli ga je pogledao očima crvenim od nespavanja. Bio je toliko umoran da je mislio da neće moći ni da pojaše konja, a kamo li da pređe neku milju. — O čemu govoriš, Lajle?

— O Tomu. Video si da cele noći nije oka sklopio. Samo je šećkao. Čini mi se da će biti spreman da zbog Holideja ode i do samog pakla.

— Tako izgleda — umešao se njegov brat Kip, tek odrastao mladić, jedan od najbržih revolveraša u bandi i u pokrajini, ali čovek kome je nedostajalo vatre i energije. Priroda se postarala da njegovoj veštini ne da i potrebnu žustrinu.

Bejli je pogledao Kip Vilisa. Nikada nije imao ništa bliže sa braćom Vilis koji su se obično držali odvojeno. Nisu oni bili nikakvi osobenjaci, ali ih Bejli nije mario. No, u borbi, braća Vilis su bili pouzdani i dobri partneri.

— Da, ići će do samog pakla, Lajle — rekao Bejli.

— I nas će povući sa sobom, Kесе. Ako krenemo napred nećemo imati nikakve šanse. Holidej će nas jednostavno slistiti.

Kes Bejli je liznuo usna i bacio pogled preko ramena. Kern se vraćao od ivice proplanka ka njima, visoko uspravljen, sa revolverom koji mu je visio pored desnog kuka.

— Reci to glavnom gazdi — rekao je Bejli i uspravio se od vatre da bi potrljao oči.

Kern je prišao, čučnuo pored vatre, nasuo sebi kafu u limeni lončić i erknuo. Bio je toliko zaokupljen posmatranjem plamčaka koji su poigravali oko lonca za kafu da su ostali sasvim slobodno mogli i da ne postoje. Posle nekog vremena završio je kafu i prosuo talog na stranu. Zatim se uspravio i namestivši opasač oko pojasa rekao kao da donosi važnu odluku.

— Mislim da je otišao.

Na licu Lajla Vilisa ukazalo se olakšanje i Kern se žmireći zagledao u mršavog visokog plaćenika.

— Ali, neće stići daleko, ne bogami, dok smo mu mi za vratom, ne zvao se ja Tom Kern — dodao je cedeći kroz zube.

Lajl Vilis je nevoljno klimnuo glavom i pogledao svog brata.

— Pošto ste se noćas lepo odmorili, nema razloga da zaostajemo. Idemo pravo na njega i idemo svi u grupi. Ja ću biti prvi. Kad naiđemo na Holideja, napašćemo ga istovremeno, pa šta kome zapadne. Metak tuče svakoga i ako dobro nanišani-te, on je gotov.

— Šta ako je ipak iza barikade? — ubacio se Kip Vilis.

— Onda ćemo izvršiti juriš na barikadu, mister, eto šta će biti. Pravo napred i zgazićemo ga.

Kip je slegnuo ramenima i ustao,

ali na bezizraznom licu nije bilo oduševljenja. Dobar poznavalac ljudi znao bi šta to znači, ali, Kern je bio suviše obuzet Holidejem da zapazi iznijansiranu promenu u Kipovom držanju. Kip Vilis je, međutim, poslednjim gutljajem isprao krupno melevena zrnca kafe iz usta i izvadio revolver iz futrole. Profesionalnim pokretom proverio je da li je magacin pun, i videvši odsjaj čaura pogledao je Toma Kerna. Na usnama mu je zaigrao osmeh.

Kern se namrštio.

Ali, Kip Vilis je jednostavno rekao. — Jesté li spremni da pođemo mister Kerpe?

Kern je liznuo usne i prošetao jezikom po ustima kao da žvače. Hteo je da dobije u vremenu da razmisli. Nije bio siguran u Kipa Vilisa. Istina, Pulen mu je rekao da bi sa braćom Vilis smeo da krene do na kraj sveta. Tvrdio je da su obojica pouzdani i da se na njih čovek može osloniti. U svoje vreme to je Tomu Kernu bilo sasvim dovoljno. Ali ovde na planini, kada je u obračunu sa Holidejem na kocki bio život, kada se mogla izgubiti glava, nije više bio siguran ni u čiju iskrenost.

— Naravno, spreman sam Kipe — rekao je Kern. — Spreman sam cele noći dok sam vas čekao da se probudite. Dovedite konje.

Kern je nogom nabacio zemlju na malu vatru, a onda šutnuo lonac za kuvanje kafe niz padinu. Ne obraćajući pažnju na najpre zaprepašćen, a onda mrzak izraz lica Lajla Vilisa čiji je lonac bio, Kern je izveo svog konja izvan zaklona i vinnuo se u sedlo. Nije sačekao ostale

da se okupe, već je odmah pojahao napred. Uputio se pravo prema barikadi iza koje je prošle noći Holidej tako uspešno pružio otpor. Dok je jahao na licu mu je lebdeo osmeh.

— Veoma mudro — rekao je sam za sebe kada je pojahao do naslaganog kamenja. — Inteligentno i duhovito.

Zatim se osvrnuo i ugledao braću Vilis koji su dolazili uz brdo, a iza njih Bejlja koji ih je pratio na rastojanju. Dvojica ranjenika se tog jutra nisu čuli da su živi, a Kern se nije čak ni potrudio da proveriti šta je s njima. Što se njega ticalo, mogli su sasvim mirno pocrkati, jer mu više ništa nisu koristili.

Kada su ostali prispeli, on im je pokazao tlo i s osmehom rekao. — Pogledajte samo koliko je bistar naš dragi probisvet. Dosetio se da komadima čebadi umota kopite svog konja i zahvaljujući tom triku udaljio se, a mi ga nismo čuli.

Trojica njegovih pratilaca su glupavo buljili čas u tragove, čas u Kerna.

— Kladim se da nam je do sada izmakao dobrih dvadesetak milja. Prema tome, trebalo bi krenuti što pre dok je trag svež. Uostalom, svež ili ne, neće nam umaći. Sonora je daleko.

Rekavši to, Tom Kern je poterao konja smiren i opušten, iako cele noći nije oka sklopio. Bio je siguran da rep Holidej neće umaći.

Beti Metison nije uspela da zaspi ni minuta, mada je sve vreme držala oči sklopljene, očekujući da san nekako dođe. Ni Dok Holidej ni-

je spavao. Pošto je osedlao njenog konja, seo je nasuprot nje i oslo-nivši se na jednu kosu stenu zagledao se u jednu tačku ispred svojih nogu. Nije bio raspoložen, i Beti je naslućivala šta bi tome mogao biti razlog: verovatno njeno držanje u toku prethodne večeri. Pomisao da je kriva za rdavo raspoloženje čoveka koji joj je toliko mnogo učinio, mučilo je Beti sve vreme od kako je napustila mesto okršaja na proširenju puta i ona je više nego jednom zaustila da nešto kaže i time pokuša da razbije atmosferu otuđenosti koja se stavila između njih, ali je ipak odustala od toga. Nije znala šta da kaže. Nije ga mogla pokrenuti nekim običnim pitanjima o tome kakve su im šanse da se spasu, a neka pametnija pitanja nisu joj padala na pamet.

Tako je noć prošla u ćutanju, a za to vreme pokušala je da se seti svojih reči, da tačno utvrdi koliko se ružno ponašala prema njemu posle Kernovog napada. Sećala se da ga je takoreći nazvala ubicom i sada se zbog toga kajala, jer je to bilo suviše gruba reč za čoveka čije su pobude u osnovi poštene i nesebične. Očekivala je da će je razumeti koliko je bila šokirana onim što je videla, s obzirom da sem Paulove pogibije nikada nije imala prilike da prisustvuje nekom tako stravičnom događaju. Nije verovala da će ikada moći da zaboravi umirućeg čoveka i hladnokrvan izraz Holidejevog lica.

Minuti su prolazili, a misli letele u nizovima. Pri kraju noći, primetila je da je Holidej zaspao. Bila je

veoma iznenađena i skoro se uplašila kada se, kao da se trgao, probudio iz sna. Pogledao je, zatim se osvrnuo oko sebe i pogledao u nebo, a onda joj se obratio.

— Vreme je da pođete, misis Metisoni.

— Dobro — rekla je. Pošla je do svog konja i lako se vinula u sedlo. Sve je bilo spremno za njen odlazak i ništa je više nije zadržavalo. Formalno ništa, sem njenih osećanja. Sada, kada je trebalo da pođe i da ga ostavi, verovatno zauvek, neka nevidljiva prepreka se postavljala ispred nje. Sedela je u sedlu i nemo ga posmatrala obuzeta nekom plimom topline koja joj se razlivala celim telom. Nedavni događaji izgledali su joj još drugačiji nego čas ili dva ranije i potreba da mu to kaže konačno je nadvladala.

— Sinoć sam vam nešto rekla — počela je.

Dok Holidej je klimnuo glavom i osmehnuo se krajičkom usana kao da je predviđao šta će reći.

— To što sam rekla nije bilo baš prijatno.

— Bili ste umornij i zabrinuti. A možda i uplašeni.

— Da, bila sam... umorna... i uplašena. Ali, to nije opravdanje.

— Ima nečega što čovek doživi, ali ne može da preživi. Fizički da, ali ne i duhovno. Sasvim vas razumem.

— Poslednjih dana doživela sam toliko užasa da sam izgubila zdrav razum. Ne mogu da poverujem da se sve to desilo baš meni.

Holidej je pogledao u oči, i njegov pogled joj otkrio da nije poko-

leban i da ova epizoda neće izmeniti njegova shvatanja i način življenja. — Bez obzira koliko puta čovek vidi smrt i umiranje, teško je da se na taj fenomen privikne. Dosta sam razmišljao o svemu tome. Ljudsko biće bez obzira koliko izvitopereno i loše konstruisano što nekad dovodi do apsurdnih pojava, u jednom momentu živi, razmišlja, diše, jednostavno postoji, a onda odjednom, kada smrt dođe, sve to prestaje i njega više nema. Skoro nesхватljivo koliko je to jednostavno.

Beti ga je gledala i izraz njenog lica se menjao. — Onda... znači da vi ipak... ipak nešto osećate. Mislila sam... zastala je kao da ne može da nađe pravi izraz za svoju misao.

— Mislili ste da sam ravnodušan i da me je baš briga za sve. — rekao je sa jedva приметnim osmehom na usnama.

— Da... tako nešto — prekinula ga je Beti, a onda se trglala uplašeno da ga je uvredila. — Nisam mislila ništa rđavo, znate...

— Znam šta mislite. Pogrešili ste, ali nije važno.

— Ne, mislim da je važno, mister Holideje — rekla je Beti.

— Susret sa vama značilo je mnogo u mom životu. Svesno sam htela da mi se dopadate, da mi budete bliski, nadala sam se da ću vas jednog dana čak zavoleti. Ali na nesreću, ovi dani nisu bili pravi trenutak da se opustim i dopustim sebi takvo proleće. Sve se odigralo suviše brzo i zato nije moglo doći do cvetanja. Jednostavno sam zbunjena.

Holidej je ustao i prišao joj sa

toplim osmehom na usnama. — Gospodo Metison, da je nešto trebalo da se desi to bi se desilo. Neverovatno ali istinito. Ja verujem u sudbinu. Ovakav ishod našeg susreta najbolji je, i zato pođite svojim putem bez gorčine i tužnih misli. Kasnije u toku dana ili možda sutradan ja ću vam se pridružiti. Ako ne, želim vam svaku sreću.

— Pridružićete mi se — rekla je odjednom temperamentno. — Morate mi se pridružiti.

— Možda — rekao je Dok setno.

Beti se nagnula i poljubila ga u usta. Ostala je nagnuta, usana spojenih sa njegovim, očekujući odgovor na poljubac. Pošto odgovor nije došao ona se ispravila i tužno ga pogledala. Slutila je zlo i nije želela rastanak bez oproštaja. Bilo bi joj lakše da joj je poljupcem dao na znanje da nije ljut.

Holidej je okrenuo njenog konja i pokazao joj pravac kuda treba da pođe, a onda se uklonio u stranu da je propusti. Pratio je pogledom dok se udaljavala. Osetila je duboko olakšanje kada je video da iza brdskog prevoja nestaje sa vidika. Istog trenutka istisnuo je iz glave sve misli o njoj. Opasnost se približavala, i ako je nteo da se dostojno s njom suoči morao je sačuvati pribranost, kristalnojasnu misao i prisustvo duha.

Tek što je od Betinog odlaska prošlo samo pet minuta. Holidej je ugledao da iz sivlja putra putem izranja nejasna silueta konja i jahača. Zar već, pomislio je. Nadao se da će goniloci brzo stići, ali je stvarnost delovala upečatljivije nego raz-

mišljanja. Spustio se u zaklon iza jednog žbunja i usredsredio pažnju na približavanje konjanika. Nije imao pojma ko bi mogao biti taj čovek. Verovatno Kern. Zatim su se blizu konjanika predvodnika pojavile siluete još tri jahača. Pa to će biti prava klanica! Nije mu se sviđalo što je težak okršaj neminovni, a još manje mu se dopadao ukus gorčine u ustima, ali je znao da je to sve neminovno, baš kao što je ranije bilo neminovno da potegne revolver na svakoga ko ga napadne. Na kocki su bili njegov život i život jedne žene, a možda i budućnost celog jednog grada.

Izgledalo je kao da konjanik predvodnik gleda u njegovom pravcu, ali, budući da je bio u zaklonu, nije ga mogao videti. Holidej je zapazio da konjanikova ruka sa revolverom počiva na konjskom vratu, a trenutak kasnije mogao je da razazna i konjanikovo lice. Bilo je to lice čoveka ispunjenog mržnjom. Zatim su u žižu njegovog pogleda ušla i ostala trojica, i on je prepoznao kepece iz saluna i još dvojicu drugih koji se nisu umešali u njegov obračun sa Pulenom i Vudrouom. U krajnjoj liniji, protiv te trojice nije imao ništa.

Ali, konjanik na čelu, verovatno je bio Kern, nasilnik i ubica koji je na teritoriju Sejdž Krika došao zato da bi pljačkao, zastrašivao, kinjio i ubijao. Takve kao što je on, Holidej je do sada više puta sretao. Surovi, beskrupulozni ljudi kao što je Kern nisu bili retkost na Dalekom zapadu.

No ipak, morao je, biti sasvim si-

guran da je pred njim baš Kern. Nije mogao javno izaći pred gonioce i suprotstaviti im se u otvorenom obračunu, jer je nesrazmerna snaga bila suviše na njegovu štetu. Morao je napasti iznenada, bez opomene. To mu je bilo mrsko, jer ga je svodilo na nivo Kernovih ubica iz zasede, ali, nije bilo drugog načina da bar donekle izravna snage. Morao je udariti prvi i gađati Kerna, ali, šta ako predvodnik ipak nije bio Kern. Delići sekunde su odmicali i Holidej je brzo doneo odluku. Povikao je.

— Kernel!

Predvodnik se trgao i to je Doku bilo dovoljno da potvrdi njegove sumnje. Munjevito je nanišanio i opalio. Hitac je bio brži od čoveka, i pre nego što je krčljavi koštunjavi čovek mogao da skoči sa sedla tane ga je pogodilo u rame. Da li od udara metka, ili zato što je hteo, tek, krčljavko je pao iz sedla. Konj je nastavio da kasa uzbrdo vijureći grivom i klizajući kopitama po kamenitom tlu. Ostala trojica su poskakali iz sedla i pucajući potrcali da uhvate busiju. Nekoliko minuta, Holidej je ostao u zaklonu osluškujući fijuk kuršuma iznad glave.

Kada je sledeći put izvirio, Kern se nalazio samo nekoliko metara daleko. Hodao je malo poguren, glave uvučene u ramena, ne obraćajući pažnju na ranu iz koje se krv slivala niz rukav i prsa košulje. Holidej je na njegovom zagrčenom licu prepoznao simptome bolesne, ludačke mržnje. Video je čoveka stisnutih usana i zuba, čoveka u čijim je crnim očima gorela vatra paklene, os-

vetničke zlobe. Od toga čoveka mogao se spasiti samo na jedan način.

Ustao je da bi Kernu pružio šansu. Kern se još malo pogurio i njegov revolver je zaplamteo. Holidej je istovremeno opalio i tog trenutka kao da se između njih sudario pucanj i plamen revolvra. Prostor između njih razbio se u nespojive delove. Kern je nastavio da hoda, sve dok mu revolver nije ostao prazan u ruci. Dok je ispalio samo još jedan hitac i Kern je odjednom zastao.

Patuljasti Bejli se brzo približavao Dokovom zaklonu i jedan kuršum ispaljen iz njegovog revolvra okrznuo je Doka po ramenu. Holidej se okrenuo da dočeka Bejlilija, i u okretu na brzinu opalio. Bejli je prostreljen kroz krsa na leđima kliznuo niz padinu.

U tom momentu je i Kern pao skoro Holideju na ruke. Holidej je ustuknuo i pustio ga da padne, a onda pogledao telo prostreljeno sa dva hica, od kojih je jedan bio smrtonosan. Kern je ležao bez pokreta i Holidej je znao da se više nikada neće pokrenuti. Bio je to njegov kraj.

Dok Holidej se okrenuo da dočeka ostalu dvojicu, ali nije mogao da ih vidi. Čuo je lomljenje grančica u žbunju kao da se neko provlači, a onda je odjeknuo nečiji glas. — Holideje! Prekini paljbu! Svršeno je!

Dok Holidej nije odgovorio ništa. Nije znao koliko može verovati onome ko mu se obraćao. Nije o njemu ili njima znao ništa, čak ni da li će ih prepoznati ako ih negde bude sreo.

— Holideje — doviknuo je glas ponovo. — Čuješ li?

— Šta želiš? — zapitao je Dok po male kratke pauze.

— Ovo je Kernov posao, on je ovde hteo a ne mi. Mi se povlačimo, a ti možeš poći kuda ti je volja. Mi te nećemo goniti.

— To me ni najmanje nije briga, mister. Možete me i goniti ako želite, to je vaša stvar. — Doviknuo je Holidej. — Ali, pričuvajte se.

— Ali, nas je briga, mister, jer ne želimo da se izložimo opasnosti ni za šta. Dosta nam je vas. Jahali smo u Kernovoj družini, jer smo smatrali da je to sasvim dobra družina za ljude kao što smo mi. Ali, očigledno je da smo brat i ja pogrešili izbor. Mi nismo ljudi njegovog kova, i pošto smo sada s tim načisto, mi se povlačimo. Vi idite kuda hoćete sa tom vašom ženskom.

Holidej je sačekao osluškujući topot dva konja koji su se spuštali niz put. Digao se u svom zaklonu i pažljivo osmotrio pravcem kuda su nestali napadači, spreman da se ponovo sukobi s njima ako bi pošli prema njemu. Ali, izgleda da im to nije padalo na um. Pošto su prešli nekoliko stotina metara, pridružila su im se i dvojica ranjenika. Holidej ih je video, dvojicu koji su jahali napred i još drugu dvojicu koje su na nosilima vukli njihovi konji. Ona dvojica na nosilima izgledali su ozbiljno povređeni. Kada je to video, Dok je zaključio da je obračun stvarno završen.

Još dok je stajao i posmatrao povlačenje pobeđenih, začuo je topot kopita i malo zatim iznenadio se ka-

da je ugledao Beti Metison. Ne usporavajući trk sjurila se niz padinu do njega i pre nego što je konj stao skočila je iz sedla. Oči su joj bile suzne.

— Holideje, oh, Holideje! — rekla je gušeći se.

— Vratili ste se? — upitao je Dok, ali je to pitanje više bilo obična konstatacija.

— Da, morala sam. Nisam mogla da izdržim neizvesnost.

— Videti ste? — zapitao je.

Beti je klimnula glavom. — Bilo je strašno, ali ne toliko strašno kao prošli put. Da li čovek uopšte može da se navikne na to?

Holidej je odmahnuo glavom. — Niko ne može da se navikne na smrt.

— Zar ni vi, mister Holideje?

— Ni ja, gospođo Metison. Ja nisam nikakav izuzetak. A sada, mislim da bi bilo dobro da se vratimo.

— Da se vratimo? Kuda?

— U Sejdž Krik — rekao je Dok Holidej.

Beti ga je gledala pogledom kao da ne razume šta joj govori. Posle bekstva iz tog grada, dva dana u preriji i događaja koje je preživela, Sejdž Krik joj je izgledao daleko kao mesto koje pamti iz nejasnog sna. Zaprepastila se shvativši da sve što je poslednjih dana činila, put u Sonoru gde je trebalo da nađe poštenog šerifa i ostvari svoja prava na ranč, nije radila zbog neke jasne želje za povratkom, već zbog toga što joj je Holidej tako sugerisao. Sejdž Krik i njen ranč nisu joj više izgledali kao deo njenog života već kao deo nečeg prolaznog, već upola

zaboravljenog. Verovatno da se to ogledalo na njenom licu, jer je Dok nastavio.

— Nemate se više čega bojati. Tamo više nema vaših neprijatelja. Kein je mrtav, a njegova brada je rastvorena. Niko ne mora da zna šta se desilo ovde. Možemo jednostavno navući zavesu i zamisliti da je poslednji čin drame završen.

Beti je i dalje ćutala, i Holideju se učinilo da joj treba još ohrabrenja. — Sejdž Krik je oslobođen more, i neko treba da ga pokrene iz mrtvila. Baveći se svojim rančem i svojim poslovima vi ćete tome doprineti.

— Da — rekla je Beti kratko.

Zadovoljan efektom svojih reči, Holidej joj se osmehnuo i poterao svog vranca. Putem kojim su pamično bežali, sada su se vratili bez žurbe, a i kasnije, u preri, Dok nije diktirao ništa brži tempo. Svidalo mu se da bezbrižno jaše, zaokupljen osećanjem završenog posla. S vremena na vreme pogledao je svoju saputnicu kojoj je seta davala izgled produhovljenosti. Činilo mu se da je sada još lepša nego pre tri dana kada je u Sejdž Kriku video prvi put.

Te noći ulogorili su se kod potoka. Holidej je zapalio vatru i priredio obilnu večeru. Kada je obed završen i kad je oprala posuđe, Beti je legla pored vatre i zagledala se u nemirne plamičke koji su polazili iz ugljevlja i završavali se negde u visini. Baš kao i čovekov život, pomislila je, i plamen ima svoj početak i kraj.

Kasnije, dok je osluškivala mono-

ton žubor potoka i Holidejevo ravnomerno disanje, Beti se u mislima vratila svojoj prvoj devojačkoj mladosti, svojim maštanjima, svom susretu sa Paulom i svojim neostvarenim nadama. Shvatila je da sve to vreme nije živela i da će taj deo njenog života ostati žalosna praznina.

U Sejdž Krik su stigli sutradan u zalazak sunca, otprilike u isto vreme kao kada je Dok Holidej prvi put prispeo u grad. Na prvi pogled sve je bilo isto kao i onda, ali su oboje osećali da se mnogo šta izmenilo. To je naročito zapazala Beti, ne samo zbog toga što je zbog nje jedan stari dobar čovek izgubio život, već i zbog promena u njoj samoj, koje nikome nije mogla da iskaže, a manje Dok Holidej kome su prolaznost i večita promena sveta davno bile poznate. Zaustavili su se pred pansionom u kome je Beti prvi put odšla, i iznajmili dve sobe. Nije bilo smisla da Beti nastavlja put do svog ranča, jer je već bilo kasno, a sem toga, tamo nije imala gde da se smesti dok ne popravi zapaljenu i razvaljenu kuću. Pošto su zajedno večerali u skromnoj trpezariji Beti se povukla u svoju sobu, a Holidej je pošao do saluna da ispije pivo i popuši cigaru.

Pivo i cigara mu nisu prijali u toj meri da amortizuju glupe priče i blentava nagvaždanja čosavog barmana. Očito zadovoljan zbog nečega, uvek se vraćao na to da već četvrti dan niko nije video Kerna i njegovu bandu ubojica i revolveraša, a po nekim šaptanjima, tu je

barmen značajno pogledao Holideja, to je imalo veze sa paljevinama u okolini, sa ubistvom Morta Filda i još nekim činjenicama koje nije htio da priča. Pri tome je opet značajno pogledao Holideja očekujući od njega neki odgovor, ali ovaj je ćutao mudro. Najzad, barmen nije više mogao da izdrži već je otvorio karte.

— I vi ste bili odsutni nekoliko dana, mister... tačno onoliko koliko i Kern.

Dok je nezainteresovano slegnuo ramenima.

— Ali, vi ste sada tu, a njih nema...

Dok je opet slegnuo ramenima. — Zapad je prostran.

— Da, ali Kern ne bi otišao nikuda daleko, jer su mu interesi u ovom gradu. To je čudno. — Zaćutao je neko vreme, a onda nastavio. — Verovatno ne znate da je šerif Hori Silvester mrtav, što nije velika šteta, a priča se da su mrtvi i Pullen i Vudrou što takođe ne bi bilo šteta. Kažu da su njihove leševe našli u preriji. A najmanja bi šteta bila kad bi i Kern završio na isti način. Ovaj grad bi onda odahnuo.

Holidej ga je pogledao bezizrazno. — Možda će se vaše želje ostvariti. Treba verovati u čuda.

— Da, čuda — ponovio je barmen smušeno nezadovoljan što od svog sagovornika nije izvukao ništa što je želeo da sazna. Iskoristio je priliku kada su ga novi gosti pozvali i udaljio se, a Holidej je ispio do kraja svoje pivo i izašao na ulicu. Pro-

šao je pored grupe građana koji su mu se s poštovanjem uklanjali s puta, što je Doku jasno ukazivalo da grad zna ili bar naslućuje šta se desilo u brdima. No, to ga se nije ticalo, i on je lagano hodajući stigao do pansiona i popeo se na sprat.

Njegova soba nalazila se odmah do Betine, i prolazeći pored njenih vrata Holidej je zastao. U sobi je vladala tišina, ali je pri čikljavoj svetlosti u hodniku zapazio da ispod vrata probija tračak svetlosti. Beti nije spavala. Setio se njene bujne kose, lepog lica i gipkog tela i ruka mu je pošla ka jabuci kvake. Ali, kada je prstima dodirnuo hladan porcelan, trgao je ruku. Razmišljao je još sekund-dva, a onda prošao i ušao u svoju sobu. Skinuo je sako i opasač sa revolverom i poluodeven legao na krevet. Ne paleći svetiljku zagledao se u zid pred sobom na kome su senke na ulici igrale neobičnu fantastičnu igru.

Pred oči mu je izašao njegov dolazak u Sejdž Krik, Mort Fild koji više nije bio među živima i susret sa Beti Metison. Upoznao je kao očajnu ženu a sinoć kada su se rastali ona je bila nešto sasvim drugo. Za nekoliko dana koliko su proveli zajedno, ona se preobrazila u osobu punu poverenja i čak topline prema njemu. Tome je možda doprineo i onaj poljubac u preriji, ali, Beti nije bila isključivo fizičko biće da bi tom poljupcu mogao pripisati zaslugu za njen preobražaj. Pre bi to, možda, mogao biti izmenjen pogled na svet, zakasnelo otkriće da

nije sve izgubljeno i da život ima čari koje treba otkrivati. Setivši se dodira njenih usana telom mu je prošlo toplo žmarenje. Šta li sada radi, pomislio je.

Sanjarije su postale zbrkane, pretapale se jedna u drugu, jer je sam počeo da mu se spušta na oči. Mašio se rukom za opasač i izvukao revolver. Stara navika da mu oružje bude pri ruci nije ga napuštala. Spustio je pištolj na noćni stočić i šeo na ivicu kreveta da skine cipele, kad je na vratima začuo tiho kucanje. Prenuo se i začuđeno digao obrve.

— Ko je?

— Beti — začuo se kratak odgovor sa druge strane vrata.

Holidej je osetio trnce u prsima. Ustao je i otvorio vrata i pred njim se u mutnoj svetlosti hodnika pojavila Beti odevena u laku kućnu haljinu. Tek što su se vrata sasvim otvorila, ona mu je brzo prišla i čvrsto ga obgrlivši rukama oko pojasa prislonila mu glavu na prsa. Dok je zatvorio vrata i prihvatio je u naručju.

— Beti, šta je, šta se desilo?

Beti je kratko vreme ćutala upijajući se sve više u njegova prsa, a onda je prošaputala. — Vi... ne znate koliko je strašno kad čovek shvati da stoji na bezdanu... da nema na šta da se osloni. Oh, koliko je to strašno.

— Ne razumem vas. Jeste li nešto sanjali?

— Na žalost nisam, sve što vam govorim je strašna java, i tu javu ne mogu da odagnam. Iza mene je

strašna praznina, sve što sam preživela je praznina i laž. Znam, rekli ste mi da je poslednji čin tragedije završen i da dolazi nova predstava, ali, pred mojim očima je još uvek ista, stara pozornica. Ne mogu da spušim zavesu, eto šta je. Nemam snage da odskočim u novu scenu.

— Stanite, smirite se — rekao joj je Holidej osećajući da mu se od dodira njenog reljefnog tela, koje je kroz tanku domaću haljinu osećao kao nago, celim telom širi prijatna, golicava toplina. — Vi imate sve za početak. Još ste mladi i lepi, a čini mi se da vam ne nedostaje energije. Sve što zaželite svakako ćete uspeti.

— Da, to je tačno — rekla je Beti podrhtavajući u njegovom naručju, iako je u sobi bilo toplo. — Ali, nisam u stanju da to do kraja dovedem u svojoj svesti. Uvek mi pred očima ostaje izvesna nit koja me vezuje za lavirint iz koga sam izašla. Shvatate? Osećam se kao da sam pročitala neku knjigu, a nemam dovoljno snage da sklopim kořice.

Držeći je obgrljenu, Holidej je jednom rukom uzeo za bradu i digao joj glavu. — Mislite li da ja imam snage da vam pomognem?

Ona je nekoliko puta krepko klimnula glavom.

— A šta će biti kada ja ne budem tu?

Ona je slegnula ramenima. — Onda ću videti.

Holidej je zaronio pogledom u njen i osmehnuo se. — Želim da vam kažem još nešto Beti, možda će

vam to u životu koristiti. Ne treba grabiti život, već puštati da vam on donese svoje plodove. Ako tako gledate na njega, bićete manje nesrećni.

Rekavši to, uzeo je u naručje i poneo je prema krevetu. Ona je s olakšanjem uzdahnula i obgrlila ga oko vrata. Da li će u životu biti manje ili više nesrećna to će pokazati budućnost, ali, sada je bila srećna, čak srećnija nego što se ikada mogla nadati.

*

Kada se sutradan ujutro probudila, prva Betina misao bila je da je Holidej verovatno bio u pravu kada je tvrdio da svet postoji u ravnoteži između dobra i zla. Ako su poslednji meseci a naročito dani za njih bili pakao, onda joj je ova noć donela zasluženi raj. No, sa buđenjem došlo je i pitanje: Šta sada? Odgovor nije smela da potraži, jer ga se bojala.

Pogledala je Holideja koji je spavao zdravim snom. Tiho, da ga ne bi probudila, ustala je i ogrnuvši kućnu haljinu izašla iz sobe. Malo kasnije, napustila je pansion i Sejdž Krik. Za sobom je ostavila nekoliko suza i kratko pismo upućeno Holideju. Ako je želeo mogao je doći za njom. Znao je put do njenog

ranča. To je bio jedini način da sazna koliko mu je stalo do nje.

Jahala je nekoliko časova praćena osećanjem usamljenosti. Dok Holidej nije došao za njom. Sećala se svega što je govorio. Gledao je u oči kada joj je kazao da ne treba grabiti život već ga puštati da sam donese svoje plodove. Sada je shvatila da se to odnosilo na nju.

Osvrnula se još jednom i pogledala za sobom, ali, prenija je bila pusta. Samo se do u beskraj talašalo more trave. Odjednom joj je puklo pred očima da uprkos njenoj obazrivosti i trudu da ga ne probudi, Dok Holidej tog jutra nije spavao. Znala je da je imao običaj da rano ustane i da bi ga makar najmanji šum probudio. Znači, namerno je pustio da ode.

Dok ga je zamišljala kako jaše u drugom pravcu suze su joj potekle niz obraze. Bio je to neobičan čovek, jedini čovek koji joj je pomogao, ne očekujući za to nikakvu nagradu. Bio je dosledan sebi: nije grabio život već je čekao da mu on sam donese plodove.

— Poslušaću te, Dok. I... voleću te — šapnula je.

I Beti Metison je pošla svojim životnim putem.

— K R A J —

**SVIM
ČITAOCIMA
ČESTITAMO
NOVU 1983.
GODINU**